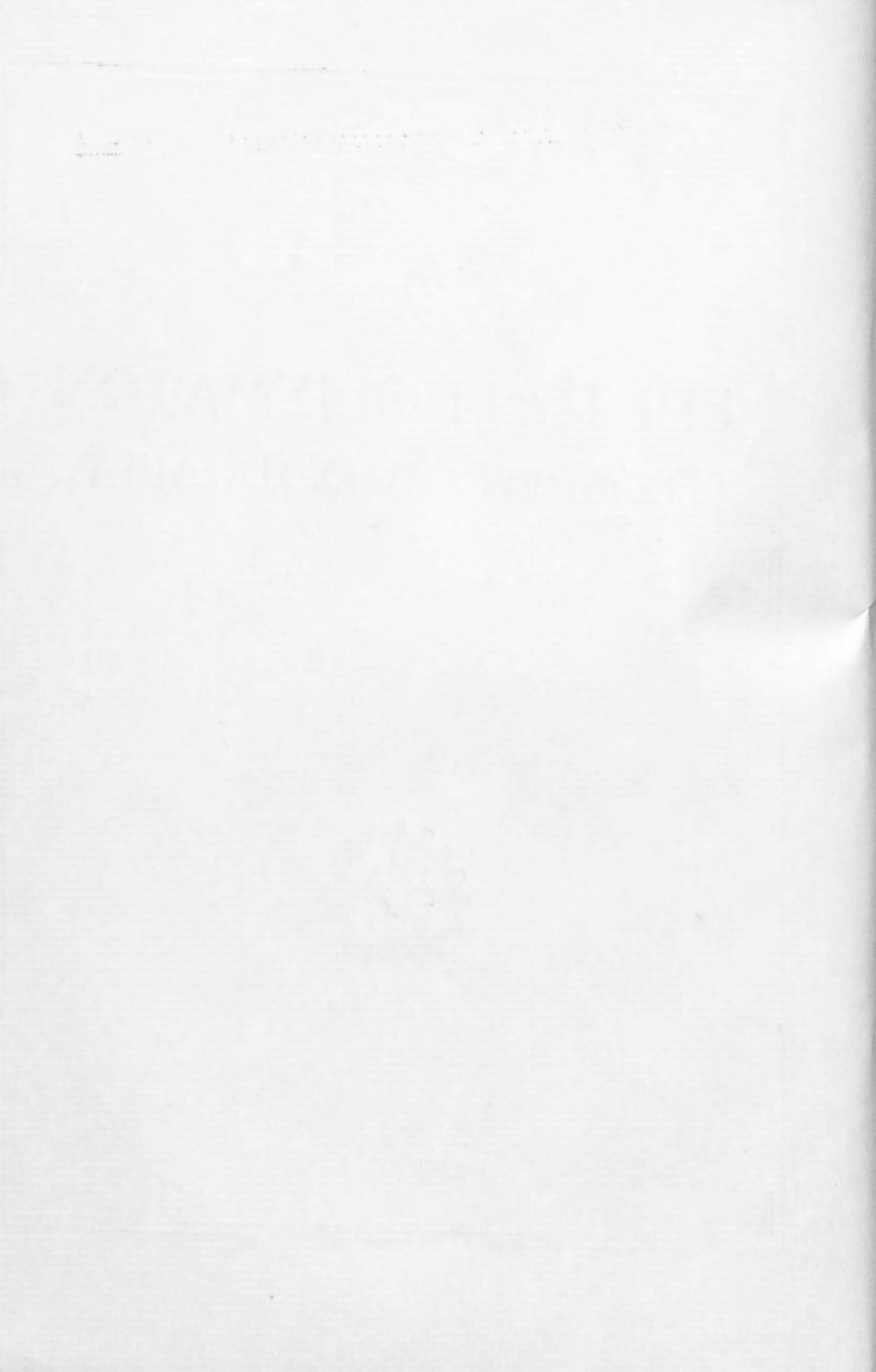

ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1958

ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
Αδξ, 'Αριθ, 802
Χρονολογία 1959

ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1958

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE ELECTRONIC BRAIN
AND THE FUTURE OF HUMANITY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΠΙ
ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΩΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

«Οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὴν Ἀνωτέραν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν πιστεύουν ὅτι δὲν ἀσκοῦν ἀπλῶς ἐν ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὅτι προπαντὸς ὑπηρετοῦν ἐν ἀνθρωπιστικὸν καὶ ἐθνικὸν Ἰδεῶδες. Φιλοδοξοῦν νὰ ὑψώσουν τὸ ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῶν Νέων χάριν τοῦ Λαοῦ μας, διὰ νὰ ἔχουν οἱ πτυχιῶχοι τῆς Σχολῆς τὴν τιμὴν, τὴν χαρὰν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ γίνουσι αὐτοὶ Ὁδηγοὶ καὶ ὑπηρετῶν τοῦ Λαοῦ, παράγοντες τῆς εὐημερίας του».

Ἡ Σχολή δὲν θεωρεῖ σκόπιμον εἰς τὸ κατωτέρω διαφωτιστικὸν καὶ κριτικὸν τῆς «Σημείωμα» νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ γενικὸν πρόβλημα τῆς Παιδείας, οὔτε εἰδικώτερον μὲ τὸ ὅλον θέμα τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδύσεως, ἐπιφυλασσομένη νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Διακομματικὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Παιδείας, κατὰ τὴν ὅλην συζήτησιν, τὰς σκέψεις τῆς καὶ γνώμας τῆς ἐπὶ τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ θέματος τῆς Χώρας καὶ τὰς ὑποδείξεις τῆς διὰ τὰ ληπτέα μέτρα διὰ τὴν ὅλην ἀναδιοργάνωσιν τῆς Παιδείας ἐν Ἑλλάδι, βάσει τῶν νέων συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι μεταπολεμικῶς ἐδημιουργήθησαν καὶ τῶν νέων ἀναγκῶν αἱ ὁποῖαι προέκυψαν εἰς τὴν Χώραν μας, καὶ ἐν συσχετίσει, φυσικᾶ, πρὸς τὸ νέον πανανθρώπινον ἰδανικὸν τοῦ ἐξανθρωπισμένου παραγωγοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεωροῦντος χρέος, τιμὴν καὶ χαρὰν νὰ μετέχη εἰς τὴν παραγωγὴν.

Χάρις εἰς τοὺς νέους ὄρους τῆς Τεχνικῆς εἰσήλθομεν εἰς μίαν ἄλλην ἐποχὴν, κατ' ἀνάγκην ἐπιβάλλουσαν νέας ἀντιλήψεις διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν, ἣ ὁποία καὶ αὐτή, ὡς θεσμὸς κοινωνικὸς συνακολουθῶν τὴν πορείαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ κόσμου, δὲν εἶναι οὔτε δύναται νὰ εἶναι ἔξω τόπου καὶ χρόνου, ἀλλ' ἀντιθέτως πρέπει νὰ ἀποβῇ θεσμὸς ἀποσκοπῶν νὰ ἐξυπηρετήσῃ ζώσας κοινωνικὰς ἀνάγκας. Ἡ Ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι ἀφηρημένη ἰδέα. Ἀντιθέτως ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου ζωῆς καὶ νὰ παρασκευάζῃ χρησίμους ἀνθρώπους διὰ τὸ παρόν, προετοιμάζουσα δι' αὐτῶν ἐν καλύτερον μέλλον. Ἀντλεῖ ἀναντιρρήτως διδάγματα ἀπὸ τὸ παρελθόν, στηρίζεται εἰς τὸ παρόν, ἐπιλύει ἄμεσα ζητήματα, ἀλλὰ προπαντὸς ἀνήκει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ μέλλοντος. Ὁ παιδαγωγὸς δὲν βλέπει πρὸς τὰ ὀπίσω, εἰμὴ μόνον διὰ νὰ ἀντιληφθῇ τὴν διανυθεῖσαν ὁδόν. Πρὸ παντὸς ἐξετάζει ποίας συνθήκας θὰ ἀντιμετωπίσῃ, βάσει τοῦ παρόντος, ὁ ἀνθρώπος εἰς τὸ μέλλον. Ἐὰν ἡ Ἐκπαίδευσις εἰς μεταβατικὰς περιόδους,

ὡς ἡ σημερινή, ἀποτυγχάνει, εἶναι διότι τὸν ἐκπαιδευτικὸν ἀπα-
σχολεῖ, λόγῳ ψυχικῆς κοπώσεως καὶ πνευματικῆς ἀδυναμίας,
πάρα πολὺ τὸ παρελθὸν καὶ δὲν ἀντιλαμβάνεται ὅτι πρέπει νὰ
προετοιμάσῃ τὸ μέλλον, νὰ διαμορφώσῃ ἄνθρωπον ἀντάξιον τῆς
νέας ἐποχῆς του, νὰ συντελέσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν δημιουργίαν
μιας νέας ἐποχῆς καλυτέρας τῆς χθές. Πρέπει τὸ Σχολεῖον νὰ
ἀντιληφθῇ αὐτὴν τὴν νέαν ἐποχὴν, νὰ συλλάβῃ τὰ διαμορφούμενα
νέα προβλήματα τῆς καὶ νὰ ἀναταθῇ μέχρι τῶν νέων ἰδανικῶν,
διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ ἐρωτήματα, διὰ νὰ
εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιλύσῃ τὰς ἀπορίας.

Ὑπὸ νέους, πράγματι, ὄρους καλεῖται σήμερον ἡ Ἐκπαίδευσις
νὰ ἐκτελέσῃ τὸ χρέος τῆς μορφώνουσα καὶ διαπλάσσουσα τοὺς
νέους· καλεῖται προπαντὸς νὰ καταστῇ συντελεστής τῆς οἰκονο-
μικῆς προσπάθειας τοῦ ἔθνους, παράγων εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν
ὄρων διαβιώσεως τοῦ λαοῦ μας. Ἡ Ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ εὐ-
ρεθῇ ἐτοίμη διὰ νὰ δώσῃ, μαζί με τὴν εἰρηνικὴν ἐκμετάλλευσιν
τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας, νέας κατευθύνσεις, διὰ νὰ διαμορφώσῃ
νέα ἰδανικὰ προκείμενα ὡς μία ἄρμονικὴ σύνθεσις, κατὰ τοὺς
διαλεκτικούς νόμους, τῆς γενικῆς καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς Παι-
δείας. Ζῶμεν μίαν νέαν ἐποχὴν καὶ πρέπει νὰ ἀναταθῶμεν μέ-
χρις αὐτῆς. Τοῦτο ἀπαιτεῖ νέον πνεῦμα, νέας ἀντιλήψεις, νέας με-
θόδους διδασκαλίας, νέα μαθήματα, νέους τρόπους ὀργανώσεως
τῶν Σχολῶν, νέα συνθήματα, νέαν θεώρησιν τῆς οἰκονομικῆς
ζωῆς. Τοῦτο ἀπαιτεῖ νὰ τάμωμεν νέας ὁδοὺς καὶ νὰ δώσωμεν
νέας λύσεις.

Ἡ Σχολή, ἐπαναλαμβάνομεν, ἀρκεῖται νὰ σημειώσῃ ἐνταῦθα ὅτι
δυστυχῶς ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἠδυνήθη νὰ συλλάβῃ τὸ θέμα·
ποία κατὰ τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις εἶναι ἀνωτάτη, ἢ ὡς λέγεται
ἀπανταχοῦ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις, ποία εἶναι ἢ κατὰ βάσιν διάρθρω-
σῆς τῆς καὶ ποία εἶναι αἱ ἐπιδιώξεις τῆς. Ζῶσα ἡ Ἐπιτροπὴ Παι-
δείας με ἀντιλήψεις σχεδὸν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος φυσικὸν ἦτο
νὰ μὴ ἀντιληφθῇ ὅτι εἰς τὴν ἀνωτάτην παιδείαν ἀνήκουν ἐξ ἴσου
τὰ Πανεπιστήμια, ἔχοντα, βεβαίως, τὸ προβάδισμα, καὶ αἱ λοιπαὶ
ἐξωπανεπιστημιακαὶ σχολαὶ πολλῶν τύπων, εἴτε γενικῆς μορφώ-

σεως, ὡς θὰ ἔδει νὰ εἶναι ἐν Ἑλλάδι ἡ Πάντειος Ἀνωτάτη Σχολὴ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, εἴτε ἐπαγγελματικῆς ἢ τεχνικῆς, ὡς ἀλλοῦ λέγεται, καταρτίσεως, ὡς εἶναι τὸ Πολυτεχνεῖον Ἀθηνῶν, ἢ Ἀνωτάτη Γεωπονικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν, ἢ Ἀνωτάτη Σχολὴ Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν Ἀθηνῶν καὶ αἱ Ἀνώτεροι Σχολαὶ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Ἀπλῆ παραπομπὴ τῆς εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Οὐνέσκο καθορισμὸν τῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων μιᾶς Σχολῆς ὡς Ἀνωτάτης θὰ ἔλυσεν εὐκόλως τὸ θέμα τί εἶναι Ἀνωτάτη Παιδεία. Χρήσιμος ἐπίσης ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁδηγὸς θὰ ἦτο ἡ εἰδικὴ ἔκδοσις τοῦ Γαλλικοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας περὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Γαλλίᾳ (1).

1. Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην διαιρεῖται, ὡς γνωστόν, εἰς τρεῖς κύκλους ἢ ὡς ἐσχάτως ὑπεστηρίχθη εἰς τρεῖς συνεχόμενας βαθμίδας: τὴν κατωτέραν, τὴν μέσην καὶ τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν (Enseignement Primaire, Secondaire, Supérieur—Volk, Mittelschule, Hochschule—Elementaria, Secundaria, Supérieure). Μία Σχολὴ διὰ νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ἀνωτέραν βαθμίδα (τὴν ἐν Ἑλλάδι, κακῶς ἢ καλῶς, λεγομένην ἀνωτάτην) τῆς ἐκπαιδεύσεως δέον α) οἱ εἰσαγόμενοι εἰς αὐτὴν νὰ ἔχουν περατώσει τὴν μέσην ἐκπαίδευσιν, β) ἡ ὀργάνωσις τῆς Σχολῆς νὰ προσιδιᾶξῃ εἰς τὰ κρατούμενα συνήθως διὰ ἀνώτερα ἰδρύματα, π. χ. συνήθως (ἔχι πάντοτε, πρβλ. École des Hautes Études Commerciales τῶν Παρισίων) εἰς τὰς ἀνωτέρας (ἀνωτάτας) Σχολὰς οἱ Καθηγηταὶ διορίζονται κατόπιν ἐκλογῆς παρὰ τῶν συναδέλφων τῶν καὶ βάσει τῶν ἐπιστημονικῶν τῶν προσόντων, γ) σκοπὸς τῆς Σχολῆς δέον νὰ εἶναι ὁ ἐπιστημονικὸς τοῦ σπουδαστοῦ συστηματικὸς καταρτιστικὸς (θεωρητικὸς ἢ ἐπαγγελματικὸς ἀδιέφορον) καὶ ἔχι ἡ μεταγυμνασιακὴ πρακτικὴ τοῦ ἐξειδικευομένου εἰς ἓνα κλάδον π. χ. ὑπάρχον Σχολαὶ Λογιστικῆς μορφώσεως μονοσοῦς φοιτήσεως αἱ ὁποῖαι δέχονται ἀποφοίτους τοῦ Γυμνασίου καὶ ἀποβλέπουσιν νὰ μορφώσουν στοιχειωδῶς λογιστικῶς ἐντὸς βραχείου διαστήματος, κατὰ τρόπον πρακτικὸν τοῦ νέου. Ἡ παρεχομένη εἰς τὰς πρακτικὰς αὐτὰς Σχολὰς ἐξειδικεύσεις δὲν ἰσοδυναμεῖ οὔτε εἰς βάθος οὔτε εἰς ἔκτασιν μὲ τὴν παρεχομένην καὶ εἰς αὐτὰς τὰς μέσας Ἐμπορικὰς Σχολὰς λογιστικὴν κατάρτισιν, δ) νὰ εἶναι ἡ Σχολὴ ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀνεξαρτήτως ἐὰν εἶναι δημοσία ἢ κοινοφελῆς ἢ καὶ ἀκόμη ἰδιωτικὴ π. χ. ἐν Εὐρώπῃ πολλὰ ἀνώτατα ἰδρύματα ἔχουσι συσταθῆ παρὰ κοινοφελῶν ὀργανισμῶν, ἰδίᾳ ἐπιμελητηρίων, καὶ ἐν Ἀμερικῇ τὰ καλύτερα Πανεπιστήμια εἶναι ἰδιωτικοὶ ὀργανισμοὶ καὶ ε) ἡ διδασκαλία νὰ εἶναι τουλάχιστον διετής καὶ νὰ δίδεται κατὰ τρόπον συστηματικόν.

Ἐν Ἑλλάδι αἱ παρεξηγήσεις ἤρχισαν ἀφ' ἧς ἔγινε χρῆσις τοῦ ὅρου ἀνωτάτη Σχολὴ ἀντὶ ἀνωτέρας. Τὸ Πολυτεχνεῖον εἰς τὸν τίτλον του, τὸν τῶσον σεβαστὸν ἀπὸ τὴν μακρὰν παράδοσιν τοῦ Ἰδρύματος, προσέθεσεν ἄνευ λόγου τὸν ὅρον «ἀνωτάτη» παραπλευρῶς εἰς τὸν τίτλον ἐκάστης Σχολῆς του (!) ἐνῶ ἡ παγκοσμίῳ κύρους «École Polytechnique» τῆς Γαλλίας δὲν ἐσκέφθη ποτὲ νὰ ὀνομασθῆ «Université Technique». Ἡ Πάντειος ὀνομασθῆ ἀνωτάτη, ἐνῶ ἡ συνάδελφός της περίφημος Σχολὴ τῶν Παρισίων ἐλέγετο ἀπλῶς École Libre des Sciences Politiques, ἡ δὲ καλύτερα εἰς τὸν

Δὲν ἀντελήφθη ἀκόμη ἡ Ἐπιτροπὴ ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ Πανεπιστήμια ἔπαυσαν πλέον νὰ εἶναι κυρίως Ἰδρύματα ἐρεύνης καὶ ἀδόλου Ἐπιστήμης καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς πραγματικότητος κατέστησαν Σχολαὶ παρασκευάζουσαι τοὺς νέους διὰ νὰ ἀσχῆσουν ἐν βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα καί, ἐπομένως, ὅτι πέραν αὐτῶν δέον νὰ συσταθῶσιν Ἰδρύματα καθαρῶς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, πρῶτουοῦντα τὴν Γνωσιν, καλλιεργοῦντα τὴν Ἐπιστήμην καὶ ἀναζη-

κόσμον Σχολὴ διὰ τὰς οικονομικὰς ἐπιστήμας λέγεται ἀπλῶς London School of Economics. Ἐπάρχουν Ἰδρύματα ἐν Εὐρώπῃ τιμῶντα τὰς χώρας ὅπου λειτουργοῦν καὶ φέροντα μετρίοφρονας τίτλους, διότι βασίζουσι τὸ κύρος των, ἐνίστε παγκόσμιον, εἰς τὴν ἐργασίαν των καὶ ὄχι εἰς τὸν τίτλον των. Αἱ ἀνώταται ἔμπορικαὶ Σχολαὶ τῆς Γαλλίας λέγονται Écoles Supérieures de Commerce, ἡ σπουδαιότερα κοινωνιολογικὴ Σχολὴ τῆς Εὐρώπης λέγεται École Pratique des Sciences Sociales, τὸ σημαντικώτερον Ἰδρυμα ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τῆς Γαλλίας καλεῖται Conservatoire des Arts et Métiers, ἡ περίφημος Σχολὴ καταρτισμοῦ ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων τῆς Γαλλίας λέγεται ἀπλῶς École d'Administration. Τέλος εἰς τὰς Ἀγγλοσαξωνικὰς χώρας ἀνώτατα Ἰδρύματα λέγονται Κολλέγια καὶ ἐν τῶν μεγαλύτερων τεχνικῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς Ἀμερικῆς φέρει τὸν τίτλον Τεχνολογικὸν Ἰδρυμα Μασσαχουσέτης. Εἰς τὰς προηγουμένας χώρας δὲν εἶναι οἱ τίτλοι οἱ ὅποιοι ἀξιολογοῦν τὰ ἐκπαιδευτήρια, ἀλλὰ ἡ ὀργανώσις των, τὸ περιεχόμενον των, τὸ πρόγραμμά των, αἱ μέθοδοί των, αἱ ἐπιδιώξεις των. Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει ἐγκριμένη ἀπὸ τὸ Κράτος Σχολὴ ἡ ὅποια φέρει τὸν μετρίοφρονον (!) τίτλον «Ἀνωτάτη Σχολὴ Ὀδηγῶν Αὐτοκινήτων» καὶ μία ἄλλη ἡ ὅποια λέγεται «Ἀνωτάτη Σχολὴ Οἰκιακῆς Οἰκονομίας». Ἐπάρχουν ἀκόμη «Πανεπιστήμια Κοπτικῆς καὶ Ραπτικῆς» καὶ χοροδιδασκαλεῖα μὲ τὸν τίτλον «Ἀκαδημία Χοροῦ». Τέλος πολλὰ Σχολεῖα εἰς τὴν Ἀμερικὴν φέρουσι τὸν σεβάσμιον τίτλον τοῦ Πανεπιστημίου ἀλλ' οὐδεὶς τὰ ἀναγνωρίζει ὡς τοιαῦτα.

Παραθέτομεν κατωτέρω ἐγγράφον τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας, ἀρμοδίου διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν, διότι εἰς αὐτὸ ἐκτίθενται, πράγματι, ὀρθαὶ ἀπόψεις. «Ὡς γνωστὸν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν ἐποπτείαν καὶ ἀρμοδιότητα τελεῖ ὁ ἕτερος κλάδος τῆς Ἐθνικῆς μας Παιδείας, ὁ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἥτις διέπεται, ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν κατωτέραν καὶ μέσσην τοιαύτην ὑπὸ τῶν διατάξεων τῶν νόμων 5197/1931, Α. Ν. 28/1936 καὶ Ν. Δ)τος 1097/1942, ἐν οἷς νόμοις σαφῆς εἶναι ἡ διάκρισις τῆς Ἐκπαιδεύσεως ταύτης εἰς ἀνωτέραν, μέσσην καὶ κατωτέραν. Παρ' ἡμῖν, δηλονότι, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐπεκράτησεν ἡ ἀποψις τῆς διακρίσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τρεῖς βαθμίδας, τὴν κατωτέραν, μέσσην καὶ ἀνωτέραν τοιαύτην (ἡ ἀνωτάτην), ὡς αὕτη εἰθισταὶ νῦν νὰ ἀποκαλεῖται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, παρὰ τῷ ὀπίω ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἡ αὕτη διάκρισις τῶν βαθμίδων ἐκπαιδεύσεως, εἰς κατωτέραν, μέσσην καὶ ἀνωτέραν, διὸ παλαιότερον ὑπῆρχε καὶ Τμῆμα Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως. Τοῦτο συνάγεται καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων διατάξεων τοῦ βασικοῦ περὶ Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως Νόμου 5197/31. Οὕτω τὸ ἄρθρον 2 παράγρ. 1 αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἀνωτέρα Ἐμπορικὴ Ἐκπαίδευσις παρέχεται διὰ τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, τὸ δὲ ἄρθρον 3 παράγρ. 1 τοῦ αὐτοῦ Νόμου ὅτι ἡ Ἀνωτέρα Τεχνικὴ Ἐκπαίδευσις κλπ. παρέχεται διὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ Νόμος ἠθέλησεν ὅπως ἡ ἀνωτέρα Ἐμπορικὴ καὶ Τεχνικὴ Ἐκπαίδευσις ἀσκηθῇ διὰ τῶν δύο τούτων ἀνωτάτων ἐκπαιδευτηρίων».

τοῦντα τὴν Ἀλήθειαν. Δὲν ἀντελήφθη ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ ἀνώταται — καὶ ἀκόμη καὶ αἱ μέσαι — Ἐπαγγελματικαὶ Σχολαὶ ἔπαυσαν νὰ εἶναι στεγνὰ Ἰδρύματα, μονομερῶς τὴν παραγωγὴν ἐξυπηρετοῦντα, καὶ ὅτι ἀναζητοῦν εἰς μίαν σύνθεσιν ἐπαγγελματισμοῦ καὶ ἀνθρωπισμοῦ νὰ ἐκφράσουν τὰς συγχρόνους τάσεις καὶ ἐπιδιώξεις, τὰ σύγχρονα Ἰδανικὰ μιᾶς τόσον νέας, τόσον ταραγμένης καὶ τόσα ὑποσχομένης ἐποχῆς.

Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, καίτοι προσκληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, δὲν ὑπέβαλε τὰς ἀπόψεις της, διότι πιστεύει ὅτι τὸ θέμα τῆς Παιδείας δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐν τεχνικὸν (εἰδικὸν) θέμα ἀρμοδιότητος ὀλιγαρίθμων, πράγματι ἢ ὄχι, εἰδικῶν, ἀλλὰ εἶναι ἐν γενικώτερον πολιτικὸν ζήτημα, διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὁποίου ἔδει νὰ κληθῶσιν ὄχι μόνον Καθηγηταὶ τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδύσεως, ἀλλὰ καὶ Λειτουργοὶ τῆς Μέσης (γενικῆς ἢ τεχνικῆς) καὶ τῆς Δημοτικῆς καὶ γενικώτερον Παιδαγωγοὶ καὶ Κοινωνιολόγοι, ὄχι μόνον Ἐκπαιδευτικοὶ Σύμβουλοι ἀλλὰ καὶ ἐκπρόσωποι τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργείων διὰ τὴν Παιδείαν καὶ τὴν Ἐθνικὴν παραγωγὴν. Ἐνώπιον ἐνὸς τοιοῦτου «Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Παιδείας» ἔδει νὰ ἀχθῆ, νὰ ἐρευνηθῆ καὶ νὰ συζητηθῆ δημοσίᾳ τὸ ὅλον ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα τῆς Χώρας, διὰ νὰ ἐπιλυθῆ βραδύτερον, φωτισμένον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, ὑπὸ τῆς «Διακομματικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς» τῶν Ἑλλήνων. Οἱ εἰδικοὶ ἔδει νὰ κληθῶσι μετὰ ταῦτα διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν λεπτομερειῶν καὶ τῶν καθαρῶς τεχνικῶν ἐκπαιδευτικῶν θεμάτων, περὶ τῶν ὁποίων καὶ μόνον, ἐπαναλαμβάνομεν, ἀσχολεῖται τὸ παρὸν «Σημείωμα».

Ποῖα εἶναι τὰ νέα ἐκπαιδευτικὰ ἰδανικὰ, ποῖα εἶναι ἡ δέουσα εἰς γενικὰς γραμμὰς συγκρότησις τῶν Σχολείων, πῶς διὰ τῆς Παιδείας θὰ ἐξυπηρετηθῆ ἡ παραγωγὴ καὶ πῶς θὰ ὑψωθῆ τὸ βιοτικὸν τοῦ Λαοῦ ἐπίπεδον, πῶς ἐπίσης θὰ ἀντιμετωπισθῆ τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Ἐκπαιδύσεως, πόσαι καὶ ποῖαι θὰ εἶναι αἱ βαθμίδες τῆς ἐκπαιδύσεως καὶ οἱ τύποι τῶν Σχολείων, πῶς θὰ καταστῆ ὁ δάσκαλος φωτεινὸς ἡγέτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ κλπ. εἶναι θέματα ὄχι «τεχνικὰ», δυνάμενα νὰ ἐπιλυθῶσι

ἀπὸ τοὺς λεγομένους εἰδικούς, ἀλλὰ καθαρῶς πολιτικά ὑπὸ τὴν εὐρείαν τοῦ ὅρου ἔννοιαν, ὅπως ἀντιθέτως «εἰδικά», διὰ τὰ ὅποια ἀναντιρρήτως ἀρμόδιοι εἶναι οἱ εἰδικοί, εἶναι τὰ ὀργανωτικά θέματα, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὰ θέματα τῶν ἐξετάσεων, τῶν σχολικῶν βιβλίων, τῆς μονοστοῦς ἢ πολυστοῦς θητείας τοῦ πρυτάνεως κλπ.

Ἡ Σχολὴ εἰς τὸ πρῶτον Τμῆμα τοῦ παρόντος «Σημειώματος» ἀρκεῖται νὰ ἐξετάσῃ τὰς εἰς τὰς σελίδας 66 - 74 περιεχομένας ὑποδείξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἵνα ἔχῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ὑπομνήσῃ εἰς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἅπασαι σχεδὸν αἱ ὀργανωτικῆς κυρίως μορφῆς ὑποδείξεις τῆς ἔχουσι πρὸ δεκαετίας διὰ τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Σχολῆς (1) προβλεφθῆ καὶ ἐφαρμοσθῆ. Εἰς τὸ δεύτερον Τμῆμα τοῦ παρόντος «Σημειώματος» ἡ Σχολὴ ἀσχολεῖται μὲ παραλείψεις τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας καὶ ὑποδεικνύει τὰς σχετικὰς λύσεις ἐπὶ βασικῶν ὀργανωτικῆς φύσεως θεμάτων τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, μὲ τὰ ὅποια ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἠσχολήθη. Τὸ τρίτον Τμῆμα ἀναφέρεται εἰς τὰ γενικὰ σημεῖα τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς, ὥστε εὐχερῶς πᾶς, καλῆς βεβαίως πίστεως, ν' ἀντιληφθῆ ποία εἶναι ἡ θέσις τῆς μέσα εἰς τὸ ὅλον ἐκπαιδευτικὸν τῆς χώρας μας σύστημα, ποία ἡ ἰδιορρυθμία τῆς ἀπὸ ἀπόψεως προγράμματος, σκοπῶν, ἐπιδιώξεων καὶ μεθόδων ἐργασίας καὶ ἐπομένως ποία ἡ συμβολὴ τῆς εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς πατρίδος μας.

1. Ἰδὲ Β.Δ. 15.4.48 Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθ. 105]26.4.48, Τεύχος Α', ὡς καὶ «Ὁδηγὸν Σπουδῶν» τῆς Σχολῆς (1953).

ΤΜΗΜΑ Α΄.

ΑΙ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ¹

1. *Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 66 ἔδ. 1) λέγει :*

«Ἡ θητεία τοῦ Πρυτάνεως νὰ καθορισθῆ εἰς δύο ἔτη» (ἀντί ἑνός).

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς, ἀσκῶν ἐν τῇ Σχολῇ τὴν ἀνωτάτην διοικητικὴν ἀρμοδιότητα (ἀντίστοιχον πρὸς τὴν τοῦ Πρυτάνεως), ἐκλέγεται ἀνὰ διετίαν ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου μετὰ πρότασιν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν μὲ δικαίωμα ἐπανεκλογῆς, ἵνα μὴ διακόπτεται ἡ τυχὸν ἐπιτυχὴς δρᾶσις του, κατὰ τὰ ἰσχύοντα εἰς πολλὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς καὶ Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Οὕτω πλήρως ἐξασφαλίζεται ἡ ἀρχὴ τῆς δημοκρατικότητος καὶ συγχρόνως ἐπιτυγχάνεται ἡ τόσον ἀπαραίτητος συνέχεια τῆς διοικήσεως τοῦ Ἰδρύματος.

Συμφώνως πρὸς τὸν Ὄργανισμόν τῆς Σχολῆς (ἄρθρον 23) ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀσκοῦσα ἀρμοδιότητα Συγκλήτου, ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ καὶ τεσσάρων τακτικῶν Καθηγητῶν, ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν καὶ ἐγκρινομένων παρὰ τοῦ Δ. Συμβουλίου. Τὰ μέλη τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἐπανεκλέξιμα. Διὰ προβλεφθείσης μεταρρυθμίσεως ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Κοσμήτορος τῆς Σχολῆς (Διευθυντοῦ), τοῦ Ἀναπληρωτοῦ του καὶ τῶν αἰρετῶν Προϊσταμένων τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν καὶ τῆς Ὑπηρεσίας Δημοσιευμάτων ὡς καὶ τῶν Διευθυντῶν Σπουδῶν τῶν ἐσω-σχολικῶν Κέντρων Ἐκπαιδεύσεως.

Συμφώνως πρὸς τὸν Ὄργανισμόν τῆς Σχολῆς (ἄρθρα 61 ἔδ. 6) ἡ ὅλη διαχείρισις ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Δ. Συμβουλίου, ρητῶς δὲ ὀρίζεται ὅτι οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς οὐδεμίαν ἀνάμειξιν ἔχουν εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῆς Σχολῆς. Οὕτω οἱ Καθηγηταὶ περιορίζονται εἰς τὰ καθαρῶς ἐκπαιδευτικὰ τῶν ἔργα, μὴ ταλαιπω-

1. Αἱ προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς δημοσιεύονται μὲ τὴν προσήκουσαν, κατὰ τὴν γνώμην μας, σειράν. Πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἀναγνώστου ἀναγράφομεν παραπλευρῶς τῆς δημοσιευομένης προτάσεως τὸν ἀριθμὸν σελίδος καὶ τὸ ἐδάφιον τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας.

ρούμενοι με τὰ διαχειριστικά ζητήματα. Ὡς εὐνόητον τὸ Πρόγραμμα Ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς καταρτίζεται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου, βάσει σχεδίου ἐγκρινόμενου ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς.

2. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 73 ἐδ. 4) λέγει :

«Ὁ Σύλλογος ἐκάστης Σχολῆς νὰ ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ τοὺς τακτικούς Καθηγητάς αὐτῆς».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ τοὺς τακτικούς Καθηγητάς. Κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ Ὁργανισμοῦ «οἱ Ἐντεταλμένοι δὲν μετέχουν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν, ἐκτὸς ἂν εἰδικῶς κληθῶσι παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου ἢ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς, ὅποτε λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν Συνεδρίασιν ἐπὶ εἰδικοῦ θέματος καὶ ἄνευ ψήφου. Πάντως «οἱ Ἐντεταλμένοι» δὲν δύνανται νὰ λάβουν μέρος εἰς συνεδριάσεις πρὸς ἐκλογὴν Καθηγητῶν».

3. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 68 ἐδ. 10) λέγει :

«Θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ ἴδρυσις εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς Γραφείου Διευθῶν Σχέσεων».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας,

ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ Ὁδηγοῦ Σπουδῶν (1953), λειτουργεῖ τοιοῦτον Γραφεῖον ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Προέδρου τῆς Σχολῆς με συμμετοχὴν τοῦ Διευθυντοῦ καὶ πέντε ἄλλων Καθηγητῶν. Χάρις εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτὸ ἡ Σχολὴ εὐρίσκειται εἰς τακτικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ξένων ἀναλόγων ἀνωτάτων πνευματικῶν ἰδρυμάτων, διαφωτίζει ταῦτα συνεχῶς ἐπὶ τῶν προκυπτόντων ἐθνικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων τῆς Χώρας, ὀργανώνει συστηματικῶς διαλέξεις ξένων ἐπιστημόνων καὶ δημοσιεύει εἰς τὸ περιοδικὸν «Σπουδαί» μελέτας ξένων ἐκλεκτῶν συνεργατῶν.

4. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 68 ἐδ. 11) λέγει :

«Νὰ ἰδρυθῆ καὶ νὰ τεθῆ εἰς λειτουργίαν τὸ ἀτονῆσαν εἰδικὸν Γραφεῖον ἐπικοινωνίας τῶν Σχολῶν μετὰ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν φοιτητῶν περὶ τῆς ἐπιδόσεως καὶ τοῦ ἤθους αὐτῶν».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ὑπάρχει ἀνεγνωρισμένον «Σωματεῖον γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν σπουδαστῶν τῆς ΑΣΒΣ» καὶ τρὶς τοῦ ἔτους, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ δημοσιευομένου Προγράμματος ἐργασιῶν, γίνονται συγκεντρώσεις, καθ' ἃς οἱ

καθηγηταί, οί γονεῖς καί οί κηδεμόνες ανταλλάσσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῶν ἐνδιαφερόντων αὐτοῦς ζητημάτων τῆς Σχολῆς. Ἐν τῶν μελῶν τῆς πενταμελοῦς «Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς», δηλ. τῆς Συγκλήτου τῆς Σχολῆς, ἔχει τὴν ἀρμοδιότητα νὰ τελεῖ εἰς διαρκῆ ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων περὶ τῆς ἐπιδόσεως τῶν σπουδαστῶν καὶ μετὰ τῶν ἀρμοδίων Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν περὶ τοῦ ἥθους των.

5. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 68 ἐδ. 1) λέγει :

«Μετὰ δωδεκαετῆ ἐγκύκλιον Παιδείαν τετραετῆς φοιτήσις πρὸς ἀπόκτησιν πτυχίου πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἔντελῶς ἐπαρκής».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ἡ φοιτήσις εἶναι τριετής, οἱ δὲ σπουδασταὶ δικαιοῦνται νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις ἀφοῦ συμπληρώσωσιν ἐξάμηνον πρακτικὴν ἄσκησιν μετὰ τὸ ἐπιτυχὲς πέρας τῶν Τμηματικῶν Ἐξετάσεων τοῦ τρίτου ἔτους. Ἡ Σχολή, ἀναγνωρίζουσα ὅτι λόγῳ τῆς τεχνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐξελίξεως ἠρῦνυθη κατ' ἔκτασιν καὶ κατὰ βάθος ὁ κύκλος τῶν γνώσεων, ἐζήτησεν ἀπὸ τοῦ 1952 τροποποιήσιν τοῦ Ὁργανισμοῦ της πρὸς αὔξησιν τῶν ἑτῶν φοιτήσεως εἰς τέσσαρα, ἐν συνδυασμῷ, βεβαίως, πρὸς τὴν πρακτικὴν τῶν σπουδαστῶν ἐξάμηνον ἄσκησιν, περὶ ἧς κατωτέρω. Τοῦτο δὲν ἐπετεύχθη, ὡς μὴ ἐκδοθέντος εἰσέτι τοῦ σχετικοῦ τροποποιητικοῦ τοῦ Ὁργανισμοῦ Νόμου.

6. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἐδ. 1) λέγει :

«Σκόπιμον εἶναι τὰ ἔτη τῆς φοιτήσεως νὰ διαιρεθῶσιν εἰς ἐξάμηνα, ἕκαστον τῶν ὁποίων ν' ἀποτελῆ αὐτοτελῆ μονάδα μὲ ἴδιον πρόγραμμα δι' ὅλα τὰ διδασκόμενα κατ' αὐτὸ μαθήματα. Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐξαμῆνων ὁρθὸν εἶναι ἡ διάρκεια τῶν σπουδῶν νὰ περιορισθῆ εἰς ἐπὶ ἐξάμηνα, τὸ δὲ τελευταῖον νὰ διατεθῆ εἰς τὴν ἐκπόνησιν ἐιδικῆς ἐπι πτυχίῳ ἐργασίας καὶ εἰς τὴν προετοιμασίαν διὰ τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ἔχει ἤδη ἐφαρμοσθῆ ἡ διάταξις αὕτη, καθ' ὅσον κατὰ τὸ ἄρθρον 41 τοῦ Ὁργανισμοῦ οἱ ἐπιτυχχάνοντες εἰς τὰς Τμηματικὰς Ἐξετάσεις τοῦ τρίτου ἔτους δικαιοῦνται νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις τὸ ἐπόμενον ἀκαδημαϊκὸν ἐξάμηνον, τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ χρονικοῦ διαστήματος διατιθεμένου α) διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ὑποψηφίου εἰς τὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσιν του, β) διὰ τὴν σύνταξιν γραπτῆς μελέτης σχετιζομένης πρὸς τὴν ἐν τῇ Σχολῇ διδασκομένην ὕλην ἐπὶ θέματος ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ ὑποψηφίου, ὡς καὶ γ) διὰ τὴν κατάρτισιν ἐρεύνης ἐπὶ τῆς

λειτουργίας και τῆς ὀργανώσεως μιᾶς ἐπιχειρήσεως ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ Γραφείου Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς.

Ἡ διδασκαλία ἐν τῇ Σχολῇ ἔχει διαιρεθῆ εἰς ἑξάμηνα ἀποτελοῦντα αὐτοτελῆ διδακτικὴν μονάδα, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν δημοσιευομένων Ὁρολογίων Προγραμμάτων τῶν δύο ἑξαμήνων. Κατὰ τὸ ἀκολουθούμενον σύστημα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ μαθημάτων τινῶν ἢ διδασκαλία περατοῦται ἐντὸς ἐνὸς ἑξαμήνου (π.χ. Τραπεζικά, Ἀσφαλιστικά, Μεταφοραί, Οἰκονομικόν, Διοικητικόν Δίκαιον, Βιομηχανικόν Δίκαιον, Ἐλεγκτικὴ κλπ.), ἄλλων συνεχίζεται ἐπὶ ἐν ὀλόκληρον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος (π.χ. Βιομηχανικὴ καὶ Ἐνεργειακὴ Πολιτικὴ, Ἐμπορικὴ καὶ Νομισματικὴ Πολιτικὴ, Γεωγραφικὴ Οἰκονομία, Στατιστικὴ, Κοινωνικὴ Πολιτικὴ καὶ Ἐργατικὸν Δίκαιον, Ὁργάνωσις Ἐργοστασίων, Ψυχοτεχνικὴ, Ὑγιεινὴ τῆς ἐργασίας, κλπ.) καὶ τέλος ἐτέρου ἢ διδασκαλία διαρκεῖ δύο καὶ τρία ἀκόμη ἔτη (π.χ. Πολιτικὴ Οἰκονομία, Λογιστικὴ, Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων, Ἐμπορευματολογία κλπ.).

7. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἑδ. 2) λέγει :

«Τὰ μαθήματα καὶ αἱ ἀσκήσεις πρέπει νὰ ἀρχίζον ἀπαρεγκλίτως τὴν πρῶτην Ὀκτωβρίου. Ἐφ' ὅσον ἰσχύει τὸ σύστημα τῶν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων τὰ μαθήματα τῶν πρωτοετῶν φοιτητῶν δύνανται νὰ ἀρχίζον τὴν 15ην Ὀκτωβρίου».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

τὸ διδακτικὸν ἔτος πράγματι ἀρχίζει δι' ὅλα τὰ ἔτη τῶν Σπουδῶν τὴν 12ην-15ην Ὀκτωβρίου. Δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων ἐνωρίτερον λόγῳ τῶν Εἰσιτηρίων καὶ Τμηματικῶν Ἐξετάσεων ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἐτέρου λόγῳ τῶν εὐνοήτων παρεμβαλλομένων δυσχερειῶν εἰς τὴν Σχολὴν μας ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἄλλαι Σχολαὶ ἀρχίζον πράγματι τὰ μαθήματα περὶ τὰ μέσα ἢ περὶ τὰ τέλη Νοεμβρίου.

8. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἑδ. 2) λέγει :

«Τὸ διδακτικὸν ἔτος νὰ τελειώνη δι' ὅλους τὴν 31ην Μαΐου».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

τὰ μαθήματα πάντοτε τελειῶνουν δι' ὅλα τὰ ἔτη σπουδῶν τὸ τελευταῖον Σάββατον τοῦ Μαΐου, μὴ ἐφαρμοζομένου τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Σχολῆς, τὸ ὁποῖον παρατείνει τὸ διδακτικὸν ἔτος μέχρι τῆς 10ης Ἰουνίου. Ἡ διάταξις αὕτη ἀπεδείχθη ἀνεφάρμοστος καὶ λόγῳ τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν τῆς Χώρας μας καὶ λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἄλλα ἀνώτατα Ἰδρύματα διακόπτουν συχνάκις τὰ μαθήματα ἀπὸ τοῦ τέλους Ἀπριλίου.

9. *Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἐδ. 3) λέγει :*

«*Ἡ καθωρισμένη χρονικὴ διάρκεια δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συντέμνεται διὰ τοῦ συστήματος τῆς παρατάσεως τῆς προθεσμίας τῶν ἐγγραφῶν. Πέραν ἑνὸς λογικοῦ ὁρίου, π. χ. τῆς 15ης Νοεμβρίου νὰ ἀπαγορευθῇ ἀπολύτως πᾶσα ἐγγραφή.*»

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

οὐδεμία ἀπολύτως σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ χρόνου λήξεως τῶν ἐγγραφῶν καὶ τοῦ χρόνου ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων. Κατὰ τὰ ἰσχύοντα ἐν τῇ Σχολῇ τὰ μαθήματα ἄρχονται, ὡς ἐλέχθη ἤδη, τὸ βραδύτερον τὴν 15ην Ὀκτωβρίου, αἱ δὲ ἐγγραφαὶ τῶν μὲν πρωτοετῶν λήγουν τὴν 15ην Νοεμβρίου, τῶν δὲ δευτεροετῶν καὶ τριτοετῶν τὴν 31ην Δεκεμβρίου. Κατὰ τὸν Ὀργανισμόν (ἄρθρ. 25 ἐδ. 5) «οὐδεὶς καὶ δι' οὐδένα λόγον ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν Σχολὴν πέραν τῆς 31ης Δεκεμβρίου. Ὁ Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνος διὰ τὸ κλείσιμον τοῦ Μητρώου καὶ τὴν ὑποβολὴν ἀντιγράφου τούτου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μέχρι καὶ τῆς 8ης Ἰανουαρίου».

10. *Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἐδ. 2) λέγει :*

«*Αἱ διακοπαὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Πάσχα ὀρθοῦν νὰ περιορισθοῦν εἰς δέκα ἡμέρας ἐκάστη.*»

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

α) συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Ὀργανισμοῦ αἱ διακοπαὶ τῶν Χριστουγέννων ἀρχίζουν τὴν 24ην Δεκεμβρίου καὶ λήγουν τὴν 7ην Ἰανουαρίου. Ἡ Σχολὴ εἶναι πρόθυμος εἰς συντόμευσιν τῶν ἀνωτέρω διακοπῶν, ὥστε τὰ μαθήματα ν' ἀρχίζουσι τὴν 3ην Ἰανουαρίου, μολονότι ἀναγνωρίζει ὅτι τὸ θέμα εἶναι λίαν δυσχερές.

β) Συμφώνως πρὸς τὸ αὐτὸ ἄρθρον τοῦ Ὀργανισμοῦ αἱ διακοπαὶ τοῦ Πάσχα ἄρχονται ἀπὸ τῆς Μ. Τετάρτης συμπεριλαμβανομένης καὶ λήγουν τὴν Τρίτην τοῦ Πάσχα συμπεριλαμβανομένην. Δυστυχῶς τὸ ἰσχύον εἰς ἄλλα Ἰδρύματα κακὸν καθεστῶς τῶν δεκαπενθημέρων διακοπῶν καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν ἐφαρμογὴν καὶ εἰς τὴν Σχολὴν μας τῆς ὀρθῆς ὑποδείξεως τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας, διότι οἱ σπουδασταὶ—δὲν εἶναι βεβαίως τοῦτο περιέργον—θεωροῦν ὅτι μειονεκτοῦν ἀπέναντι τῶν ἄλλων διότι ἐργάζονται, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἀπολαμβάνουν μεγαλυτέρων διακοπῶν. Ἡ Σχολὴ κατηγορήθη ὅτι μιμεῖται ἐν προκειμένῳ τὴν Μίσσην Ἐκπαίδευσιν! Οὕτω πως ὅχι μόνον δικαιολογεῖται ἡ ὀκνηρία ἀλλὰ καὶ τιμᾶται ὡς ἀκαδημαϊκὴ ἐκδήλωσις!

11. *Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἐδ. 4) λέγει :*

«*Ὑποχρέωσις τῶν Σχολῶν εἶναι ἡ σύνταξις Ὁρολογίου Προγράμματος*

των μαθημάτων κατ' έτος ή καθ' εξαμήνον σπουδών. 'Υπ' ευθύνην των Κοσμητόρων ή των Διευθυντών των Σχολών πρέπει να εφαρμόζονται αυστηρώς αι κείμεναι διατάξεις περί συντάξεως 'Ωρολογίου Προγράμματος και δημοσιεύσεώς του πολὺν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου 'Ακαδημαϊκοῦ έτους».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

α) πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου εξαμήνου ἐκτυποῦται καὶ διανέμεται δωρεάν εἰς ἅπαντας τοὺς σπουδαστὰς τῆς Σχολῆς τὸ ἀντίστοιχον 'Ωρολόγιον Πρόγραμμα.

β) 'Η ἐφαρμογὴ τοῦ 'Ωρολογίου τούτου Προγράμματος γίνεται ὄχι μόνον χάρις εἰς τὴν συστηματικὴν διεύθυνσιν καὶ παρακολούθησιν τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς Σχολῆς, ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὸν διενεργούμενον ἀνὰ πᾶσαν πληρωμὴν διαχειριστικὸν ἔλεγχον, δεδομένου ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς καταβάλλεται μόνον διὰ «πᾶσαν ὥραν πραγματοποιηθείσης διδασκαλίας». Τοιοῦτοτρόπως, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ διδακτικοῦ καὶ διαχειριστικοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Σχολῆς κατ' έτος, ἀπὸ τῆς Ἰδρύσεως αὐτῆς ἔχουν πραγματοποιηθῆ περίπου τὰ 93 - 96 % τῶν προγραμματισθεισῶν ὥρῶν διδασκαλίας.

12. 'Η 'Επιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίῳ της (σελ. 69 ἐδ. 5) λέγει :

«Κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ 'Ωρολογίου Προγράμματος πρέπει νὰ λαμβάνηται μέριμνα τοῦτο νὰ εἶναι συνεχὲς καὶ νὰ μὴ διασπείρῳνται αἱ ὥραι τῶν ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων, ὡς καὶ τῶν φροντιστηριακῶν καὶ ἐργαστηριακῶν ἀσκήσεων».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ἡ ἀρχὴ αὐτῆ, ἡ ἀπολύτως ὀρθὴ τόσο ἀπὸ παιδαγωγικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ἔχει ἐφαρμοσθῆ πλήρως. 'Η διδασκαλία ἄρχεται τὴν 3.15 μ.μ. καθ' ἐκάστην καὶ διαρκεῖ μέχρι τῆς 8.30 μ.μ., ἄνευ κενῶν διαστημάτων πλήν, ὡς εὐνόητον, τῶν διαλειμμάτων. Εἰς περίπτωσιν ἀπουσίας Καθηγητοῦ, ἢ καὶ ἐπιμελητοῦ προκειμένου περὶ φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων, λαμβάνεται πάντοτε μέριμνα πρὸς ἔγκαιρον ἀναπλήρωσιν. 'Ωσαύτως τὰ μαθήματα εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας γίνονται κατὰ Τρίτην καὶ Παρασκευὴν συνεχῶς ἀπὸ τῆς 8ης μέχρι τῆς 12ης ὥρας.

13. 'Η 'Επιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίῳ της (σελ. 69 ἐδ. α) λέγει :

«Τὰ 'Ιδρύματα τῆς 'Ανωτάτης 'Εκπαιδεύσεως προορισμὸν ἔχουν νὰ προσφέρουν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν ἐπὶ ἀνωτάτου πεδίου».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

τὸ ἐδ. 2 ἄρθρ. 2 τοῦ 'Οργανισμοῦ λέγει: «ἡ παρεχομένη μόρφωσις εἶναι

έπιστημονική με επαγγελματική και ωφελιμιστικήν κατεύθυνσιν. Βασίζει ή Σχολή τήν έργασίαν της εις τὰ τελευταία δεδομένα τῆς Ἐπιστήμης καί τῆς Τεχνικῆς, ἐπιδιώκουσα νά ἀσκήσῃ τήν οικονομικήν σκέψιν τῶν σπουδαστῶν, νά ἀναπτύξῃ καί νά καθευθύνῃ τήν παραγωγικότητά των ἐπὶ τῶν οικονομικῶν φαινομένων καί ζητημάτων, νά καθοδηγήσῃ εἰς τήν ὀρθήν ἐξέτασιν των, νά γεννήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἐρεύνης τῶν καθημερινῶν προβλημάτων, ὡς ἐπίσης νά καθοδηγήσῃ αὐτούς εἰς τήν ἀναζήτησιν πρακτικῶν καί σκοπίμων λύσεων διὰ τὰ προβλήματα τῆς Οἰκονομίας ἐν γένει, καί ἰδίᾳ τῆς Βιομηχανικῆς ἐργασίας, καί νά παρασκευάσῃ αὐτούς ὥστε νά ἀντιλαμβάνωνται τήν τεχνικήν, διοικητικήν καί ἐμπορικὴν ὀργάνωσιν καί λειτουργίαν τῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καί τῶν συναφῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καί ὀργανισμῶν. Πρὸς τοῦτο ἡ Σχολή παρέχει ἀνωτάτην θεωρητικὴν καί πρακτικὴν μόρφωσιν, χρησιμοποιοῦσα πρὸς τοῦτο ὄχι μόνον τήν κλασσικὴν ἀπὸ ἔδρας διδασκαλίαν, ἀλλὰ καί μαθήματα-συζητήσεις, τήν περιπτωσιακὴν μέθοδον, τὰ μαθήματα εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας καί γενικῶς πᾶσαν πρόσφορον μέθοδον διὰ τήν ἀποτελεσματικωτέραν κατάρτισιν τῶν σπουδαστῶν».

Εἶναι, ἐπαναλαμβάνομεν, θλιβερόν φαινόμενον ὅτι, μεσοῦντος τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ἐπιζητεῖται ὁ ὑποβιβασμὸς τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως, ἀφοῦ δὲν γίνεται ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ ἀνωτέρα ἐπαγγελματικὴ κατάρτισις, ἰδίᾳ οἰκονομικο-διοικητικῶν στελεχῶν, ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείει τήν ἐπιστημονικὴν θεμελίωσιν, ἀλλ' ὄλως τουναντίον θεωρεῖ ταύτην ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας, δυστυχῶς, δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν της τὰς διαφορὰς καί τὰς σχέσεις τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως καί τῆς πρακτικῆς μορφώσεως. Οὕτω ἡ Ἐπαγγελματικὴ Ἐκπαίδευσις πολλάκις προϋποθέτει τήν Πανεπιστημιακὴν σπουδὴν· π.χ. ἐν Ἑλλάδι ἡ ἱατρικὴ εἰδίκευσις προϋποθέτει τήν γενικὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν ἢ τὸ Centre de Préparation dans l'Administration des Affaires τῶν Παρισίων ἢ ἡ École d'Organisation Économique et Sociale τῶν Παρισίων ζητοῦν πρὸς ἔγγραφὴν σπουδαστῶν πτυχίον τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἄλλης ἀνωτάτης Σχολῆς. Ἐπίσης ἐν Ἑλλάδι τὸ πτυχίον ἀνωτάτης ἐκπαίδευσως εἶναι ἀπαραίτητον τυπικὸν προσόν διὰ τήν ἔγγραφὴν εἰς τήν Σχολὴν Λιμενικῶν Δοκίμων ἢ εἰς τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσως τῆς Σχολῆς μας κτλ.

Ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἦτο συνεπὴς πρὸς τήν στενόκαρδον καί μονομερῆ ἀντίληψιν περὶ ἀνωτάτης Παιδείας θὰ ἔδει νά ἀποκλείσῃ ἀπ' αὐτὴν τὸ Πολυτεχνεῖον, Ἴδρυμα κατ' ἐξοχὴν ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, ὡς ἐπίσης τήν Γεωπονικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν κτλ.

14. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίαν της (σελ. 69 ἐδ. ββ) λέγει :

«Μορφώσεις εἰς βάθος σημαίνει παρακολούθησιν φροντιστηριακῶν ἢ ἔργαστηριακῶν ἀσκήσεων ὀλιγαριθμῶν σχετικῶς μαθημάτων ἐχόντων ἀμεσον σχέσιν μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ φοιτητοῦ ἐκλεγέντα ἐπιστημονικὸν κλάδον».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ἡ ὀρθὴ αὕτη ἀρχὴ διὰ τὰς Σχολὰς γενικῆς μορφώσεως (π.χ. Φιλοσοφικὴν, Νομικὴν, Μαθηματικὴν κλπ.) δὲν δύναται νὰ ἔχη ἐφαρμογὴν εἰς τὰς Σχολὰς ἐφηρμοσμένης οἰκονομίας, ὅπως καὶ εἰς τὰς Ἀνωτάτας Τεχνικὰς Σχολὰς, διότι εἶναι ποικίλα τὰ εἰδικὰ μαθήματα τὰ ὅποια δεόν νὰ γίνουσι ἀντικείμενον ἐρεῦνης καὶ διδασκαλίας, προκειμένου νὰ διαμορφωθῆ ἄρτίως ἓνα ἀνώτερον διοικητικὸν ἢ τεχνικὸν στέλεχος. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὀρθῶς παραπέμπει εἰς τὴν ὀργάνωσιν «διασῆμων ξένων ἰδρυμάτων ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως», ὡς τὰ ἀποκαλεῖ. Εἰς τὴν Σχολὴν μας ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς διεκηρύχθη ὅτι διὰ τὴν ὀργάνωσιν της ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς τὰ χαρακτηριστικώτερα παρόμοια Ἰδρύματα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ ἰδιάζουσαι οἰκονομικαί, κοινωνικαί καὶ ἐκπαιδευτικαί συνθήκαι τῆς Ἑλλάδος. Εἰς ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω Ἰδρύματα ἰσχύει ὡς βασικὴ ἀρχὴ ἡ διδασκαλία τῶν εἰδικῶν κλάδων παρ' εἰδικῶν Καθηγητῶν. Ἡ διδασκαλία δὲν χάνεται εἰς γενικότητα, ἀλλ' ἐξετάζει συστηματικῶς τὰ προκύπτοντα ἐν τῇ ζωῇ εἰδικὰ θέματα. Τοῦτο εἶναι εὐνόητον ὅτι δὲν περιορίζει τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν καὶ τὴν θεωρητικὴν ἐξέτασιν, ὡς ἐπίσης εἶναι εὐνόητον ὅτι ἀποκλείει τὴν ἀπεραντολόγον κενολογίαν.

15. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίαν της (σελ. 69 ἐδ. 6γ) λέγει :

«Εἰς τὰ ὑποχρεωτικὰ διὰ τοὺς φοιτητὰς ἐκάστης Σχολῆς μαθήματα πρέπει νὰ περιλαμβάνωνται τὰ βασικὰ μαθήματα, ἴτοι τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν θεμελίωσιν τῶν εἰδικῶν γνώσεων, καθὼς καὶ ἓν μάθημα γενικῆς μορφώσεως (π.χ. Φιλοσοφίας, Φιλολογίας ἢ Ἱστορίας), διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἀνασυνδέεται ὁ εἰδικὸς ἐπιστήμων μὲ τὴν ἐν γένει παιδείαν».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

τὰ ἰδιάζοντα μαθήματα στηρίζονται ἐπὶ τῶν βασικῶν μαθημάτων (Πολιτικὴ Οἰκονομία, Ὀργάνωσις, Λογιστικὴ κλπ.) καὶ ἔχει προβλεφθῆ ἀπὸ τοῦ 1952, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἐφαρμογῆς τετραετοῦς σπουδῆς, ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ μαθήματος τῆς «Φιλοσοφίας καὶ Κοινωνιολογίας», ἀπαραιτήτου διὰ τὴν διαμόρφωσιν γενικῆς ἀντιλήψεως καὶ διὰ τὴν καλυτέραν ἐμπέδωσιν τῶν γνώσεων τῶν προσφερομένων ὑπὸ τῶν εἰδικῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς. Ἡ τροποποίησις αὕτη δὲν ἐφηρμόσθη, μὴ ἐγκριθέντος εἰσέτι τοῦ νέου Ὀργανισμοῦ τῆς Σχολῆς.

16. *Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἐδ. 6ε) λέγει :*

«Νὰ ὑποχρεώνωνται οἱ φοιτηταὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν τῶν νὰ ἐκμάθουν τουλάχιστον μίαν ξένην γλῶσσαν».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

α) Μία γλῶσσα (Ἀγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ἰταλικά) εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ εἰς τὰ τρία ἔτη σπουδῶν. Οἱ σπουδασταὶ δύνανται νὰ παρακολουθήσωσι μαθήματα καὶ τῶν τριῶν ἄλλων γλωσσῶν καὶ νὰ ἐξετασθῶσιν εἰς αὐτάς.

β) Οἱ σπουδασταὶ δικαιοῦνται, κατὰ τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις, νὰ ἐξετασθῶσιν εἰς μίαν ἢ περισσοτέρας ξένας γλώσσας (εἰς τὰς ἀνωτέρω ἢ τὴν Ἰσπανικὴν ἢ Ἀραβικὴν γλῶσσαν), βελτιοῦντες τοιοῦτοτρόπως τὴν γενικὴν τῶν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεων βαθμολογίαν.

17. *Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἐδ. 6δ') λέγει :*

«Δὲν εἶναι ὀρθὸν οἱ φοιτηταὶ νὰ ταλαιπωροῦνται μὲ ἐκμάθησιν λεπτομερειῶν».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

τὸ ἄρθρον 36 τοῦ Ὁργανισμοῦ καθορίζει τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς κατευθύνσεις τῶν ἐξετάσεων, εἰς τὰς ἐντύπους δὲ προγραμματικὰς ὁδηγίας περὶ τῶν ἐξετάσεων περιλαμβάνονται πράγματι «χρυσᾶ ἔπη», τινὰ τῶν ὁποίων νομίζομεν ἐπιβεβλημένον νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐνταῦθα. «Σκοπὸς τῶν ἐξετάσεων εἶναι νὰ πληροφρηθῶμεν ἐὰν κατεβλήθη ἡ δέουσα ἐκ μέρους τοῦ σπουδαστοῦ προσπάθεια νὰ ἀντιληφθῇ τὰς γενικὰς γραμμὰς τῶν θεμάτων καὶ νὰ διαπιστώσωμεν ἐὰν ἀπέκτησε τὴν δέουσαν ἰκανότητα σκέψεως, ἐὰν κατενόησε τὸν μηχανισμόν τῶν διαφόρων οικονομικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων». Δὲν χανόμεθα εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ δὲν πνίγομεν τοὺς σπουδαστὰς εἰς τὴν ἀτέρμονα θάλασσαν τῶν ὑποσημειώσεων τῶν βιβλίων μας. Δὲν ζητοῦμεν οὔτε σοφοὺς οὔτε ἀναμνηρκαστὰς τῶν ὀρισμῶν μας. Γνωρίζομεν ὅτι βαθμολογοῦμεν ὑποψήφιους ἐπὶ πτυχίῳ. Ὅντως πολὺ μεγάλη εἶναι ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῆς σοφίας καὶ τῶν γνώσεων τῶν ἀπαραιτήτων διὰ νὰ ἐπιτύχη εἰς ὑποψήφιός εἰς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις.

18. *Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 69 ἐδ. 7) λέγει :*

«Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν ἐλπίδα ὅτι εὐθὺς ὡς ἡ ἀναδιοργάνωσις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐπιφέρει τὴν ἀναμενομένην ἔψωσιν τῆς στάθμης τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν καὶ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποφοιτῶν τοῦ γυμνασίου, αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα

θά καταστοῦν περιτταί. Διὰ τὸ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρονικὴν διάστημα προειάθησαν διάφοροι λύσεις».

Ἡ ἡμετέρα Σχολή

ἔχει διατυπώσει τὴν γνώμην τῆς ἐπισήμως ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως. Εἶναι ἐναντίον τῶν εισαγωγικῶν ἐξετάσεων κατ' ἀρχὴν καὶ πιστεύει ὅτι ὑπὸ κανονικὰς συνθήκας ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Σχολείου Μέσης Ἐκπαίδευσως μὲ βαθμὸν τουλάχιστον 12 (ἐπὶ βαθμολογικῆς κλίμακος 1-20) θὰ ἔδει νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα τῆς ἐγγραφῆς του εἰς οἰανδήποτε Σχολὴν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαίδευσως. Δυστυχῶς ἡ θεωρητικῶς ὀρθὴ αὕτη ἀρχὴ δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ: α) Διότι ἡ μόρφωσις ἢ παρεχομένη εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως, παρὰ τὰς καταβαλλομένας ὑπὸ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς προσπάθειάς, εἶναι ἀναντιρρήτως ἀτελής ἐξ εὐθύνης τοῦ κράτους καὶ τῆς ἐγκληματικῶς ἀδιαφοροῦσης κοινωνίας. Ἐλλειψίς στοιχειώδους στοργῆς πρὸς τοὺς μαρτυρικούς καθηγητὰς τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως, ἔλλειψις συγχρονισμένου καὶ κατατοπισμένου πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐν γένει Ἑλληνικῆς ζωῆς καὶ τῶν ἐπαρχιῶν προγράμματος, ἔλλειψις ἀναλόγων καὶ καταλλήλων σχολικῶν κτιρίων, σχεδὸν παντελῆς ἔλλειψις ὀργάνων διδασκαλίας, ἔλλειψις ἐπαρχιακῶν καὶ σχολικῶν βιβλιοθηκῶν, ἔλλειψις πνευματικῆς κινήσεως εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἔλλειψις ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν μαθητὴν καὶ διὰ τὸν περατοῦντα τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς τοῦ νέου, ἔλλειψις πάσης καθοδηγήσεως καὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν σπουδαζόντων, περιφρόνησις πολλάκις πρὸς τὸν ἐπαρχιακὸν καθηγητὴν καὶ τόσοι ἄλλοι πνευματικοί, πολιτικοί καὶ οἰκονομικοὶ παράγοντες ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν εἰς τὸ ἐλάχιστον ἀπόδοσιν τῆς σχολικῆς ἐργασίας, ὥστε νὰ καθιστοῦν ἐνδεικνυομένην τὴν εἰσιτήριον ἐξέτασιν ὡς φραγμὸν εἰς τὸ κῦμα τῆς ἀγραμματωσύνης τὸ ὁποῖον κατακλύζει τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ λόγου τούτου ὁ περιορισμένος ἀριθμὸς τῶν εισαγομένων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς σπουδαστῶν ἐπιβάλλεται δυστυχῶς καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλων κτιρίων, ὡς καὶ ὀργάνων καὶ μέσων διδασκαλίας τῆς Ἀνωτάτης Παιδείας.

Διαμαρτύρονται τινὲς κατὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σπουδαστῶν, ἀκόμη καὶ κατὰ τῆς ἰδρύσεως νέων Σχολῶν (1), ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δῆθεν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ παρασκευάζονται θεσιθηραὶ. Ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ «θεσιθηρία» ἀναβάλλεται ἐπὶ τινα ἔτη μέχρι οὗ ὁ νέος καταστῆ πτυχιούχος, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἀτελῶς κατηρτισμένος ἀπόφοιτος τοῦ Σχολείου Μέσης Ἐκπαίδευσως συμπληρώ-

1. Εἰς ὅλον τὸν κόσμον θεωρεῖται ὡς ἐξόχου σημασίας διὰ τὴν ἀνοδὸν τῆς κοινωνίας ἡ αὐξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σπουδαστῶν καὶ πανηγυρίζεται ἡ ἰδρυσις νέων ἀνωτάτης ἐκπαίδευσως σχολείων.

νει κατά τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τὰ πνευματικά του ἐφόδια, ἡ θεσιθηρία δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ οἰουδήποτε Σχολείου ἀλλὰ τῆς ἐλλείψεως παραγωγικῶν ἔργων εἰς τὸν τόπον μας. Ἐὰν θέλωμεν νὰ λείψῃ ἡ «θεσιθηρία» καὶ πρὸ παντὸς νὰ λείψῃ ἡ τόσον ἐπικίνδυνος ἀγωνία ἢ ὅποια κατέχει τὴν ψυχὴν τῶν νέων ἐνώπιον τοῦ προβλήματος τῆς Αὔριον, πρέπει νὰ αὐξήσωμεν τὰ παραγωγικὰ ἔργα, νὰ αὐξήσωμεν τὸ ἔθνικόν εισόδημα, νὰ βελτιώσωμεν τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ μας. Ἡ θεσιθηρία δὲν εἶναι αὐτοτελὲς φαινόμενον, ἀλλ' ἐπακόλουθον τῆς κακῆς ὀργανώσεως, τῆς κακῆς συγκροτήσεως, τῆς κακῆς διοικήσεως, τῆς κακῆς λειτουργίας τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς χώρας. Εἶναι ἀποτέλεσμα καὶ ὄχι αἴτιον. Ἡ αὔξεις τῶν σπουδαστῶν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως εἶναι παρήγορον διεθνὲς φαινόμενον ἀπὸ τῶν πλέον οἰκονομικῶς (Ἀμερικὴ) ἢ πνευματικῶς (Γαλλία) ἀνεπτυγμένων χωρῶν μέχρι καὶ τῶν πλέον ὑπαναπτύκτων. Ἄλλαι χώραι τῆς Εὐρώπης, μικρότεραι εἰς πληθυσμὸν καὶ ἔκτασιν τῆς Ἑλλάδος, ἔχουν πολὺ περισσοτέρας Σχολὰς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως καὶ πολὺν περισσοτέρους σπουδαστάς (Ἑλβετία, Δανία κλπ.), χωρὶς νὰ καταδυναστεύωνται ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῆς θεσιθηρίας, διότι ἀπλῶς ἔχουν νῦξημένον τὸν παραγωγικὸν τῶν πλοῦτον καὶ μεγαλύτερον τὸ ἔθνικόν των εἰσόδημα.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ φρονεῖ ὅτι ἔδωκε εἰς τὸ πρόβλημα τῶν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων, ἐφ' ὅσον ἐπὶ πολὺ θὰ εἶναι ἀναγκαῖαι, τὴν καλυτέραν δυνατὴν λύσιν ἢ ἔστω τὴν ὀλιγώτερον κακὴν ('): :

α) Ἀπαλλάσσει τοὺς ἔχοντας εἰς τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Σχολείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως βαθμὸν ἄνω τοῦ 18 ἀπὸ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις, εἰς δικαίαν ἀναγνώρισιν τῶν καταβληθέντων κόπων ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰς βράβειον τῆς ἐπιμελείας καὶ τῶν πνευματικῶν ἱκανοτήτων τῶν ἀποφοίτων.

β) Δέχεται ὡς εἰσακτέους πάντας τοὺς ἐπιτυχόντας τὴν βαθμολογικὴν βάσιν, ἤτοι 10 (ἐπὶ βαθμολογικῆς κλίμακος 1—20) δι' ἕκαστον ἐξεταζόμενον μάθημα.

γ) Ἀναγνωρίζει ὡς ἴσης ἀξίας βαθμὸν τὸν ἀναγραφόμενον εἰς τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Σχολείου τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

δ) Ἡ βαθμολογία ἐκάστου γραπτοῦ γίνεται παρὰ δύο ἐξεταστῶν, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἀγνοεῖ τὸν βαθμὸν τὸν δοθέντα παρὰ τοῦ ἄλλου.

ε) Εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας εἰς ἓν ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἐξεταζόμενων μαθημάτων (Ἐκθεσις Ἰδεῶν, Θεωρητικὴ καὶ Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ - Ἄλγεβρα, Πολιτικὴ καὶ Οἰκονομικὴ Γεωγραφία) γίνεται συμφηπισμὸς ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ὁ μέσος βαθμὸς τῶν ὡς ἄνω μαθημάτων καὶ τοῦ ἀπο-

1. Πρβλ. Κανονισμὸν Εἰσαγωγικῶν Ἐξετάσεων 1947, ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου (ἀπόφασιν ὑπ' ἀριθ. 43442)27.8.1947).

λυτηρίου τῆς Μ. 5ης Ἐκπαιδεύσεως εἶναι τουλάχιστον 12 (ἐπὶ βαθμολογικῆς κλίμακος 1—20).

Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν προσεπάθησε ἡ Σχολὴ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ τόσον δυσχερὲς πρόβλημα τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων, νὰ μειώσῃ κατὰ τὸ δυνατόν τὰ μειονεκτήματά των καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀκριβοδικαίαν κρίσιν. Ἡ Σχολὴ μὲ πολλὴν ὑπερφάνειαν παραπέμπει εἰς τὰς Ὁδηγίας περὶ τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων, τὰς τόσον ἐπαινετικῶς κριθείσας παρὰ τῶν ἀρμοδίων ἐκπαιδευτικῶν κύκλων. Ἡ Σχολὴ ἐπίσης ἔχει ζητήσῃ ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων ὅσοι ἔχουν ἐξασφαλίσῃ κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη τῶν σπουδῶν των εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μέσον βαθμὸν τουλάχιστον 16. Ἀντιθέτως ἡ Σχολὴ φρονεῖ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις ἐκείνων οἱ ὅποιοι δὲν ἔτυχον μέσον ὅρον τουλάχιστον 12 κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη τῶν σπουδῶν των.

19. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίαν τῆς (σελ. 68 ἐδ. 3, 70 καὶ 71 ἐδ. 8) λέγει :

«Τὸ σήμερον ἰσχυρὸν σύστημα τῶν ἐνιαυσίων Τμηματικῶν Ἐξετάσεων παρουσιάζει σοβαρὰ μειονεκτήματα, τὸ κυριώτερον τῶν ὁποίων εἶναι ὅτι καταπονεῖ διδάσκοντας καὶ διδασκομένους καὶ χροῖζει ἀναθεωρήσεως, διότι δὲν ἀφήνει ἐπαρκῆ διὰ θετικὴν ἐργασίαν περιθώρια χρόνου..... Αἱ ἐξεταστικαὶ περιόδοι θὰ εἶναι δύο, ἢ μία τὸν Ἰούνιον καὶ ἡ ἄλλη τὸν Ὀκτώβριον». (Ἐπὶ τοῦ θέματος διετυπώθησαν διαφωνίαι καὶ ἐζητήθη ὅπως ἐκτὸς τῶν δύο ἐξεταστικῶν περιόδων ὑπάρξῃ καὶ μία ἡμιπερίοδος κατὰ Δεκέμβριον διὰ δύο τὸ πολὺ μαθήματα).

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ φρονεῖ ὅτι ἐπιβάλλεται ἀπολύτως ἡ συνέχισις τοῦ καθεστῶτος τῶν Τμηματικῶν Ἐξετάσεων εἴτε εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐξαμήνου εἴτε εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Ἀντίθετος ἀρχὴ θὰ κατέληγε νὰ ἀναβάλλουν οἱ σπουδασταὶ ἐπ' ἀόριστον τὴν μελέτην. Αἱ Τμηματικαὶ ὁμως Ἐξετάσεις ὑπὸ τὸ καθεστῶς τῶν πολλῶν ἐξεταστικῶν περιόδων ὑπῆρξαν ὄχι ἀπλῶς καταπόνησις, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐξευτελισμὸς τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 40 τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Σχολῆς δύο ἐξεταστικαὶ πλήρεις περιόδοι ἀναγνωρίζονται : τοῦ Ἰουνίου καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου. Εἰς περίπτωσιν ἀποτυχίας εἰς δύο μαθήματα ὁ σπουδαστὴς δικαιούται νὰ ἐπανεξετασθῇ κατὰ Δεκέμβριον. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἐπιτυχῶν εἶναι ὁ λαβὼν τὸν βαθμὸν 5 (ἐπὶ βαθμολογικῆς κλίμακος 1—10) εἰς ἕκαστον μάθημα ἢ ὁ τυχὼν μέσου ὅρου 6, ἐὰν ἀπέτυχεν εἰς ἓν μάθημα. Ὁ τυχὼν βαθμοῦ 0 εἰς δύο τουλάχιστον μαθήματα θεωρεῖται ἀποτυχῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς λοιπῆς βαθμολογίας του.

Ἡ Σχολή χαίρει ἰδιαιτέρως διότι τὸ σύστημα τῶν δύο πλήρων ἐξεταστικῶν περιόδων καὶ τῆς μιᾶς ἡμιπερίοδου ἀνεγνωρίσθη ὡς τὸ ὀρθότερον καὶ ἐφηρμόσθη βραδύτερον παρά τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἀνωτάτας Σχολάς.

α) Εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολὴν αἱ Τμηματικαὶ Ἐξετάσεις γίνονται ἐπὶ τῆς διδαχθείσης ὕλης.

β) Σκοπὸς τῆς ἐξετάσεως εἶναι νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν ὁ σπουδαστὴς κατέχη τὰς ἀπαραιτήτους γνώσεις καὶ ἰδίᾳ ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν τὰ προχωρήσει εἰς τὰς σπουδὰς τοῦ ἐπομένου ἔτους.

γ) Συστηματικὴ καὶ σκληρὰ ἰσχύει ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἀπομνημονεύσεως τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Καθηγητοῦ, ἴσως μέχρις ὑπερβολῆς.

δ) Ἡ Σχολὴ ἔχει ζητήσει, ἀλλὰ δὲν ἐξεδόθη εἰσέτι ἀπὸ τοῦ 1952 τὸ σχετικὸν Β. Διάταγμα, ὅπως τινὰ τῶν μαθημάτων χαρακτηρισθῶσιν ὡς προαιρετικά, διότι πράγματι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξεταζομένων μαθημάτων εἶναι μέγας λόγω τῆς κατ' ἀνάγκην ἀναγραφῆς εἰς τὸ Πρόγραμμα καὶ τῆς ἐπιβεβλημένης διδασκαλίας τῶν ἐιδικῶν μαθημάτων.

ε) Ἡ βαθμολογία τοῦ σπουδαστοῦ ἐξαρτᾶται, ὡς εὐνόητον, ὄχι μόνον ἐκ τῆς ἐξετάσεως ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τῶν μαθημάτων (συχνότατα ζητοῦνται «Δελτία παρουσίας») καὶ ἐκ τῆς ἐπιδόσεως εἰς τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις καὶ τὰ μαθήματα εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας, ἐκ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ Σεμινάρια, τῆς γραπτῆς διαπραγματεύσεως ἐνὸς θέματος διδομένου παρά τῆς Σχολῆς. (1)

20. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 71 ἐδ. 9) λέγει :

«Αἱ πτυχιακαὶ ἐξετάσεις πρέπει νὰ διενεργοῦνται εἰς τρεῖς μόνον τακτικὰς περιόδους καὶ ἐκ τῶν ἐξετασθέντων ἤδη κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις εἰς τὰ πλέον βασικά».

Εἰς τὴν Σχολὴν μὲς ὑπάρχουν συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ Ὁργανισμοῦ τρεῖς πτυχιακαὶ ἐξεταστικαὶ περίοδοι, κατ' Ὀκτώβριον, Φεβρουάριον καὶ Μάιον, καὶ ἐνεργοῦνται συμφώνως πρὸς Πρόγραμμα καθοριζόμενον πρὸ δύο τουλάχιστον μηνῶν ὑπὸ τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ ἐξέτασις τῶν ὑποψηφίων γίνεται ὄχι εἰς ὅλα ἀλλ' εἰς δέκα βασικά τῆς Σχολῆς μαθήματα (Πολιτικὴ Οἰκονομία — Φορολογικὴ Νομοθεσία — Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων — Ὁργάνωσις Ἐργοστασίων — Θεωρία καὶ Ἐφαρμογαὶ τῆς Λογιστικῆς — Βιομηχανικὴ Λογιστικὴ — Ἐμπορικὸν Δίκαιον — Ἐργατικὸν Δίκαιον — Βιομηχανικὴ Τεχνολογία — Ἐμπορευματολογία).

21. Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 72 ἐδ. 12) λέγει :

«Λελογισμένη ἀδυστηρότης εἰς τὰς ἐξετάσεις ἐπιβάλλεται, ἡ ἀδυστηρότης

1. Εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἔχει ἡ Σχολὴ Διαγράμματα διαφόρων Μελετῶν.

ὁμως αὕτη δὲν πρέπει νὰ φθάνη μέχρις ὑπερβολῆς, ὥστε νὰ ταλαιπωροῦνται ἐπὶ ἔτη οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὴν ἀπόκτησιν πτυχίου, διότι ἀποτιγγάνουν συνεχῶς εἰς ἓν μάθημα δευτερευούσης μᾶλλον σημασίας διὰ τὴν γενικὴν των κατάρτισιν, διότι δὲν ἱκανοποιοῦν ὑπερμέτρους ἀπαιτήσεις ἐξεταστοῦ τινος.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ

παραπέμπει εἰς τὰς «Ὁδηγίας περὶ τῶν ἐξετάσεων», αἱ ὁποῖαι περιελήφθησαν ὡς κανῶν δικαίου εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 36 ἄρθρον τοῦ Ὁργανισμοῦ μας. Θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ ἐπαναλάβωμεν κατωτέρω ὁλόκληρον τὸ σχετικὸν ἄρθρον καὶ νὰ τονίσωμεν συγχρόνως ὅτι εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ὑποψήφιος ἀμφιβάλλει περὶ τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ οἰκείου Ἐξεταστοῦ δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν σύστασιν Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἄρθρον 36 τοῦ Ὁργανισμοῦ μας λέγει, καθιεροῦν ὡς κανόνα δικαίου τὰς παιδαγωγικὰς τῆς Σχολῆς ἀντιλήψεις: «Σκοπὸς τῶν ἐξετάσεων εἶναι ἡ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ἐξακριβωσις τῶν ἱκανότητων καὶ γνώσεων τῶν ἐξεταζομένων, ἡ δὲ κατανόησις τοῦ σκοποῦ τούτου εἶναι ἀπαραίτητος τόσον διὰ τοὺς ἐξεταστὰς ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἐξεταζομένους. Ἡ ἐξέτασις πρὸς τοῦτο δέον νὰ γίνεταί με ἡρεμίαν καὶ ψυχραιμίαν ἐντὸς φιλικῆς ἀτμοσφαιρας. Ὁ μὲν ἐξεταστής δέον νὰ αὐτομετατίθεται εἰς τὴν ψυχολογίαν τοῦ ἐξεταζομένου, ὁ δὲ ἐξεταζόμενος πρέπει νὰ κατανοῇ ὅτι ἡ ἐπιτυχία του ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον καὶ οὐχὶ ἐξ ἀπατηλῶν ἢ πλαγίων μέσων. Ὁ χρησιμοποιῶν τοιαῦτα μέσα ὑποβιβάζει τὸν ἑαυτόν του, ἀδικεῖ τοὺς συνυποψηφίους ἢ συσπουδαστὰς του, ἀποδεικνύει ἔλλειψιν ἤθους, καὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Σχολὴν, παρακωλύει τὸ ἔργον καὶ βλάπτει γενικώτερον τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Ὁ φερόμενος ὡς χρησιμοποιῶν τοιαῦτα μέσα ἀποκλείεται ἀπὸ τῶν ἐξετάσεων ἢ βαθμολογεῖται με μηδέν».

22. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίαν της (σελ. 74 ἐδ. 9) λέγει:

«Αἱ ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ καὶ τῶν εἰδικῶν καθηγητῶν τῆς ἔδρας διδαχθεῖσαν ἔβλην νὰ διεξάγωνται ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ παρούσα καὶ τῶν εἰδικῶν, συνεξεταζόντων, νὰ δίδεται ὁμως εἰς μόνον βαθμὸς».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμόζεται. Αἱ ἐξετάσεις γίνονται ὑπὸ τοῦ τακτικοῦ καθηγητοῦ, ὁ ὁποῖος δίδει τὸ θέμα καὶ διορθώνει τὰ γραπτὰ. Οἱ Ἐντεταλμένοι συνεξετάζουν τὰ θέματα τῆς εἰδικότητός των, ἀλλὰ τὴν εὐθύνην τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς βαθμολογίας φέρει ὁ τακτικὸς Καθηγητής. Πάντως εἰς καὶ μόνον βαθμὸς δίδεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου τακτικοῦ Καθηγητοῦ διὰ τὸ σύνολον τῶν ἐξετασθέντων παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν Ἐντεταλμένων θεμάτων.

23. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 71 ἐδ. 10) λέγει:

«Διὰ τὰ προσέληθι τις εἰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις πρέπει ἀπαραιτήτως α) νὰ ἔχη ἐπιτυχῶς ὑποστῆ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις, β) νὰ προσκομίσῃ βεβαίωσιν τῶν ἀρμοδίων καθηγητῶν ὅτι παρηκολούθησε τὰ μαθήματα καὶ ἐξετέλεσεν εὐδοκίμως τὰς φροντιστηριακὰς καὶ ἐργαστηριακὰς ἀσκήσεις τῶν προηγουμένων ἐτῶν, γ) νὰ ἀποδείξῃ δι' ἐξετάσεων ἐνώπιον τριμελοῦς ἐκ καθηγητῶν ἐπιτροπῆς ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ κατανοῇ ἐπαρκῶς σύγγραμμα τοῦ κλάδου του εἰς μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων γλωσσῶν: γαλλικῆς, ἀγγλικῆς, γερμανικῆς ἢ ἰταλικῆς καὶ δ) νὰ ἔχη συντάξῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων μηνῶν τῆς φοιτήσεώς του καὶ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καθηγητοῦ (ὑφηγητοῦ ἢ ἐπιμελητοῦ) γραπτὴν ἐργασίαν ἐπὶ κλάδου τῆς ἐκλογῆς του, περιορισμένης ἐκτάσεως, ἐγκρινομένην ὑπὸ τριμελοῦς ἐκ καθηγητῶν ἐπιτροπῆς. Ἡ ἐργασία αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἔχη ἀναγκαστικῶς πρωτότυπον χαρακτῆρα, ἀλλὰ νὰ βεβαιώῃ ἀπλῶς τὴν ἐξουκειώσιν τοῦ ὑποψηφίου μετὰ τὴν ἐγχώριον καὶ τὴν ξένην βιβλιογραφίαν καὶ τὴν ἱκανότητά του νὰ ἀντιμετωπίξῃ τὰ μὴ διδαχθέντα θέματα».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 41 τοῦ Ὁργανισμοῦ αἱ ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις διενεργοῦνται ἐπὶ τῶν κυριωτέρων θεμάτων τῶν δέκα χαρακτηριστικῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς. Ἡ γραπτὴ ἐξέτασις, διὰ τὴν ὁποίαν, μετὰ τὴν ὑπαγόρευσιν τοῦ θέματος, διατίθενται 3—4 ὥραι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἐξεταστοῦ, ἀφορᾷ τὴν εὐρείαν ἀνάπτυξιν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐνὸς ἐκ τῶν δύο τιθεμένων θεμάτων. Ἡ προφορικὴ ἐξέτασις, γινομένη δημῶς τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐνώπιον τῆς Ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τυχὸν ἐνδιαφερομένων οικονομικῶν παραγόντων, διαρκεῖ δι' ἕκαστον ἐξεταζόμενον τουλάχιστον 15 λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ ἀναφέρεται ὑποχρεωτικῶς εἰς διάφορα θέματα τῆς ἐξεταστέας ὕλης. Ἡ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ τελεῖ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Σχολῆς καὶ μετέχει εἰς αὐτὴν ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Κράτους ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Προϊσταμένου τῆς Σχολῆς Ὑπουργεῖου Βιομηχανίας.

Διὰ τὰ προσέληθι ὁ ὑποψήφιος πρὸς ἐξέτασιν ἐπὶ πτυχίῳ δέον κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον τοῦ Ὁργανισμοῦ: α) νὰ ἔχη ἐπιτύχει πλήρως εἰς τὴν τμηματικὴν ἐξέτασιν τοῦ τρίτου ἐτους, β) νὰ ἔχη συντάξῃ μελέτην κριθεῖσαν ἐπαρκῆ ἐπὶ θέματος ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Γραφείου Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς.

Ἡ ὡς ἄνω ἐργασία τοῦ ὑποψηφίου συνίσταται εἰς κατὰ βᾶθος ἐξέτασιν καὶ κριτικὴν τῆς διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας μιᾶς συγκεκριμένης ἐπιχειρήσεως ἢ εἰς διερεύνησιν γενικωτέρου οικονομικοῦ ἢ κοινωνικοῦ

ζητήματος ενδιαφέροντος μίαν περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος ἢ ἓνα κλάδον τῆς οἰκονομίας ἢ τὴν χώραν ὁλόκληρον ἢ εἰς ἐξέτασιν καὶ ἀνάλυσιν οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ προβλήματος διεθνoῦς σημασίας ἢ εἰς περίληψιν καὶ εὐστοχον κριτικὴν ἀλλοτρίας τινὸς ἐργασίας. Σκοπὸς τῆς Σχολῆς, ἀξιούσης τὴν ὑποβολὴν τοιαύτης τινὸς ἐργασίας, εἶναι ἡ διασκόπησις τῆς ἰκανότητος τοῦ σπουδαστοῦ περὶ τὴν διεξαγωγὴν σοβαρᾶς, συστηματικῆς καὶ δοκίμου μελέτης τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐν γένει προβλημάτων. Ὑπερπεντακόσαι τοιαῦται ἐργασίαι εὐρίσκονται κατατεθειμέναι εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Σχολῆς. Ὡς ρητῶς ἐν τῷ Ὁδηγῷ Σπουδῶν ἀναφέρεται (σελ. 155): «Δὲν πρόκειται βεβαίως περὶ διατριβῶν ἀναλόγων πρὸς τὰς αἰτουμένας ὑπὸ τῶν Πανεπιστημίων διὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ τίτλου τοῦ διδάκτορος. Σκοπὸς τῶν παρὰ τῆς Σχολῆς ζητουμένων ἐργασιῶν εἶναι ἡ ἀσκησις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν σοβαρὰν καὶ συστηματικὴν μελέτην ἑνὸς θέματος, εἰς τὴν ἐπιτυχῆ κριτικὴν ξένης ἐργασίας, εἰς τὴν δόκιμον διεξαγωγὴν μιᾶς οἰκονομικῆς ἐρεύνης κλπ. Ἐπομένως διὰ τῶν μελετῶν αὐτῶν ἐπιζητεῖται ἡ γένεσις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν σπουδαστῶν καὶ πέραν τῶν ἀναγκαστικῶς περιορισμένων πλαισίων τῆς σχολικῆς διδασκαλίας, ἡ συστηματικὴ τακτοποίησις τῶν σκέψεων τῶν ἐπὶ ἑνὸς ζητήματος, ἡ ἀσκησις τῶν εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν τῶν, ἡ ἐμπέδωσις τῆς πεποιθήσεώς τῶν ὅτι ἐλευθέρως δύνανται νὰ ἐκθέτουν ἐν τῇ Σχολῇ τὰς ἀπόψεις τῶν καὶ ἡ ἐπαφὴ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ τὰ δρῶντα ἐν αὐτῇ πρόσωπα».

Ἡ Σχολὴ ἀναγνωρίζει τὴν σημασίαν τῆς ὑποδείξεως γ' καὶ λυπεῖται διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ προβλέψῃ αὐτὴν εἰς τὰς περὶ ἐξετάσεων ἐπὶ πτυχίῳ διατάξεις τοῦ ὄργανισμοῦ.

24. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίαν της (σελ. 78 ἐδ. 2-6, 79 ἐδ. 7-8) λέγει:

«Τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα ὀφείλουσι νὰ ἐνδιαφεροῦν διὰ τοὺς ἔχοντας ἰκανότητας ἀποφοίτους τῶν ὀργανῶντα κύκλους μεταπτυχιακῶν σπουδῶν.

Εἰς ἐκάστην σχολὴν θὰ εἶναι δυνατὸν προτάσει της νὰ ἰδρυθῶν πλείονες κύκλοι μεταπτυχιακῶν σπουδῶν, ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τοὺς διαφόρους ἐπιστημονικοὺς κλάδους. Ἡ σχολὴ ἀναλόγως τῶν δυνάμεων της θὰ δύναται εἰς ἕκαστον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος νὰ θέτῃ εἰς λειτουργίαν ἓνα ἢ πλείονα τῶν παρ' αὐτῇ ἰδρυμάτων κύκλων μεταπτυχιακῶν σπουδῶν.

Ἐκαστος κύκλος πρέπει νὰ ἔχῃ πρόγραμμα διδασκαλίας 8—12 ὡρῶν ἑβδομαδιαίως. Τὸ πρόγραμμα θὰ περιέχῃ εἰδικὰ μαθήματα, ἀσκήσεις καὶ ἰδίως ἀνώτερα φροντιστήρια, ὅπου οἱ σπουδασταὶ θὰ ἀνακοινῶνουν ἰδίως αὐτῶν ἐργασίας συνταχθεῖσας ὑπὸ τὴν καθηγήγησιν τοῦ ἀρμοδίου καθη

γητοῦ. Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων αἱ καλύτεραι θὰ εἶναι δυνατὸν μετὰ νέαν ἐπεξεργασίαν νὰ ἐξελίσσωται εἰς διδακτορικὰς διατριβάς.

Εἰς τοὺς κύκλους τῶν μεταπτυχιακῶν σπουδῶν θὰ δύναται νὰ ἐγγράφονται οἱ πτυχιούχοι τῆς σχολῆς οἱ γνωρίζοντες μίαν τουλάχιστον τῶν εὐρέως διαδεδομένων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν εἰς βαθμὸν ἐπιτρέποντα τὴν εὐχερῆ μελέτην ξενογλώσσων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

συνεστήθησαν τὰ κάτωθι Κέντρα εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως :

- α) Στατιστικῆς ἐκπαιδεύσεως
- β) Τουριστικῆς ἐκπαιδεύσεως.
- γ) Κοινωνικῶν σπουδῶν.
- δ) Ὀργανώσεως καὶ Διοικήσεως.
- ε) Ναυτιλιακῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τὰ Κέντρα ταῦτα σκοπὸν ἔχουν α) τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς—ἢ καὶ ἄλλων ἀτόμων—εἰς τὸν χειρισμὸν θεμάτων ἐφαρμογῆς καὶ τὴν ἐπιτυχῆ ἀντιμετώπισιν προβλημάτων τῆς πράξεως·

β) τὴν ἐπιμορφωτικὴν ἐξειδίκευσιν καὶ τὸν ἐπιστημονικὸν συγχρονισμὸν λειτουργῶν τεταγμένων εἰς ὑπερουந்துς τομεῖς τῆς ἐν γένει οἰκονομίας·

γ) τὴν πολύπλευρον μελέτην τῶν ζωτικῶν οἰκονομικῶν καὶ παραγωγικῶν προβλημάτων τῆς Χώρας ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ Σχολῇ καὶ περὶ τὴν Σχολὴν συγκεντρωμένου ἀρτίου ἐπιστημονικοῦ ἐπιτελείου καὶ τὴν διερεύνησιν θεμάτων εἰδικῶν, τιθεμένων εἰς αὐτὴν ὑπὸ ἐνδιαφερομένων ἐπιχειρήσεων, ἰδίως βιομηχανικῶν.

Ἡ Σχολὴ φρονεῖ ὅτι μὲ τὰ ἄνω ἐπιμορφωτικὰ Κέντρα συνεπλήρωσε τὴν ἐκπαιδευτικὴν τῆς προσπάθειαν. Πάντως, τὰ Κέντρα ταῦτα ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν εἰδίκευσιν καὶ ἐπιμόρφωσιν διοικητικῶν στελεχῶν τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ Κράτους καὶ δὲν ἀποτελοῦν Σχολὰς «Πολυσχολικοῦ Ἰδρύματος», ἢ ἔννοια τοῦ ὁποίου εἶναι ἔξω τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Σχολῆς.

25. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσίαν τῆς (σελ. 73) λέγει :

«Τὸ σύστημα τοῦτο (δηλ. τὸ ὑπάρχον καθιερωτῶς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ) δυσχεραίνει πολὺ τὴν ἀνάπτυξιν φητωροῦν νέων ἐπιστημόνων, ὡς καὶ τὴν ἐξεύρεσιν διαδόχων εἰς κενουμένας θέσεις. Συντελεῖ εἰς τὴν ἐπιβράδυνσιν τοῦ ρυθμοῦ τῆς σοβαρᾶς ἐπιστημονικῆς ἐρευνῆς εἰς τὴν χώραν μας, πολλὰκις δὲ εἰς παραμέλησιν αὐτῆς».

ἔχει κατανοήσει πλήρως τὴν σημασίαν τοῦ θέματος τούτου καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς λειτουργίας της διεδῆλωσε τὴν ἀπόφασίν της, ἀντιμετωπίζουσα πλείστας ἀντιδράσεις, ὅτι ἐννοεῖ νὰ καταστῆ ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν Κέντρον καὶ φυτώριον ἐν ταυτῶ ἀναδείξεως νέων ἐπιστημόνων καὶ καλλιιεργείας τῶν νέων κλάδων τῆς ἐπιστήμης, παρημελημένων ἢ τελείως ἀγνώστων εἰς τὴν χώραν μας. Πρὸς τοῦτο ἴδρυσε ἔδρας νέων μαθημάτων, ὠργάνωσε Κέντρα εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐχρησιμοποίησε εἰς αὐτὰ πληθώραν ἐπιστημόνων μαραινομένων καὶ δυσφορούντων διακαίως διότι εὔρισκον κλειστάς τὰς θύρας καὶ διότι ἠδυνάτουσαν νὰ ἐπιδείξωσι καὶ νὰ ἀποδείξωσι τὴν ἐπιστημονικὴν των δραστηριότητα. Παραπλεύρως πρὸς τὴν εἰκοσάδα περίπου τῶν τακτικῶν της Καθηγητῶν δὲν ἐδίστασε νὰ χρησιμοποίησῃ ὑπερεξήκοντα διακεκριμένους ἐπιστήμονας, εἰς οὓς ἔδωκε «ἐντολὴν διδασκαλίας». Ἡ Σχολὴ πιστεύει καὶ ὑπερηφανεύεται διὰ τοῦτο ὅτι ἐδημιούργησε ἔντονον πνευματικὴν κίνησιν εἰς τὴν χώραν καὶ προήγαγε τὴν ἐπιστήμην. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ἡ λαμπρὰ σειρά τῶν παραδόσεων τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἐξαιρέτων μονογραφιῶν αἱ ὁποῖαι ἐγράφησαν ἐπὶ θεμάτων νέων πολλάκις διὰ τὴν χώραν μας.

26. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 73 ἐδ. 5 καὶ 6 καὶ σελ. 74) λέγει :

«Ἀναλόγως τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν νὰ εἶναι δυνατὸν παρ' ἐκάστη ἔδρα νὰ διορισθῶν βοηθητικοὶ καθηγηταὶ μέχρι τριῶν, ἐκλεγόμενοι κατὰ τὴν συνήθη ἀκαδημαϊκὴν διαδικασίαν καὶ κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν χορημισιάντων ἤδη ὑφηγητῶν. Οἱ βοηθητικοὶ καθηγηταὶ νὰ εἶναι δύο εἰδῶν : α) ἐπικουρικοί, διδάσκοντες τὸν κύκλον μαθημάτων τῆς τακτικῆς ἔδρας καὶ β) εἰδικοί, διδάσκοντες εἰδικὸν ἐπιστημονικὸν κλάδον συναφῆ πρὸς τὸ εὐρύτερον περιεχόμενον τῆς τακτικῆς ἔδρας».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Ὁργανισμοῦ της (Β.Δ. 15-4-1948) ἔχει ληφθῆ μέριμνα περὶ διορισμοῦ ἐμίσθων Ἐντεταλμένων καθηγητῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνατίθεται ἡ διδασκαλία εἰδικῶν θεμάτων. Κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον εἰς τὰς θέσεις τῶν Ἐντεταλμένων καθηγητῶν, οἵτινες ὑπάγονται ὑπὸ τὸν Καθηγητὴν τῆς τακτικῆς ἔδρας, μὴ δυνάμενοι νὰ παρίστανται εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν καθηγητῶν καὶ μὴ ἔχοντες δικαίωμα βαθμολογίας εἰμὴ κατὰ παραχώρησιν τοῦ οἰκείου τακτικοῦ Καθηγητοῦ, δύνανται νὰ διορισθῶσιν λόγῳ εἰδικότητός των ὄχι μόνον πρόσωπα ἔχοντα τὰ τυπικὰ προσόντα διὰ τοὺς τακτικούς καθηγητὰς ἀλλὰ κατ' ἐξαι-

ρεσιν και πρόσωπα διακριθέντα εις την οικονομικήν ζωήν και έχοντα αναμφισβήτητον ειδικότητα δια την διδασκαλίαν του ειδικού θέματος (Διευθυνταί, Σύμβουλοι και ανώτατοι υπάλληλοι του Κράτους, τών Δημοσίων Ὁργανισμῶν και τών μεγάλων ἐπιχειρήσεων). Ἄλλοτε ἡ διάταξις αὕτη κατεκρίθη και ἡ Σχολή δυσμενῶς ἐσχολιάσθη, διότι ἐπεζήτησε την συνδρομήν ἀνθρώπων ζώντων την οικονομικήν πράξιν. Ἡ Οικονομική ὁμως δὲν εἶναι μόνον θεωρία ἀλλὰ και πράξις. Ἡ μὲν συμπληρῶναι την δέ. Ἡ θεωρία ἄνευ τῆς ζωῆς εἶναι κενολόγος, ὅπως και ἡ πράξις ἄνευ θεωρίας εἶναι ἐμπειρία μὴ δυναμένη νὰ σχηματίσῃ ὠλοκληρωμένην την ἔννοιαν τῆς ζωῆς και ἰδίᾳ τῶν οικονομικῶν της προβλημάτων, μὴ αἰρομένη εις γενικοὺς σκοποὺς και ἐπιδιώξεις. Σήμερον οἱ πάντες ἀναγνωρίζουν την σκοπιμότητα τῆς συνδυασμένης διδασκαλίας ἀκαδημαϊκῶν διδασκάλων και παραγόντων τῆς οικονομικῆς ζωῆς. Τὸ παράδειγμα ἐδόθη παρὰ τοῦ σεβασίμου Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, τοῦ ὁποίου ἡ Νομικὴ Σχολή, ἐκτὸς τῶν καθηγητῶν, διώρισεν οικονομικοὺς παράγοντας δια την διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων ὀργανώσεως και διοικήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων. Τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς συστάσεώς των ἀκολουθοῦν την ὀρθήν ταύτην ἀρχήν.

27. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εις την ἐκθεσίαν της (σελ. 74 ἐδ. 14) λέγει :

«Τόσον οἱ ἐπικουρικοὶ ὅσον και οἱ ἐιδικοὶ καθηγηταὶ νὰ εἶναι ἔμμισθοι και μόνιμοι λαμβάνοντες ἀποδοχὰς ἴσας πρὸς 3/4 τῶν ἀποδοχῶν τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ. Νὰ μὴ ἔχουν ὁμως τὸν τίτλον τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ, οὐδὲ νὰ συμμετέχουν εις τὸν Σύλλογον τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς».

Εἰς την ἡμετέραν Σχολήν

οἱ Ἐντεταλμένοι, ἐπέχοντες θέσιν ἐπικουρικοῦ και ἐιδικοῦ Καθηγητοῦ, λαμβάνουν ἀμοιβὴν τὰ 3/4 τῆς τοῦ τακτικοῦ Καθηγητοῦ. Ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, δὲν ἔχουν τὸν τίτλον τοῦ καθηγητοῦ, οὐδὲ συμμετέχουν εις τὸν Σύλλογον τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς.

Δέον ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ ὅτι τόσον οἱ τακτικοὶ καθηγηταὶ ὅσον και οἱ Ἐντεταλμένοι διορίζονται ἐπὶ θητεία ἕξ ἀκαδημαϊκῶν ἐτῶν και δύνανται, ὑπὸ την προϋπόθεσιν ἐπιστημονικῆς και διδακτικῆς των ἐπιδόσεως, νὰ ἐπανεκλεγῶσιν. Οὐδεὶς εις την Σχολήν δύναται νὰ ἐπαναπαυθῇ μετὰ τὸν διορισμόν του, ἀλλ' ἀντιθέτως κατανοεὶ ὅτι ἄνευ μείζονος ἀποδόσεως δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ διατηρήσῃ την θέσιν του.

28. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εις την ἐκθεσίαν της (σελ. 75 ἐδ. 20) λέγει :

«Διὰ την ἀξιοποίησιν τῆς διδασκαλίας τῶν καθηγητῶν και διὰ την

καλὴν διεξαγωγὴν τῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων ἀπαραίτητον εἶναι τὰ ὑπάρχοντα καλῶς κατηρτισμένοι ἐπιμεληταί».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας,

παρὰ τὴν ἔλλειψιν οἰκονομικῶν μέσων, ὑπάρχοντι διωρισμένοι ἐκλεκτοὶ ἐπιμεληταὶ μεγάλως ὑποβοηθοῦντες τὸ ἔργον τῶν τακτικῶν καθηγητῶν. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν θὰ αὐξηθῆ καθ' ὅσον ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως τοῦτο καθίσταται δυνατὸν.

29. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσὶν της (σελ. 75 ἔδ. 21) λέγει :

«Κρίνεται σκόπιμον ὅπως τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, χάριν τῆς ἀνωτέρας ἀποδόσεως τῶν ἰδρυμάτων καὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ ἐπιστημονικοῦ πνεύματος εἰς τὴν χώραν μας, α) προκηρῦττον ἄνευ ἀργοπορίας διαγωνισμοὺς πρὸς πλήρωσιν τῶν κενουμένων ἐδρῶν ἢ τῶν δημιουργουμένων νέων θέσεων καὶ β) προβαίνουν εἰς τὴν πλήρωσιν αὐτῶν ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων προθεσμιῶν». (Εἶναι πράγματι ὄνειδος τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπὶ ἔτη πολλὰ παραμένον κεναὶ ἔδραι καὶ κεναὶ θέσεις «εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν, ἐνῶ παρὰ πάντων ἀγαναγρίζονται αἱ ἐλλείψεις αὐταί).

Εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολὴν

ἐντὸς δεκαπενθημένου ἀπὸ τῆς κενώσεως μιᾶς ἔδρας ἡ Σχολὴ προκηρύσσει διαγωνισμόν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Ὁργανισμοῦ, κατὰ τὴν γνωστὴν ἀκαδημαϊκὴν διαδικασίαν καὶ ἐντὸς τριῶν μηνῶν δέον αὕτη νὰ περατωθῆ, δεδομένου ὅτι ἢ ὡς ἄνω προθεσμία εἶναι πλήρως ἐπαρκής. Ἐν τῇ πράξει οὐδεμία ὑπάρχει ἐξαιρέσις τοῦ κανόνος τούτου.

30. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἐκθεσὶν της (σελ. 72 ἔδ. 13) λέγει :

«Διὰ τὰ εὐρεθῆ διέξοδος εἰς τὸ περίπλοκον ζήτημα τῆς ἐκδόσεως τῶν διὰ τοὺς φοιτητὰς προοριζομένων συγγραμμάτων τῶν καθηγητῶν, προτείνεται ὅπως μελετηθῆ καὶ καθιερωθῆ λύσις, ἢ ὅποια νὰ καταστήσῃ δυνατὴν : α) τὴν ἐκδοσιν εὐσυνόπτων διδακτικῶν ἐγχειριδίων τὰ ὅποια, λόγῳ περιορισμένου ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ, δὲν εὐρίσκον ἐδχερῶς ἐκδότην, β) τὴν πώλησιν εἰς τοὺς φοιτητὰς τῶν διδακτικῶν τῶν βιβλίων εἰς σχετικῶς χαμηλὰς τιμὰς καὶ γ) τὴν παροχὴν εἰς τὸν συγγραφέα ἀμοιβῆς διὰ τὴν πνευματικὴν του ἐργασίαν. Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τούτων ἐνδείκνυται ὅπως εἰς τὸν προϋπολογισμόν ἐκάστου ἰδρυματος ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως ἀναγράφεται κατ' ἔτος σοβαρὸν κονδύλιον προοριζόμενον διὰ τὴν ἐκδοσιν διδακτικῶν ἐγχειριδίων, ἐφ' ὅσον οἱ καθηγηταὶ ἐπιθυμοῦν τὴν διὰ μικρᾶς εἰσφορᾶς καταβαλλομένης ὑπὸ πάντων τῶν φοιτητῶν κατ' ἔτος ὁμοῦ μετὰ τῶν τελῶν τῆς ἐγγραφῆς τῶν ἐκδοσιν καὶ διάθεσιν αὐτῶν. Ἐκ τοῦ οὗτου

σχηματιζόμενου κεφαλαίου θα καταβάλλονται τὰ ἔξοδα ἐκτυπώσεως τοῦ ἐκδομένου διδακτικοῦ ἐγχειριδίου, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀντιτύπων καθοριζόμενου ἀναλόγως καὶ τῆς ἀναμενομένης ζητήσεως. Ἡ πώλησις θὰ ἐνεργῆται δι' ἴδιον ἢ ἄλλων βιβλιοπωλείων καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐκδῶσαντος τὸ ἔργον ἰδρύματος εἰς τιμὴν λογικὴν. Εἰς τοὺς συγγραφεῖς θὰ παρέχεται ἐναντι ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας των ἐξ ἀρχῆς ποσοστὸν τι ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν πραγματοποιουμένων ἐκ τῆς πωλήσεως, μετὰ δὲ τὴν κάλυψιν τῆς ἐκδόσεως τὰ τρία τέταρτα τῶν πραγματοποιουμένων ἐσόδων θὰ ἀποδίδονται εἰς αὐτούς».

Ἡ ἡμετέρα Σχολή

χαίρει ἰδιαζόντως διότι ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἀπεδέχθη σχεδὸν ὅλας τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας κατὰ τὸ 1948 διετύπωσε κατ' ἐντολήν της ὁ ἀντιπρόσωπός της εἰς τὴν ἄγνωστον μὲ ποίαν ἀρμοδιότητα ἀσχοληθεῖσαν μὲ τὸ θέμα τοῦτο εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, τὴν συσταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ.

Ἡ Σχολὴ μας ἔχει προτείνει τὴν ἴδρυσιν «Ἐκδοτικοῦ Ὄργανισμοῦ», ἐπιχορηγούμενου ὑπὸ τοῦ Κράτους, μὲ τὸν σκοπὸν ὅπως ἐκδίδη τὰς παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν, ὡς καὶ ἄλλας ἐπιστημονικὰς ἐργασίας αὐτῶν. Ἡδη τὸ σύστημα τοῦτο ἐφημέροσθη ἐπιτυχῶς ἀπὸ τὰ Κέντρα Ἐκπαίδευσεως τῆς Σχολῆς, εἰς τὰ ὁποῖα αἱ πολυγραφημένα παραδόσεις τῶν Καθηγητῶν διανέμονται ἀντὶ ἐντελῶς ἀσημάντου τιμήματος.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς Σχολῆς πᾶς σπουδαστὴς ἐγγραφόμενος δεόν νὰ καταβάλλῃ καὶ τὴν ἀξίαν τῶν παραδόσεων τῶν Καθηγητῶν τῶν ἀντιστοιχουσῶν, φυσικὰ, εἰς τὸ ἔτος σπουδῶν του, δεδομένου ὅτι τὸ κόστος αὐτῶν καὶ λόγῳ τῆς ἀτελείας τοῦ χάρτου καὶ λόγῳ τῆς μεγάλης ἐξησφαλισμένης καταναλώσεως θὰ εἶναι πολὺ μικρόν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ λείψουν τὰ ἄτοπα :

α) Νὰ ἐκβιάζονται οἱ σπουδασταὶ νὰ ἀγοράζουν τὰ βιβλία ἐνῶν Καθηγητῶν.

β) Νὰ ὑπάρχουν σπουδασταὶ στερούμενοι στοιχειώδους βιβλιοθήκης, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι νοητὴ καὶ ἡ μόρφωσις.

γ) Νὰ πωλῶνται τὰ βιβλία εἰς ὑπερόγκους τιμὰς, ἄλλοτε μὲν ἀδικαιολογῆτως πρὸς ἀθέμιτον πλουτισμὸν τῶν Καθηγητῶν καὶ ἄλλοτε δεδικοιολογημένως λόγῳ τοῦ μεγάλου κόστους αὐτῶν καὶ τῆς περιορισμένης καταναλώσεως.

Ἡ Σχολὴ ἠδυνήθη εἰς τινὰς περιπτώσεις νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς ἀρχὰς ταύτας ἐξυπηρετήσασα τοὺς σπουδαστάς, ἀλλ' ἄνευ γενικεύσεως τῶν προτεινομένων μέτρων δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ τῶν τῶσων ὀρθῶν ἀποφάσεων τῆς.

31. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 68 ἐδ. 14) λέγει :

«Προτείνεται ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἀνάληψις τῆς ὑποχρεώσεως ὅπως καταβάλλῃ τὰ τέλη τῶν πάσης φύσεως δωρεὰν ἢ ἡμιατελῶν ἐγγραφῶν».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας ἀσκεῖται συστηματικὴ καὶ εὐρεῖα κοινωνικὴ πολιτικὴ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σπουδαστῶν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀρθρ. 27 τοῦ Ὁργανισμοῦ, καθορίζοντος ἐν λεπτομερείᾳ τὰς περιπτώσεις ἀπαλλαγῶν. Οὕτω οἱ εὐποροὶ σπουδασταὶ καταβάλλουσιν ἠΰξημένα δίδακτρα χάριν τῶν ἀπόρων σπουδαστῶν, αἱ δὲ παρεχόμεναι ἀτέλειαι ὑπερβαίνουσι κατ' ἔτος τὰ 55% τῶν διδάκτρων. Δυστυχῶς τὸ Κράτος δὲν ἠδόκησε νὰ ἐνισχύσῃ τὴν Σχολὴν οἰκονομικῶς κατὰ τρόπον καλύπτοντα τὴν ὑπὲρ τῶν ἀπόρων σπουδαστῶν μέριμναν αὐτῆς.

32. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 68 ἐδ. 17) λέγει :

«Τὸ κράτος ὀφείλει νὰ συνεχίσῃ τὴν μέριμναν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν πανεπιστημίων καὶ τῶν ἄλλων ἰδρυμάτων ἀνωτάτης ἐκπαίδευσσεως, γενναίως ἐπανξάνον τὴν ἐπιχορήγησιν αὐτῶν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κτηριακῶν συγκροτημάτων τῶν ἐργαστηρίων, τῶν σπουδαστηρίων, τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν κλινικῶν, ἔτι δὲ πρὸς πλουτισμὸν τῶν βιβλιοθηκῶν, τὴν ἰδρύσιν φοιτητικῶν γυμναστηρίων, τὴν λειτουργίαν συγχροισμένης Φοιτητικῆς Λέσχης κλπ.».

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ ἐπραγματοποίησε τὴν ποικίλην αὐτῆς μορφωτικὴν ἐσωσχολικὴν καὶ ἐξωσχολικὴν δρᾶσιν τυχοῦσα ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως μέχρι καὶ τῆς 31ης Αὐγούστου 1958 ἐνισχύσεως παρά τοῦ Κράτους ἐν ὄλῳ δραχ. 1.175.000. Ὅσονδήποτε καὶ ἂν τοῦτο φαίνεται ἀπίστευτον, ἐν τούτοις εἶναι ἀληθὲς καὶ δεόν ἐνταῦθα ἰδιαιτέρως νὰ σημειωθῇ ὅτι πολλαπλάσιον ποσὸν διέθσεν ἡ Σχολὴ δι' ἐνίσχυσιν τῶν ἀπόρων σπουδαστῶν. Ἐν τῷ μεταξύ ἰδιωτικὰ κερδοσκοπικὰ ἰδρύματα ἐτύγχανον γενναίων ἐπιχορηγήσεων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

33. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 79 ἐδ. 1αβ) λέγει :

«Ἡ ταχέως σήμερον συντελουμένη μεταβολὴ εἰς τοὺς ὅρους τῆς ζωῆς τῶν μικρῶν λαῶν ἐντὸς τοῦ νέου οἰκονομικοῦ καὶ πολιτικοῦ κλίματος ἀπαιτεῖ τὴν συστηματικὴν χρησιμοποίησιν ὅλων τῶν προσωπικῶν δυνάμεων εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς συντηρήσεως. Ἐπιπροσθέτως ἡ ἔννοια τῆς Δημοκρατίας περιέχει τὴν ἀρχὴν τὸ ἀγαθὸν τῆς παιδείας νὰ παρέχεται ἀπεριορίστως εἰς πάντας τοὺς νέους ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας πλὴν τῆς ἐφέσεως καὶ τὴν ἰκανότητα πρὸς ἀνωτέραν μόρφωσιν. Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπιβάλλουν εἰς τὸ κράτος νὰ λάβῃ εἰδικὴν πρόνοιαν ὥστε οὐδεὶς Ἕλλην ἀποδεδειγμένως ἰκα-

νός να παρακολουθείται εις την γενικήν και ειδικήν εκπαίδευσίν του από ἑλλειψιν πόρων. Ἴνα πραγματοποιηθῆ τὸ πρόγραμμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔχει μέγιστην κοινωνικὴν καὶ ἐθνικὴν σημασίαν, ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει:

α) Νὰ ἀναζητοῦνται εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας καὶ τοὺς τύπους τῶν σχολείων οἱ ἀποδεδειγμένως ἱκανοὶ νέοι, οἱ ὁποῖοι λόγῳ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ἐμποδίζονται εἰς τὴν συνέχισιν τῶν σπουδῶν των, καὶ νὰ βοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ κράτους δι' ὄλων τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τοῦτο μέσων με τὸ ῥόπον ταχὺν καὶ δι' ἀπλῆς διαδικασίας.

β) Νὰ ἐπιδειχθῆ ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον πρὸς τοὺς προικισμένους με ἐξαιρετικὰς ἱκανότητας ἀπόρους νέους. Οὗτοι πρέπει νὰ προωθοῦνται (δι' οἰκονομικῶν καὶ ἠθικῶν ἐνισχύσεων) εἰς ἀνωτέρας σπουδὰς καὶ ἐπιδόσεις πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀξιοποιοῦνται διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ τεχνικὴν πρόοδον τῆς χώρας τὰ πολὺτιμα αὐτὰ ἐθνικὰ κεφάλαια».

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ

χαίρει ἰδιαιτέρως διὰ τὰς ὡς ἄνω ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας, αἱ ὁποῖαι ἐφαρμοζόμεναι θὰ ἀποβοῦν κύριος συντελεστὴς προαγωγῆς τῆς Παιδείας καὶ ἀναπτύξεως τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ ἐπωφελεῖται τῆς εὐκαιρίας ταύτης διὰ νὰ τινίσῃ τὴν σημασίαν τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν καὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν Ἐργατικῶν Ὑποτροφιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ὡς καὶ τῶν ὑποτροφιῶν τῆς Τεχνικῆς Βοηθείας.

34. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της (σελ. 68 ἐδ. 12) λέγει:

«Ἀπαραίτητον εἶναι τὰ Πανεπιστήμια, τὸ Πολυτεχνεῖον καὶ τὰ λοιπὰ Ἰδρύματα Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως νὰ ἀποκτήσουν ἐκτὸς τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν σπουδαστηρίων ἰδίαν γενικὰς βιβλιοθήκας πρὸς χρῆσιν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τῶν φοιτητῶν. Εἰδικὸς ὄργανισμὸς θὰ διέπῃ τὴν ὀργάνωσιν, τὴν λειτουργίαν, τὸν ἐξοπλισμὸν, τὸν πλουτισμὸν, ὡς καὶ τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους τῶν βιβλιοθηκῶν τούτων».

Εἰς τὴν Σχολὴν μας

λειτουργεῖ ἀφ' ἑνὸς εἰδικὸν ἀναγνωστήριον διὰ τοὺς σπουδαστὰς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπιστημονικὴ βιβλιοθήκη διὰ τοὺς καθηγητὰς, τοὺς συνεργάτας καὶ τοὺς πτυχιούχους καὶ ἐκ τῶν σπουδαστῶν δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται με εἰδικὴν μελέτην, κατόπιν σχετικοῦ σημειώματος τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς. Ἡ ἐπιστημονικὴ μας βιβλιοθήκη εἶναι ἀρτία ἀπὸ ἀπόψεως βιβλίων σχετικῶν με τὴν ὀργάνωσιν, ἀλλὰ γενικῶς εἶναι πτωχὴ λόγῳ ἐλλείψεως οἰκονομικῶν μέσων. Οἱ Καθηγηταὶ ἀναγκάζονται νὰ παρακολουθῶσιν ἐξ ἰδίων τὴν διεθνή βιβλιογραφίαν.

Τ Μ Η Μ Α Β'.

ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΝΤΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Θά εἶχε, πράγματι, πολὺ νὰ ὠφεληθῆ ἡ Ἐπιτροπὴ, ἐὰν εἰς τὴν μελέτην τῶν ὀργανωτικῶν προβλημάτων τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως εἶχεν ὡς γνώμονα τὸν «Ὁδηγὸν Σπουδῶν» (1) τῆς ἡμετέρας Σχολῆς, ἐκδοθέντα τὸ 1953 καὶ δικαίως χαρακτηρισθέντα ὡς τὸ καλύτερον μεταπολεμικὸν ὑπόδειγμα τοιούτων ἐκπαιδευτικῶν δημοσιευμάτων. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας, μὲ τὴν καλὴν πίστιν τῶν πλείστων μελῶν της, θὰ ἤδυνάτο εἰς τὰς 226 πυκνοτυπωμένας σελίδας τοῦ «Ὁδηγοῦ» τῆς Σχολῆς νὰ μελετήσῃ πῶς αὕτη ἀντιμετώπισε μὲ συγχρονισμένην ἀντίληψιν διὰ τοῦ Ὄργανισμοῦ της τῆς 15ης Ἀπριλίου 1948 τὰ παλαιὰ καὶ νέα ἐκπαιδευτικὰ προβλήματα καὶ θέματα ὀργανώσεως ἐνὸς ἀνωτάτου πρωτοποριακοῦ πνευματικοῦ ἰδρύματος, διὰ πολλὰ τῶν ὁποίων, δυστυχῶς, ἐνεφανίσθη ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἐκθεσίῳ της παντελῶς ἀνυποψίαστος ἢ ἐν πλήρει ἀδυναμίᾳ νὰ τὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ τὰ ἐπιλύσῃ.

1. «Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ μας νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο ἀπέτελεσε ἀληθὲς ἐκπαιδευτικὸν γεγονός καὶ ὡς τοιοῦτον ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐπιστημονικοῦ κοινοῦ. Πράγματι, εἰς ἓνα τόμον συνεκεντρώθησαν ὄχι μόνον ὅλαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἴδρυσιν, τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς διατάξεις, ἀλλὰ καὶ πᾶσα λεπτομερὴς πληροφορία ἐπὶ τῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῆς θέσεως τῆς Σχολῆς μεταξὺ τῶν ὁμοτίμων ἰδρυμάτων τῆς Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως, τῶν ὑποχρεώσεων τῶν σπουδαστῶν, τῶν κανονισμῶν διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων κλπ.

Ἡ κατάταξις τῆς ὕλης, ἡ κωδικοποίησις τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἡ ὅλη διάταξις τοῦ κειμένου ἀποτελοῦν εὐτυχῆ σύλληψιν καὶ ἐκτέλεσιν εὐμεθόδου ἐγχειριδίου, παρέχοντος πᾶσαν χρήσιμον πληροφορίαν, τόσον εἰς τὸν σπουδαστὴν ὅσον καὶ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον νὰ κατατοπισθῆ ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς ξένου ἀναγνώστην.

Δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς μικροτέρας ἀρετὰς τοῦ πολυτίμου τούτου ἔργου τὸ γεγονός ὅτι δὲν παρέχονται ξηραὶ αἱ διατάξεις ἀλλὰ καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια νὰ ἐμφυσηθῆ εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ πρωτοπόρον πνεῦμα τῆς Σχολῆς καὶ νὰ φωτισθῆ τὸ ἔργον της εἰς ἐκεῖνα ἀκριβῶς τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ἰδιομορφίαν της ἐν τῇ χώρᾳ μας. Ἐν δὲ ἀπὸ τὰ σημαντικὰ μεταξὺ τῶν σημείων τούτων εἶναι ἡ ἀνωτέρα ἀνθρωπιστικὴ ἀντίληψις καὶ τὸ γνήσιον φιλελεύθερον πνεῦμα τὰ ὁποῖα διέπουν τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς καὶ καθοδηγοῦν διοικοῦντας καὶ διδάσκοντας εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς προσπάθειάς των».

I. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Εἰς ἐποχὴν προγραμματισμοῦ διὰ πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς ζωῆς εἶναι ἀκατανόητον καὶ ἀπαράδεκτον νὰ λειτουργοῦν ἰδρύματα τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως οὐχὶ ἀπλῶς ἄνευ ὠρολογίου προγράμματος, ἀλλὰ ἰδίως ἄνευ «Προγράμματος» τῶν ἐν γένει ἐργασιῶν των, ἡμέρα τῇ ἡμέρα εἰ δυνατόν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους μέχρι τῆς λήξεως αὐτοῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὤφειλε ἀπὸ τοῦ θέματος τούτου νὰ ἀρχίσῃ τὰς ὑποδείξεις.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ

δημοσιεύει κατ' ἔτος πρόγραμμα ἐργασιῶν περιλαμβάνον σχεδὸν τὴν καθ' ἡμέραν προγραμματιζομένην δραστηριότητα τῆς Σχολῆς. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο εὐχαρίστως θέτομεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων πρὸς καθοδήγησίν των. Οὕτω ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ὁ σπουδαστὴς ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὸ ὠρολόγιον Πρόγραμμα τοῦ ἑξαμήνου, τὰς ἡμέρας ἀργίας, τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας (Ἐργοστάσια, Γραφεῖα, Καταστήματα κλπ.), τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιπάτων καὶ ἐκδρομῶν, τῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων, τῶν διαλέξεων, τῶν ἐλευθέρων μαθημάτων, τῶν σχολικῶν συγκεντρώσεων, ὡς καὶ τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον τῶν Τμηματικῶν καὶ Πτυχιακῶν Ἐξετάσεων καὶ γενικῶς πᾶσαν ἐνδιαφέρουσαν αὐτὸν προθεσίαν (π.χ. τὰς προθεσμίας ὑποβολῆς αἰτήσεων πρὸς συμμετοχὴν εἰς ἐξετάσεις, τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ διδάκτρων κλπ.).

Τοιοτοτρόπως ὁ σπουδαστὴς ἔχει εἰς χεῖρας του λεπτομερὲς ἡμερολόγιον τῆς ἐργασίας τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Παρακολουθεῖ αὐτό, ὀργανώνει τὴν ἐργασίαν του, συνειδητοποιεῖ περισσότερον τὰ καθήκοντά του λαμβάνει ἐγκαίρως τὰ μέτρα του καὶ συνάμα ὡς ἀκαδημαϊκὸς πολίτης ἐλέγχει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος τῶν ἐργασιῶν. Ἡ Σχολὴ καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ νὰ τηρηθῇ μέχρι σχολαστικότητος τὸ Πρόγραμμα ἐργασιῶν, ἐφόσον ἐννοεῖται τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτὴν καὶ ὄχι ἀπὸ τρίτους. Βάσει τοῦ ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐγκεκριμένου Προγράμματος ἐργασιῶν μετὰ πρότασιν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν συντάσσεται καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς, περὶ τοῦ ὁποίου κατωτέρω πραγματευόμεθα.

II. ΕΤΗΣΙΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Πολλοὶ Σχολαὶ συνηθίζουσι νὰ ἐκδίδουσι εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους τόμον, μάλιστα μὲ χάρτην ἐξαιρετικῆς πολυτελείας, περιλαμβάνοντα μὲ μεγάλα περιθώρια καὶ μὲ μεγάλα στοιχεῖα τὸν ἐναρκτήριον λόγον τοῦ Πρυτάνεως, μετὰ μιᾶς ἢ περισσοτέρων φωτογραφιῶν, μὲ τὰ ὀνόματα τῶν διδασκόντων καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Ἰδρύματος, τὰς ταχυδρομικὰς καὶ τηλεφωνικὰς διεν-

θύνσεις, ὡς καὶ τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας κατὰ τὰς ὁποίας θὰ ἔδει νὰ διδάσκη ἕκαστος Καθηγητὴς ἢ ἐπιμελητὴς. Χρήσιμον πρᾶγμα ἡ δημοσίευσίς αὕτη, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐνίοτε πολυτελοῦς νεοπλουτικῆς ἐμφανισέως τῆς, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι αἱ Ἐπετηρίδες αὗται δεόν νὰ μετατραποῦν εἰς πλήρη διοικητικόν, διαχειριστικόν καὶ ἐκπαιδευτικόν ἀπολογισμὸν, εἰς πλήρη ἔκθεσιν δηλονότι τῆς δράσεως τοῦ ἰδρύματος ὡς καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συμπερασμάτων τοῦ λήξαντος ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Χρήσιμον, βεβαίως, εἶναι ἐπὶ παραδείγματι νὰ γνωρίζωμεν ποῖα εἶναι ἡ διεύθυνσις τῆς κατοικίας τοῦ Α καθηγητοῦ, ἀλλὰ περισσότερον ἀπαραίτητον εἶναι νὰ πληροφορηθῶμεν πόσα μαθήματα ἐπραγματοποίησεν οὗτος ἐν σχέσει πρὸς τὰ προγραμματισθέντα καὶ ποῖα τὰ ἐκ τούτων διδακτικὰ συμπεράσματα.

Ἡ ἡμέτέρα Σχολὴ

δημοσιεύει πλήρη διοικητικόν, διαχειριστικόν καὶ ἐκπαιδευτικόν ἀπολογισμὸν τοῦ ἔτησιου ἔργου τῆς. Εἰς τὰς 144 πυκνοτυπωμένας σελίδας τοῦ τελευταίου ἀπολογισμοῦ τῆς περιλαμβάνονται ὅλαι αἱ χρήσιμοι πληροφορίες διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῆς διοικήσεώς τῆς, λεπτομερῆς διαχειριστικὸς ἀπολογισμὸς μὲ ἐπίσης λεπτομερῆ ἔκθεσιν τοῦ ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως, περιλαμβάνονται παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς καθόλου διδακτικῆς ἐργασίας, τὰ πραγματοποιηθέντα κατὰ καθηγητὴν μαθήματα, τὰ μαθήματα εἰς τοὺς τόπους ἐργασίας, αἱ διαλέξεις, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ περίπατοι καὶ ἐκδρομαί, ἐξετάζονται τὰ ὅλα προβλήματα τῶν ἐξετάσεων καὶ τέλος παρατίθενται τὰ θέματα τῶν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεων κλπ., ὥστε οἱ πάντες νὰ πληροφοροῦνται περὶ τῆς συντελουμένης ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασίας καὶ οἱ σπουδασταὶ νὰ καθοδηγοῦνται εἰς τὴν μελέτην των. Εἰς τὰς ἐν λόγῳ σελίδας ἀνάγλυφος εἶναι ἡ ὅλη πνευματικὴ τῆς Σχολῆς προσπάθεια, καὶ ἐντὸς τῶν περιορισμένων κατ' ἀνάγκην πλαισίων τῆς διδασκαλίας καὶ ὡς γενικωτέρα ἀκτινοβολία τῆς Σχολῆς, δικαίως καὶ ὀρθῶς προσπαθοῦσης νὰ καταστή ἕν ἐλεύθερον μορφωτικὸν Κέντρον τῆς χώρας μας.

III. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Πᾶν ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀπλῶς ἐν ἐκπαιδευτήριον διδάσκον τοὺς τροφίμους του ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας καὶ τῶν ἐργαστηρίων. Πρέπει, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, νὰ φιλοδοξῇ νὰ καταστή πνευματικὸν κέντρον ἀκτινοβολοῦν καὶ ἔξω τοῦ περιβόλου του ὄχι μόνον διὰ τῶν μεθοδικῶν παραδόσεων τῶν καθηγητῶν του ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν των, τῶν ἀνακοινώσεων καὶ διαλέξεων, διὰ τῶν δημοσίων συζητήσεων ἐπὶ τῶν μεγάλων ζητημάτων τῆς χώρας. Οἱ ἐν τοῖς ἀνωτάτοις ἰδρύμασι διδάσκοντες εἶναι —καὶ

πρέπει να είναι— οί πνευματικοί ἡγέται, οί πνευματικοί διδάσκαλοι τοῦ Ἔθνους, ἐμπνέοντες καὶ καθοδηγοῦντες ὄχι μόνον τοὺς σπουδαστὰς των διὰ τοῦ ἤθους των καὶ τῶν γνώσεών των, ὄχι μόνον τοὺς νέους ἀλλ' ὀλόκληρον τὴν κοινωνίαν. Ὅπου ὑπάρχει ζῶσα καὶ δρῶσα πνευματικὴ ἡγεσία, ἐκεῖ ἐμφανίζεται καὶ δρᾷ ἐπωφελῶς διὰ τὸ ἔθνος πολιτικὴ καὶ διοικητικὴ ἡγεσία. Ἡ πνευματικὴ τάξις εἶναι πρωτοπορία τοῦ ἔθνους καὶ ἐξ αὐτῆς κυρίως ἐξαρτᾶται ἡ ἀνύψωσις ὀλοκλήρου τοῦ Ἔθνους καὶ αὐτὴ εἶναι ὑπεύθυνος κυρίως διὰ τὴν πτώσιν ἐνὸς Ἔθνους.

Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν εἰς τὸν τόπον μας Ἰδρύματα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν λειτουργοῦντα καὶ οὐδεμίαν γενικωτέραν πνευματικὴν δραστηριότητα παρουσιάζοντα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑφίστανται χωρὶς μίαν γενικωτέραν ἀπήχησιν, νὰ ὑπάρχουν ἀπλῶς καὶ μόνον διότι ὁ Νόμος χαρακτηρίζει αὐτὰ ὡς Ἰδρύματα Ἀνωτάτης Παιδείας καὶ διότι ὁ νόμος, κακῶς, δίδει προσόντα εἰς τοὺς πτυχιούχους των. Πρέπει ἐνταῦθα, ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, νὰ τονίσωμεν μὲ εἰλικρινῆ λύπην ὅτι ὑπάρχουν Ἰδρύματα ἐμφανίζοντα ὡς ἐπιστημονικὴν των ἐπίδοσιν παραδόσεις εἰς λιθογράφους ἐκδόσεις τοῦ 1938 πρὸς χρῆσιν τῶν φοιτητῶν, παραδόσεις ἀξίας κατὰ συγκατάβασιν διὰ τὸ μουσεῖον, ἢ ὑπάρχουν Ἰδρύματα πλούσια μὴ ἔχοντα νὰ ἐπιδείξουν οὐδὲ μίαν ἐπιστημονικὴν Ἐπετηρίδα, οὐδὲ μίαν ἐκδήλωσιν γενικωτέρας κοινωφελοῦς πνευματικῆς ἐργασίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ καταδικάσῃ αὐτὴν τὴν ἀνυπαρξίαν τῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως. Πρέπει, τέλος, νὰ κατανοηθῇ ὅτι ὁ διορισμὸς Καθηγητοῦ τινος εἰς μίαν ἀκαδημαϊκὴν ἔδραν δὲν σημαίνει τὸ τέρμα τῆς ἐπιστημονικῆς του δράσεως, δὲν σημαίνει εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐπαναπαυθῇ, ἀλλ' ἀντιθέτως σημαίνει ὑποχρέωσιν ἐντάσεως τῆς ἐπιστημονικῆς του δραστηριότητος καὶ πραγματικὴν εὐκαιρίαν πρὸς τοῦτο, διότι ἡ Πολιτεία τὸν τιμᾷ διὰ τοῦ πράγματι ἀνωτάτου ἐπιστημονικοῦ ἀξιώματος καὶ γενναίως, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους, τὸν ἀμείβει. Ἐπιστημονικῶς ἀπρακτοῦντες Καθηγηταὶ δέον ὡς δένδρα μὴ ποιοῦντα καρπὸν» νὰ ἀποβάλλωνται ἀπὸ τὴν ἀκαδημαϊκὴν οἰκογένειαν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας καταναλώσασα, ἐπαναλαμβάνομεν, τόσον χρόνον καὶ τόσον χάρτην δὲν ἠσχολήθη μὲ τὸ πρωταρχικῆς σημασίας τοῦτο θέμα, ἴσως διότι ὑπάρχουν Καθηγηταὶ τινες, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των ἐξ Ἑσπερίας, ὅπου συμπράττοντες μετ' ἄλλων διεκρίθησαν, πνευματικῶς ἠδράνησαν. Δυστυχῶς οἱ Καθηγηταὶ αὐτοὶ δὲν ἀπεβλήθησαν ἐγκαίρως ἐκ τῆς ἀκαδημαϊκῆς οἰκογενείας, διὰ νὰ δοθῇ ἐπὶ τέλους ἐν μάθημα ὅτι ὁ Καθηγητὴς διορίζεται ὄχι διὰ νὰ εἰσπράττῃ ποικίλας ἀποδοχὰς ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ ἐξ ἐπιτροπῶν, συμβουλίων, ἢ διὰ νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν ἀνώμαλον κακότητά του ἀπέναντι τῶν ἐργαζομένων κλπ., ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποδίδῃ πνευματικῶς εἰς τὸν τόπον αὐτόν, ὁ ὁποῖος διψᾷ καὶ πεινᾷ διὰ μόρφωσιν καὶ ἔχομεν χρέος νὰ τὸν χορτάσωμεν.

φρονεῖ ὅτι, παρά τὸ ἀσήμαντα ἐντελῶς οἰκονομικὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει, ἐξεπλήρωσε τὸ πρὸς τὴν κοινωνίαν χρέος της καὶ κατέδειξε πόσην συνειδη-
σιν τῶν πνευματικῶν ὑποχρεώσεων ἔχουν οἱ ἐν αὐτῇ διακονοῦντες. Οὕτω:

α) κατὰ τὰ ἀκαδημαϊκὰ ἔτη 1948/49 καὶ 1949/50 ἐξέδωκε δύο καθα-
ρῶς ἐπιστημονικὰς ἐπετηρίδας περιεχούσας εἰς τὰς 716 σελίδας των, σχή-
ματος 70X100, 29 πρωτοτύπους ἐργασίας τῶν Καθηγητῶν της.

β) Ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1953/51 ἐκδίδει τὸ ἐπιστημονικὸν
της ὄργανον «ΣΠΟΥΔΑΙ». Μέχρι σήμερον ἐξεδόθησαν ὀκτώ τόμοι ἐκ σε-
λίδων ἐν ὄλῳ 5.500, σχήματος 70x100, περιέχοντες 360 πρωτοτύπους ἢ
ἐκ μεταφράσεως μελέτας.

γ) Ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1953/54 ἐκδίδει τὸ διαφωτιστικὸν
καὶ πληροφοριακὸν της ὄργανον «ΝΕΑ τῆς ΑΣΒΣ». Οἱ ἐκδοθέντες ἤδη 5
τόμοι, σχήματος 58x86, περιλαμβάνουν ὑπὲρ τὰς 2.000 σελίδας μὲ ποι-
κλωτάτην χρήσιμον ὕλην.

δ) Οἱ Καθηγηταὶ της ἅπαντες ἐξέδωκαν τὰς παραδόσεις των, πολ-
λαὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀναφέρονται εἰς μαθήματα διὰ πρώτην φορὰν διδασκό-
μενα ἐν Ἑλλάδι εἰς ἀνώτατα ἰδρύματα (π.χ. Τεχνικὴ τοῦ Οἰκονομικοῦ
βίου, Στατιστικὴ, Ὁργάνωσις Ἐπιχειρήσεων, Ὁργάνωσις Ἐργοστασίων,
Ψυχοτεχνικὴ, Κοινωνικὴ Πολιτικὴ, Ἐργατικὸν Δίκαιον, Μεταλλευτικὸν
Δίκαιον κλπ.). Διὰ τῶν παραδόσεων αὐτῶν καὶ τῶν ἐιδικῶν σχετικῶν
μονογραφιῶν διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι ἐξητάσθησαν νέα προβλή-
ματα σήμερον κατέχοντα διεθνῶς πρωτεύουσαν θέσιν καὶ ἐδημιουργήθη
πνεῦμα ἐνδιαφέροντος καὶ ἐρεύνης εἰς τοὺς οἰκείους σπουδαστὰς καὶ ἐπι-
στημονικοὺς κύκλους.

ε) Ἐκτὸς τούτων καὶ ἐκτὸς τῶν ἐιδικῶν μονογραφιῶν καὶ μελετῶν
τῶν Καθηγητῶν, ἡ Σχολὴ ἐξέδωκε 14 δημοσιεύματα σχετικὰ μὲ τὴν ὄρ-
γάνωσιν, λειτουργίαν, τοὺς σκοποὺς, τὰς μεθόδους καὶ τὰ ἰδανικὰ τῆς
Σχολῆς. Ἐπίσης ἐδημοσίευσεν:

35 μελέτας καὶ βιβλία τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν

5 » » » » Κέντρου Τουριστικῶν Μελετῶν

15 » » » » Κέντρου Κοινωνικῶν Σπουδῶν

6 » » » » Κέντρου Ὁργανώσεως καὶ Διοικήσεως

5 διάφορα σχετιζόμενα μὲ γενικὰ θέματα, ὅπως ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονο-
μικὴ Κοινότης ἢ τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸν Ἡμερολόγιον 1957 καὶ 1958 κ.τ.λ.

στ) Ἡ Σχολὴ ἐντὸς δεκαετίας ὠργάνωσε ὑπὲρ τὰς διακοσίας διαλέ-
ξεις διακεκριμένων Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπιστημόνων, πολιτικῶν καὶ παρα-
γόντων τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, δημιουργήσασα οὕτω ἔντονον πνευματι-
κὴν κίνησιν, τὴν ὁποίαν εὐτυχῶς ἐμιμήθησαν καὶ ἄλλα πνευματικὰ τῆς
χώρας ἰδρύματα.

ζ) Ἡ Σχολή ὠργάνωσε σειράν ἀνακοινώσεων καὶ δημοσίων συζητήσεων ἐπὶ ζεόντων μεγάλων ζητημάτων τῆς χώρας (π.χ. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης, τὸ Πορθμεῖον Ἑλλάδος-Ἰταλίας, τὸ πρόβλημα τῶν ἑλληνικῶν καπνῶν, τὸ δεκαήμερον κοινωνικῆς πολιτικῆς, τὸ δωδεκάήμερον τουριστικῆς βιομηχανίας, τὸ Marketing κλπ.).

Παρεθέσαμεν τὰ ἀνωτέρω διὰ νὰ δειχθῆ πόσα ἐπετεύχθησαν εἰς μικρὸν χρονικὸν διάστημα, ἄνευ οὐδεμιᾶς κρατικῆς βοήθειας καὶ ἐνίοτε μὲ τὴν ἀντίδρασιν τοῦ Κράτους, καὶ διατί ἔχομεν, ὀρθῶς, τὸ δικαίωμα νὰ ἀξιῶμεν ὅπως ἕκαστον ἀνώτατον πνευματικὸν ἴδρυμα καταστῆ ὄχι μόνον σχολεῖον, ὑπὸ τὴν περιορισμένην τοῦ ὄρου ἔννοϊαν, ἀρτίως λειτουργοῦν, ἀλλὰ καὶ πνευματικὸν κέντρον ἀκτινοβολοῦν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἐμπνέον, καθοδηγοῦν, διαφωτίζον.

IV. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τῶν μεθόδων διδασκαλίας εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐκπαίδευσιν, ἢ μᾶλλον φαίνεται περιορίζουσα ταύτας εἰς τὴν ἀπὸ ἔδρας διδασκαλίαν καὶ τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις.

Εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολήν, παραπλεύρως πρὸς τὴν κλασσικὴν μέθοδον τῆς ἀπὸ ἔδρας διδασκαλίας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν θεμάτων συμφώνως πρὸς τὴν μεθοδικὴν των κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος σειράν, ἐφαρμόζονται ἐπίσης:

α) Ἡ διδασχὴ τῶν κυρίων σημείων ἑνὸς θέματος μὲ ἐπακολούθημα τὴν συζήτησιν μετὰ τῶν σπουδαστῶν, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ διατίθεται τὸ μείζον χρονικὸν διάστημα.

β) Ἡ περιπτωσιακὴ μέθοδος: ἀνάπτυξις καὶ ἐξέτασις ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν σπουδαστῶν ἢ καὶ τρίτων συνεργατῶν τῆς Σχολῆς μιᾶς ὀρισμένης περιπτώσεως, μέθοδος κατ' ἐξοχὴν ἐπωφελῆς εἰς τὰς νομικὰς, οἰκονομικὰς καὶ διοικητικὰς σπουδὰς.

γ) Ἡ διδασκαλία ὀρισμένων θεμάτων, ἰδίᾳ τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας (τεχνικῆς, διοικητικῆς, λογιστικῆς) μιᾶς ἐπιχειρήσεως, εἰς τὸν τόπον ἐργασίας (ἐργοστάσιον, γραφεῖον, κατάστημα). Εἰς τὴν περίπτωσην τοῦ ἐπιτοπίου μαθήματος προηγεῖται σχετικὴ διδασκαλία κατὰ τὴν κλασσικὴν μέθοδον, γίνεται τὸ ἐπιτόπιον μάθημα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀρμοδίων στελεχῶν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τέλος εἰς τὴν Σχολὴν ἐπακολουθεῖ συζήτησις καὶ κριτικὴ, παρουσία καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων τρίτων. Ἡ μέθοδος αὕτη, ὅπως καὶ ἡ περιπτωσιακὴ, ἀπαιτεῖ τὴν συνδρομὴν τρίτων εἰδικῶν καὶ ὄλων τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρμοδίων Καθηγητῶν (π.χ. τῆς Ἐμπορευματολογίας, τῆς Μηχανογνωσίας, τῆς Ὄργανώσεως τῶν Ἐπιχειρήσεων, τῆς Ὄργανώσεως τῶν Ἐργοστασίων, τῆς Λογιστικῆς, κ.τ.λ.) καὶ πρέπει νὰ ἀνομολογηθῆ ὅτι καλῶς ὀργανουμένη καὶ ἐκτελουμένη ἐπέχει ἰδιαιτέραν παιδαγωγικὴν ἀξίαν καὶ ἀποδοτικότητα, παρά τὰς ἀναντιρρήτους δυσκολίας τῆς.

V. Ο ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπασχοληθῆ μὲ τὸ θέμα τῆς ἀνάγκης νὰ συντονισθῆ ἡ διδασκαλία, δεδομένου ὅτι ὁ συντονισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ κύριον σημεῖον τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς ἐργασίας. Εἶναι ἀληθές ὅτι εἰς τὰ Πανεπιστήμια ἡ ἐπιστημονικὴ μόρφωσις, ἡ ἔρευνα τῆς ἀληθείας ἀποτελεῖ τὸν μοναδικὸν σκοπὸν, διὸ καὶ ἡ διδασκαλία ἐνίστη τῶν διαφόρων κλάδων τῆς Ἐπιστήμης ἢ καὶ θεμάτων τοῦ αὐτοῦ κλάδου εἶναι ἀσύνδετος πρὸς τὴν λοιπὴν καθ' ὄρισμένον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπιδιωκομένην μόρφωσιν. Ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀπολύτως δεκτὴ, διότι σήμερον εἰς τὸ βάθος καὶ τῆς πανεπιστημιακῆς μορφώσεως εἶναι ὁ ἐπαγγελματικὸς καταρτισμὸς, ἡ προπαρασκευὴ διὰ τὸ αὐριανὸν ἐπάγγελμα τοῦ σπουδαστοῦ. Δι' αὐτὸ φρουοῦμεν ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν δέον νὰ ἐπιδιώκεται καὶ νὰ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀρτία κατάρτισις τοῦ αὐριανοῦ ἐπαγγελματίου.

Ἀπόρροια τῆς βασικῆς ταύτης παιδαγωγικῆς σκέψεως πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀνάγκη εἰς τὰ ἀνώτατα Σχολεῖα καὶ ἰδίως εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως: α) ὠλοκληρωμένης διδασκαλίας ἐκάστου μαθήματος καὶ β) συντονισμοῦ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων.

Εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολὴν αἱ ὡς ἄνω ἀρχαὶ εἶναι θεμέλια τῆς καταβαλλομένης διδακτικῆς προσπάθειας. Ἡ ἐνότης τῶν ἐκπαιδευτικῶν σκοπῶν εἶναι ἐπίτευγμα τῶν παιδαγωγικῶν συζητήσεων καὶ προσπαθειῶν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν. Οὕτω ἐν τῇ Σχολῇ ἔχει πλήρως πραγματοποιηθῆ ὁ συντονισμὸς τῆς διδασκομένης ὕλης ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων καὶ ἐντὸς τῆς ἐπιβεβλημένης, φυσικῆς, ἀκαδημαϊκῆς ἐλευθερίας. Ἀποτέλεσμα τούτου εἶναι ὅτι ἡ Σχολὴ ἀποφεύγει τὸν κίνδυνον τῶν κενολόγων γενικεύσεων ἢ τὸ ἄτοπον τῆς ὑπερεκτιμήσεως τῆς ἀξίας ἐνὸς κύκλου γνώσεων, εἰς ὃν τυχὸν εἰδικεύεται Καθηγητὴς τις.

Ἡ Σχολὴ πιστεύει ὅτι δὲν εἶναι μόνον ἐπιστημονικὸν ἴδρυμα ἀλλὰ συγχρόνως καὶ παιδαγωγοῦν Σχολεῖον ἐργαζόμενον βάσει καθωρισμένων παιδαγωγικῶν ἀρχῶν, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων συστηματικῶς μελετᾶται καὶ ἐρευνᾶται παρὰ πέντε εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν προγράμματος καὶ παρὰ τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως παρακολουθεῖται καὶ ἐλέγχεται καὶ παρὰ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Σχολῆς.

VI. ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας δὲν γίνεται μεία περὶ τῆς ἀνάγκης συντάξεως Δελτίου πληροφοριῶν, παιδαγωγικῆς ἐντελῶς φύσεως, παρ' ἐκάστου σπουδαστοῦ. Αἱ Σχολαὶ λειτουργοῦν χωρὶς νὰ γνωρίζουν τὸ σπουδαστικὸν τῶν ὑλικόν, οὔτε πόθεν καταγόνται, ἐὰν μὲνουν μονί-

ως εις τὴν πρωτεύουσαν ἢ εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ποῖα εἶναι τὰ ἐνδιαφέροντά των, αἱ κλίσεις των, ποῖα προβλήματα ἔχουν, τί σκέπτονται διὰ τὰς σπουδὰς των καὶ τὴν μετέπειτα ἐξέλιξιν των. Μεταξύ τῶν Σχολῶν καὶ τῶν σπουδαστῶν δὲν ὑπάρχει ἄλλος δεσμὸς πλὴν τῆς ἐγγραφῆς καὶ τῆς ἀμφιβόλου πολλὰκις ἀξίας ἐξετάσεως εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ δὲν ζητεῖ πιστοποιητικά ἀπὸ ἀναρμόδια μάλιστα πρόσωπα διὰ τοὺς ἐγγραφομένους σπουδαστάς, ἀλλ' ἀξιώνει νὰ λάβῃ ὅλας ἐκείνας τὰς παιδαγωγικῆς φύσεως πληροφορίας αἱ ὁποῖαι εἶναι χρήσιμοι καὶ ἐνίοτε ἀπαραίτητοι διὰ τὴν μελέτην τοῦ σπουδαστικοῦ ὑλικοῦ. Ἐκαστος ἐγγραφόμενος συμπληρῶναι Δελτίον Πληροφοριῶν καὶ δίδει ἀπάντησιν εἰς ἐρωτήματα διὰ τοὺς πρωτοετείς καὶ ἐρωτήματα διὰ τοὺς δευτεροετείς καὶ τριτοετείς.

Βάσει αὐτῶν τῶν ἀπαντήσεων δύναται νὰ γίνουν λίαν ἐνδιαφέρουσαι παιδαγωγικῆς φύσεως στατιστικαὶ καὶ μελέται, δυνάμεναι νὰ καθοδηγήσων τὰς Σχολὰς εἰς τὸ μορφωτικὸν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς ἔργον των.(¹)

VII. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἐθεώρησε ἄξιον νὰ ἀσχοληθῇ μετὰ τὸ κατ' ἐξοχίαν ἐνδιαφέρον τοῦτο παιδαγωγικὸν καὶ ὀργανωτικὸν θέμα τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ ἔχει ἐκδώσει ἀπὸ ἐτῶν ὀδηγίας (²) διὰ τοὺς ἐξεταζομένους, κριθείσας τὸσον

1. Εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς ἐνδιαφερομένου θέτομεν τὸ «Δελτίον τῶν Παιδαγωγικῶν Πληροφοριῶν», τοὺς σχετικoὺς στατιστικoὺς πίνακας, τοὺς καταρτισθέντας ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Καθηγητοῦ τῆς Στατιστικῆς.

2. Ἡ Σχολὴ μας θεωρεῖ χρέος νὰ ἐπαναλάβῃ ἐνταῦθα τὰς κάτωθι ὀδηγίας, πραγματικὰ Χρυσὰ Ἐπιπλήματα, διὰ τὰς ἐξετάσεις: «Ἐτοιμάζεσαι ἐντὸς τῶν ἡμερῶν αὐτῶν νὰ ὑποστῇς τὰς ἐπιπλήρωμα ἐξετάσεις σου. Εἶναι πραγματικὰ ἐξαιρετικὰ δι' ἐσὲ αἱ ἡμέραι αὗται καὶ τὸ γεγονός τῶν ἐξετάσεων εἶναι βασικὸν διὰ τὴν ζωὴν σου. Ἐχομεν πλήρη ἐπίγνωσιν αὐτοῦ, διότι οἱ ἐξετασταὶ σου ἐνθυμοῦνται πάντοτε ὅτι ὑπῆρξαν κάποτε καὶ αὐτοὶ ἐξεταζόμενοι. Ἀντιλαμβανόμεθα τὴν ψυχολογικὴν σου κατάστασιν καὶ δι' αὐτὸ σοῦ ἀπευθύνομεν τὰς ὀλίγας αὐτὰς φράσεις, διὰ νὰ σὲ τονώσωμεν καὶ νὰ σὲ ἐνισχύσωμεν νὰ ἀποβάλλῃς τὸν φόβον, ὁ ὁποῖος τὸσον πολὺ κακῶς δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἐπίδοσίν σου. Πρέπει νὰ πιστεύσῃς ὅτι πρόκειται νὰ ἐξετασθῇς ὄχι ἀπὸ ἀντιπάλους σου ἢ ἀγνώστους καὶ ἀδιαφόρους, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς Καθηγητάς σου, πού εἶναι ἀναγκαίως φίλοι σου καὶ ἐπιθυμία καὶ χαρὰ των εἶναι νὰ ἐπιτύχῃς εἰς τὰς ἐξετάσεις σου. Ὑπῆρξαν οἱ ἐξετασταὶ σου Καθηγηταὶ σου καὶ εἶναι καὶ θὰ μείνουν φίλοι σου, καθοδηγηταὶ σου, σύμβουλοί σου. Διατί λοιπὸν νὰ φοβηθῇς; Ἀντιθέτως, πρέπει νὰ προσέλθῃς εἰς τὰς ἐξετάσεις σου μετὰ θάρρους καὶ μετὰ ψυχραιμίαν.

»Πρέπει, ὁμως, νὰ προσέλθῃς ἐπαρκῶς κατηρητισμένος. Τὸ Πτυχίον ἀποτελεῖ δικαίωμα μόνον διὰ τὸν ἱκανόν. Ὅπως οὐδεὶς ἐχεφρονῶν ἐξεταστῆς δύναται νὰ ἀρ-

ἐπαινετικῶς παρὰ τῶν πνευματικῶν κύκλων. Τὰς ὁδηγίας αὐτὰς θέτει εἰς τὴν διάθεσιν παντός ἐνδιαφερομένου. Χαρακτηριστικόν των, ὡς παρ' ὄλων ἐτονίσθη, εἶναι ὁ βαθύτατος ἀνθρωπισμός. Ἡ Σχολὴ πάντοτε ὑπεθυμίζει εἰς τοὺς Ἐξεταστὰς ὅτι ὑπῆρξαν καὶ αὐτοὶ ἐξεταζόμενοι καὶ εἰς τοὺς ὑποψηφίους τονίζει πάντοτε ἡ Σχολὴ ὅτι οἱ Ἐξετασταὶ εἶναι φίλοι των ἀναζητοῦντες τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποδώσουν τὸ δίκαιον μὲ κατανόησιν καὶ μὲ στοργήν.

νητὴ τὸν καλὸν βαθμὸν εἰς τὸν ἱκανὸν ὑποψήφιον, οὕτω οὐδεὶς ἐξεταστὴς σεβόμενος τὸν ἑαυτὸν του δύναται νὰ παραχωρήσῃ ἕνα βαθμὸν εἰς ἕνα ἀποτυχημένον σπουδαστήν. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχῃ οὔτε ἐλαστικότης, οὔτε κακότης, οὔτε καταστρεπτικὴ ἐπιείκεια, οὔτε ἀλόγιστος σκληρότης. Ἐν τῇ μεσότητι παραμένει πάντοτε ἡ ἀρετὴ. Κρίνομεν ἐντὸς τῶν πλαισίων μιᾶς ἐπιτρεπομένης ἐπιείκειας καὶ μιᾶς λελογισμένης αὐστηρότητος.

Ἐγνωρίζομεν ὅτι ὑπάρχουν παράπονα διὰ τὴν αὐστηρότητα, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ παταχθῇ ἡ λόγῳ τῶν ἀνωμαλιῶν κρατήσασα εἰς τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ Ἰδρύματα πολιτικῆ τῆς ἀλογίστου ἐπιεικείας. Ἡ Κοινωνία καὶ ἡ Πολιτεία ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τὴν Ἀνωτέραν Ἐκπαίδευσιν, καὶ δικαίως. Δι' αὐτὸ αἱ Σχολαὶ πρέπει νὰ ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τοὺς σπουδάζοντας. Τὸ καθῆκον μας εἶναι νὰ δημιουργοῦμεν πραγματικὰ προσόντα εἰς τοὺς νέους. Μὴ στηρίζεσαι εἰς πλάγια μέσα. Ὅχι μόνον δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὰ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐρεθίζουν — καὶ δικαίως φυσικὰ — τοὺς ἐξεταστὰς. Ἡ τυχὸν χρησιμοποίησις των διαφθείρει καὶ υποβιβάζει τοὺς πάντας: σέ, ἡμᾶς, τοὺς τρίτους. Δημιουργεῖται φαῦλος φαύλων κύκλος. Αὐτὸ εἶναι ἀπαράδεκτον, καὶ εἶναι τόσον ὑποτιμητικὸν δι' ὅλους, ἰδιαιτέρως διὰ τὴν Σχολὴν μας, ἢ ὅποια φιλοδοξεῖ, πρὸ παντός, νὰ δημιουργήσῃ νέους μὲ ἦθος. Ἀκόμη, μὴ στηρίζεσαι εἰς τὸν οἶκτον. Εἶναι τόσον ἐξευτελιστικὸν καὶ ἀνάξιον ἐνὸς νέου. Ὁ οἶκτος εἶναι ἐπιβεβλημένος εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ σχέσιν μὲ τὴν ἐπιστήμην. Ἡ βαθμολογία δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ὄρους τῆς διαβίωσης τοῦ ὑποψηφίου. Τιμᾶ ἡ Σχολὴ ἰδιαιτέρως τὸν ἐργαζόμενον ὁ ὅποιος ὑπὸ σκληροῦς ὄρους μορφώνεται, ἀλλὰ δὲν χαρίζεται εἰς ἐκεῖνον ὁ ὅποιος προσέρχεται ἀκατάρτιστος λόγῳ βιοτικῶν συνθηκῶν. Ἡ Σχολὴ εἶναι ἀνώτερον πνευματικὸν καὶ μορφωτικὸν Ἰδρυμα καὶ ὄχι φιλανθρωπικὸν κατάστημα. Μὴ αὐτοὑποβιβάζεσαι ζητῶν τὸν οἶκτον, ἀλλ' ἀντιθέτως νὰ ἐργάζεσαι διὰ νὰ διατηρήσῃς τὴν ἀξιοπρέπειάν σου, πολῦτιμον πηγὴν ἱκανοποιήσεως εἰς τὴν ζωὴν.

Ἡ ἀπονομὴ τοῦ τίτλου πρέπει νὰ εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον ἀναγνώρισις, διαπίστωσις καὶ ἐπιβράβευσις τῶν πνευματικῶν σου ἐφοδίων. Ἡ Σχολὴ κατὰ τὴν ἀσκήσιν τοῦ τόσον μεγάλου, τόσον ὑψηλοῦ καὶ τόσον σπουδαίου αὐτοῦ λειτουργήματος καυχᾶται ὅτι ἔχει πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν ὑποχρεώσεών της καὶ τῆς ἀποστολῆς της. Τὸ πτυχίον εἶναι ἕν συμβόλαιον μεταξύ τῆς Κοινωνίας καὶ τῆς Σχολῆς.

Τὸ δίπλωμα πρέπει νὰ εἶναι, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Σχολῆς, τὸ στεφάνωμα μιᾶς συστηματικῆς, κοπιώδους καὶ ὀδυνηρᾶς προσπάθειας. Δὲν πρέπει καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα κακοποιῶν «εὐεργετικῶν» (!) νόμων καὶ ἐγκληματικῆς ἐπιεικείας. Ὅπως ἐπίσης δὲν δύναται νὰ σταματᾷ ἡ σταδιοδρομία τοῦ νέου ἀπὸ τὴν κακότητα, ἐνίοτε μέχρις ὑστερίας, ἀπὸ τὸ ἀδιαπαιδαγῆτον τῶν ἐξεταστών, ἀπὸ ψυχώσεις καὶ νευρώσεις των, αἱ ὅποια ἐμφανίζονται εἰς τὰ ὄμματα τῶν νέων τοὺς Ἐξεταστὰς ὡς ψυχοπαθολογικὰ φαινόμενα, ὡς εὐχόμενους τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ἐξεταζομένου καὶ ἡδονιζόμενους μὲ αὐτήν».

VIII. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Κατὰ κανόνα οἱ σπουδασταὶ ἀγνοοῦν μέχρι τῆς παραμονῆς εἰς ποῖα μαθήματα, πότε καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐξετασθῶσι. Κατάστασις ἀγωνίας καὶ ἐκνευρισμοῦ μὲ εὐνότητα ἀποτελέσματα ἐπικρατεῖ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν νέων, δικαίως δυσφορούντων διότι ἀντὶ στοργῆς καὶ κατανοήσεως συναντοῦν ἀδιαφορίαν καὶ ἀκόμη περιφρόνησιν ἐπὶ θέματος βασικοῦ τῆς σπουδαστικῆς ζωῆς. Ἰδίως εἰς τὸ θέμα τῶν ἐξετάσεων ἐπιβάλλεται ὁ προγραμματισμὸς τῆς ἐργασίας, ἡ ἔγκαιρος γνωστοποίησις ὅλων τῶν ζητημάτων τῶν σχετικῶν μὲ τὴν ἐξέτασιν, ὅπως καὶ ἡ ταχεῖα ἀνακοίνωσις τῶν ἀποτελεσμάτων.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ

δημοσιεύει πρὸ ἑνὸς τουλάχιστον μηνὸς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν ἐξετάσεων καὶ διανέμει δωρεὰν τὸ σχετικὸν ἔντυπον, καταβάλλουσα πᾶσαν δυνατὴν φροντίδα διὰ τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος. Ὁ σπουδαστὴς γνωρίζει πρὸ ἑνὸς τουλάχιστον μηνὸς ὄχι μόνον τὴν ἡμέραν ἀλλὰ καὶ τὴν ὥραν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐξετάσεως τοῦ εἰς ἕκαστον μάθημα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ σπουδαστὴς ἀπαλλάσσεται τοῦ ἐκνευρισμοῦ, τοῦ δεδικαιολογημένου προκειμένου περὶ ἐξετάσεων, ἀλλὰ καὶ ἐθίζεται εἰς τὴν τάξιν, τὸν προγραμματισμὸν, τὴν μεθοδικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν κατανόησιν ὅτι σπουδάζει ἐντὸς φιλικοῦ περιβάλλοντος.

Πάντως ἡ Σχολὴ ἰδιαζόντως χαίρει διότι ἐζητήθη ἡ ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος κατάργησις τῶν φαυλοκρατικῶν δῆθεν εὐεργητικῶν διατάξεων, αἱ ὁποῖα δέον νὰ ἀναφέρονται ὡς «καθεστῶς ἐντροπῆς». Δικαίως οἱ καλοὶ σπουδασταὶ ἀγανακτοῦν διὰ τὰ λαμβανόμενα ἐκάστοτε πράγματι κακοποιὰ καὶ δῆθεν εὐεργητικά ὑπὲρ τῶν κακῶν σπουδαστῶν μέτρα, ἐνῶ ἡ Πολιτεία φρωᾶται ἀνίκανος νὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα ὑπὲρ τῶν ἐπιμελῶν καὶ ἰκανῶν σπουδαστῶν (βραβεῖα, ὑποτροφίαι, ἠθικαὶ ἀμοιβαί, ἀναγνώρισις τῶν διπλωμάτων μὲ καλοὺς βαθμοὺς κλπ.). Τὸ κακὸν εἶναι ὅτι εὐθύς ὡς ληφθοῦν μέτρα ὑπὲρ τῶν κακῶν σπουδαστῶν ἑνὸς ἀνωτάτου Ἰδρύματος κινοῦνται δραστηρίως καὶ οἱ κακοὶ σπουδασταὶ τῶν ἄλλων, προβάλλοντες ὡς αἴτημα δικαιοσύνης καὶ ἰσότητος τὴν ἐπέκτασιν τῶν φαυλοκρατικῶν μέτρων. Ἡ Σχολὴ ἀντέστη—ἀλλὰ γνωρίζει καὶ πόσον ὑπέφερον ἀπὸ τὴν δημοκοπίαν—εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα, τὰ κατεριπώνοντα τὸ κύρος τῶν Ἰδρυμάτων καὶ ἐκφραλίζοντα τοὺς νέους.

IX. ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Εἶναι ἄξιον ἀπορίας τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας πολὺ ὀλίγον ἠσχολήθη μὲ τὸ ἐξόχου σημασίας θέμα τοῦ τρόπου διενεργείας τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολάς. (¹)

1. Ἰδὲ πίνακα ἐξεταστέων εἰς τὴν Σχολὴν θεμάτων εἰς «Ὁδηγὸν Εἰσαγωγικῶν

Ὁ τρόπος αὐτός, χωρίς νά ἐξασφαλίζῃ τήν ἐπιλογὴν τῶν ἱκανωτέρων, τραυματίζει πολλάκις τήν φιλοτιμίαν ἱκανῶν ὑποψηφίων, ἀποθαρρύνει αὐτούς καί δημιουργεῖ βαρυτάτας συνεπίεσις διὰ τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν αὐτῶν, τὰ ὅποια χάνουν τήν αὐτοπεποίθησίν των καί τήν αἰσιοδοσίαν των διὰ τήν ζωήν. Τὸ φαινόμενον εἶναι σχεδὸν καθολικόν καί ἔχουν παρατηρηθῆ ἀπογοητευτικὰ ὄντως φαινόμενα. Ἡ σύνθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ κανόνα εἶναι ἀνομοιογενεῖς, δὲν ἐξασφαλίζει ἰσοδικαίαν κρίσιν κατὰ τήν ἐξέτασιν. Ἡ βαθμολογία δὲν εἶναι ὁμοίομορφος καί κατὰ κανόνα ἔχει χαρακτῆρα ὑποκειμενικόν. Ἀφθονοῦν παραδείγματα ἀδίκου κρίσεως, εἰς τὸ μάθημα κυρίως τῆς Ἐκθέσεως. Τὸ ἀκόμη λυπηρότερον εἶναι ὅτι ἐπικρατεῖ ἡ τάσις ὅπως δίδονται θέματα ἀνώτερα καί δυσκολώτερα τοῦ ἐπιπέδου τῶν γυμνασιακῶν γνώσεων. Τοῦτο δέον θὰ χαρακτηρισθῆ ὡς ἀπολύτως ἀπαραδέκτον καί ἀπὸ παιδαγωγικῆς καί ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως. Ἡ διδακτέα ὕλη τοῦ Γυμνασίου εἶναι ὑπερπερπαρῆς καί ὑπέρβασις ταύτης ἐξυπηρετεῖ μόνον τὰ ἰδιωτικὰ φροντιστήρια. Καί εἶναι ἀνάγκη νά λείψουν τὰ σχετικὰ σχόλια.

Ὑπάρχουν θέματα - γρίφοι τὰ ὅποια ἐδόθησαν κατ' ἐπανάληψιν, καθὼς καί θέματα ἐσφαλμένα. Φρονοῦμεν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἀποτελεῖ ζήτημα ἠθικῆς τάξεως μέγα καί ἡ μὴ ὑπόδειξις ἀμέσων λύσεων βλάπτει καιρίως τὸ γόητρον τῆς Πολιτείας.

Χ. ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΓΡΑΠΤΩΝ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἠσχολήθη μὲ ἓν θέμα ἐξόχου σημασίας, δεδομένου ὅτι πολλὰ ζητήματα ἔχουσι γεννηθῆ καί πολλαὶ ἱστορίαι καί ἀνέκδοτα καθαπτόμενα τῆς ὑπολήψεως ἰδρυμάτων καί προσώπων λέγονται καί κυκλοφοροῦν, δεδικοιολογημένως ἢ, ὡς ἐλπίζομεν, ἀδικοιολογήτως. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὤφειλε νά μὴ ἀγνοήσῃ τὸ θέμα τοῦτο καί νά ὑποδείξῃ τήν ψήφισιν αὐστηροτάτης ἐιδικῆς διατάξεως, συμφώνως πρὸς τήν ὁποῖαν ἡ ἐξέτασις τῶν γραπτῶν νά γίνεται παρά τῶν Καθηγητῶν ἐξεταστῶν καί οὐχὶ παρά τῶν ἐπιμελητῶν ἢ βοηθῶν. Ἡ διδασκαλία, ἡ ἐξέτασις τῶν σπουδαστῶν καί ἡ βαθμολογία αὐτῶν ἀποτελοῦν ὕψηλά καί ἱερά καθήκοντα τοῦ Καθηγητοῦ, τὰ ὅποια ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύνανται νά μεταβιβασθῶσιν εἰς ἄλλον, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ Ἐντεταλμένου ἢ τὸ πολὺ ἐμίσθου καί μὲ ἐντολήν διδασκαλίας Ὑφηγητοῦ καί πάντως κατόπιν ἀδείας τῆς Συγκλήτου ἢ τῆς ἀντιστοίχου ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἰς τήν ἡμετέραν Σχολὴν τὸ δικαίωμα καί τήν εὐθύνην τῆς βαθμολογίας ἔχουν μόνον οἱ τακτικοὶ Καθηγηταί, οἱ δὲ Ἐντεταλμένοι δύνανται νά

Ἐξετάσεων» 1947. Τὰ κατ' ἔτος διδόμενα θέματα δημοσιεύονται εἰς τὸ περιοδικόν μας «ΝΕΑ τῆς Α.Σ.Β.Σ.».

έξετάσουν τμήμα μόνον τῆς ὕλης ὅπερ ἔχουν διδάξει, πάντοτε δὲ ὑπ' εὐθύνην καὶ μετὰ προηγουμένην ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου τακτικοῦ Καθηγητοῦ, μόνου ἀρμοδίου νὰ ὑπογράφη τὴν σχετικὴν βαθμολογικὴν κατάστασιν.

XI. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας οὐδόλως ἀπησχολήθη μὲ τὸ θέμα τῆς συντομωτέρας ἀνακοινώσεως τῶν ἀποτελεσμάτων, ὡς ἐὰν νὰ εἶναι τι ἀσήμαντον ἢ καὶ ἄγνωστον τὸ δράμα τῶν νέων, πολλάκις ἐπὶ μῆνας ἀναμενόντων τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποτελεσμάτων. Ἡ καθυστέρησις αὕτη, δημιουργοῦσα κατὰ φυσικὸν λόγον ἐκνευρισμὸν εἰς τοὺς σπουδαστὰς καὶ δίδουσα εὐκαιρίαν παρεμβάσεως πλαγίων μέσων, δέον νὰ στιγματισθῇ καὶ ὄχι ἀπλῶς ν' ἀπαγορευθῇ. Ἡ Πολιτεία καὶ οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἰδρυμάτων ὀφείλουσιν νὰ παρακολουθοῦν τὸ θέμα τοῦτο καὶ νὰ ζητοῦν τὴν αὐστηρὰν τιμωρίαν τῶν ὀλιγωρούντων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ θεμελιώδους τούτου καθήκοντος των Καθηγητῶν.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ ἔχει καθιερώσει τὴν ἐντὸς τριῶν τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀνακοίνωσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐντὸς δώδεκα τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων. Ἀναγνωρίζει τὸ ἐπίπουνον τῆς διορθώσεως τῶν γραπτῶν, ἀλλ' ἐπίσης διακηρύσσει ὅτι ὑπεράνω τοῦ κόπου τοῦ ἐξεταστοῦ εὐρίσκεται ἡ ψυχικὴ ἰσορροπία τῶν νέων καὶ ἡ ἀποσόβησις τῆς παρεμβάσεως πλαγίων μέσων, ἡ ὁποία μειώνει συγχρόνως καὶ τοὺς ἐξεταστὰς καὶ τοὺς ἐξεταζομένους, ὡς καὶ τὰ Ἰδρύματα καὶ τοὺς παρεμβαίνοντας.

XII. ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἐξέθεσε τὴν ἀποψίν της ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διαμορφώσεως τοῦ βαθμοῦ τοῦ πτυχίου. Τίθεται τὸ ἐρώτημα : βαθμὸς τοῦ πτυχίου δέον νὰ εἶναι ὁ βαθμὸς μόνον τῶν πτυχιακῶν ἐξετάσεων ἢ ὁ βαθμὸς οὗτος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν βαθμολογίαν τῶν Τμηματικῶν ἐξετάσεων, δεδομένου μάλιστα ὅτι εἰς τὰς πτυχιακὰς ἐξετάσεις δὲν ἐξετάζονται πάντοτε ὅλα τὰ μαθήματα, ὡς ἐπὶ παραδείγματι πολλὰ μαθήματα εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολήν.

Αἱ ἀρχαὶ αἱ ὁποῖαι διέπουν τὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξέτασιν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν βαθμολογίαν ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἡμετέραν Σχολήν εἶναι αἱ κάτωθι :

α) ἡ ἐξέτασις, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, γίνεται ἐπὶ τῶν κυριωτέρων θεμάτων τῶν 10 χαρακτηριστικῶν τῆς Σχολῆς μαθημάτων.

β) κατὰ τὴν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξέτασιν ὁ βαθμὸς τῶν συγγενῶν μαθημάτων συμψηφίζεται, π.χ. ὁ βαθμὸς Ὁργανώσεως καὶ Διοικήσεως τῶν Ἐπιχειρήσεων μὲ τὸν βαθμὸν τῆς Ὁργανώσεως τῶν Ἐργοστασίων.

γ) Γίνεται ὡσαύτως γενικὸς συμψηφισμὸς τῶν βαθμῶν τῶν 10 ἐξεταζομένων διὰ τὸ πτυχίον μαθημάτων, ἐφ' ὅσον ὁ ὑποψήφιος ἐπιτύχη

μέσον βαθμόν πτυχιακῶν ἐξετάσεων τουλάχιστον 6 (ἐπί βαθμολογικῆς κλίμακος 1-10).

δ) Τὸν γενικὸν βαθμόν, καὶ ἐπομένως τὸν ὡς ἄνω μέσον ὄρον, δύναται νὰ ἐπηρέασουν οἱ βαθμοὶ τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ τῆς στενογραφίας, ἐφ' ὅσον ὁ ἐξεταζόμενος ἐπιδείξη τὴν πρέπουσαν ἐπίδοσιν εἰς τὰ μαθήματα ταῦτα. Ἡ ἐπαρκὴς γνώσις ξένων γλωσσῶν θεωρεῖται ὑπὸ τῆς Σχολῆς σημαντικὸν προσόν καὶ ἀπαραίτητον ἐφόδιον διὰ τὴν ζωὴν.

ε) Ὁ ἐν τῷ πτυχίῳ ἀναγραφόμενος βαθμὸς εἶναι ὁ μέσος ὄρος ἀφ' ἐνὸς τῶν βαθμῶν τῶν τριῶν Τμηματικῶν Ἐξετάσεων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς πτυχιακῆς ἐξετάσεως. Τοιοῦτοτρόπως ὁ βαθμὸς τοῦ πτυχίου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιδόσεως τοῦ σπουδαστοῦ καθ' ὅλον τὸν ἀκαδημαϊκὸν βίον καὶ ὄχι μόνον ἐκ τῆς πτυχιακῆς ἐξετάσεως.

XIII. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπασχοληθῆ μετὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι προκῦψαν θέμα τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ὄρου «Πρύτανις» παρ' ὄλων τῶν ἐδῶ πανεπιστημιακῶν Σχολῶν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, πλὴν τῆς ἡμετέρας, ἡ ὁποία εἶχε τὴν ἐντιμότητα καὶ τὸ θάρρος ἐγγράφως νὰ δηλώσῃ ὅτι ὁ τίτλος οὗτος προσήκει καὶ ἐξ ἱστορικῶν καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν λόγων μόνον εἰς τὰ Πανεπιστημιακὰ Ἰδρύματα, δεδομένου ὅτι διεθνῶς Πρύτανις εἶναι μόνον ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Κοσμητόρων τῶν ἄλλων Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Φρονοῦμεν ὅτι θὰ ἔδει νὰ ληφθῆ μέριμνα ὥστε οἱ διευθύνοντες τὰς λοιπὰς Σχολὰς νὰ λέγωνται Κοσμητορες καὶ ὄχι Πρυτάνεις. Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ ἀξιώματα τῆς Πατρίδος ὑψώνει τοὺς σεβομένους αὐτὰ, ἐνῶ ἡ ἔλλειψις τοῦ μειώνει καὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ ἱδρύματα καὶ ὑποβιβάζει αὐτὰ ταῦτα τὰ ἀξιώματα. Πολλάκις εἰς τὸν τόπον μας δίδεται ἡ κακὴ εὐκαιρία νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν φαιδρὸν ἥρωα τοῦ λαϊκοῦ θεάτρου, ὁ ὁποῖος θέτων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ὑψηλὸν πῖλον φαντάζεται ὅτι κατέστη Εὐρωπαϊὸς ἀριστοκράτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας τονίζει τὴν ἀνάγκην ἀναπτύξεως ἐπιστημονικῶν διαφερόντων εἰς τοὺς πτυχιούχους τῆς Ἀνωτάτης Παιδείας καὶ τὴν σημασίαν τῶν διατριβῶν ἐπὶ «διδασκαλίᾳ», ἣτις εἶναι ὁ ἀνώτατος ἐπιστημονικὸς τίτλος. Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὁμως δὲν ἠθέλησε νὰ ἀξιώσῃ ὅπως ἡ ἀπονουμὴ τοῦ τίτλου τούτου θεωρηθῆ ὡς δικαίωμα μόνον τῶν Πανεπιστημίων, ἐξ ἱστορικῶν λόγων καὶ διότι ταῦτα πρέπει νὰ εἶναι τὰ Ἰδρύματα τῆς καθαρᾶς καὶ ἀδόλου ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης.

Ἡ ἡμετέρα Σχολὴ ἐθεώρησε πρέπον καὶ ὀρθὸν νὰ μὴ χορηγῆ ἐπιστημονικοὺς τίτλους ὡς ἡ «διδασκαλία», σεβομένη ἐν τούτῳ τὸ ἀναφαίρετον δικαίωμα τοῦ Πανεπιστημίου. Δυστυχῶς τὸ ἐκ «συμπλέγματος κατωτερότητος» πάθος ἰσοτιμίας πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον ὤθησεν ἄλλας Σχολὰς καὶ εἰς χρησιμοποίησιν καθαρῶς Πανεπιστημιακῶν ἀξιωμάτων

(π.χ. πρυτανεία, σύγκλητος) και εις οικειοποίησην πανεπιστημιακῶν καθαρῶς ἀρμοδιοτήτων (π.χ. ἀπονομή διδακτορικοῦ τίτλου).

XIV. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὀρθῶς τονίζει (σελ. 64 καὶ 68 ἐδ. 18) τὴν ἀξίαν τῆς αὐτοδιοικήσεως τῶν ἀνωτάτων ἰδρυμάτων, κατοχυρωμένην καὶ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, καὶ ἐκφράζει τὴν εὐχὴν ὅπως ὁ ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀσκούμενος ἐν γένει ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων ἐνεργῆται κατὰ τρόπον ταχύν καὶ μὴ παρακωλύοντα τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν των.

Ἡ Σχολή, ταλαιπωρηθεῖσα ὄχι ὀλίγον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς λειτουργίας της, ἀντιλαμβάνεται πλήρως τὴν ἀξίαν τῆς εὐχῆς τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας καὶ αἰσθάνεται τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ δηλώσῃ ὅτι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο πρέπει νὰ κατοχυρωθῇ ἡ ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν πλαισίων ἐλευθερία τῆς ἀκαδημαϊκῆς σκέψεως καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ πλήρης σεβασμὸς πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀπόψεις καὶ γνώμας τῶν Καθηγητῶν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, διότι οὕτω ὄχι μόνον προάγεται ἡ Ἐπιστήμη, ἀλλὰ καὶ καταδεικνύεται ἡ ὑπαρξίς ἀληθοῦς δημοκρατίας εἰς τὴν χώραν μας.

Ἡ ἀκαδημαϊκὴ ὅμως ἐλευθερία καὶ ἡ αὐτοδιοίκησις τῶν ἀνωτάτων ἰδρυμάτων δὲν σημαίνουν ἀσυδοσίαν. Ἀντιθέτως τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ εἶναι φωτεινὸς ὁδηγὸς καὶ ἐμπνευστὴς τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ καὶ καλῆς πίστεως ἔλεγκτὴς τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ὑπάρχει παρεξήγησις πολλάκις τῆς ἐννοίας τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἡ αὐτοδιοίκησις, παρέχουσα δικαιώματα, πρέπει νὰ γεννᾷ καὶ μείζονας ὑποχρεώσεις. Οὕτω δὲν εἶναι αὐτοδιοίκησις νὰ μὴ γίνωνται μαθήματα ἢ ταῦτα νὰ γίνωνται οὐχὶ παρὰ τῶν ἀρμοδίων Καθηγητῶν ἀλλὰ κατὰ σύστημα παρὰ τῶν Ἐπιμελητῶν ἢ ἀκόμη καὶ τῶν Βοηθῶν των. Δὲν εἶναι ἀκαδημαϊκὴ ἐλευθερία αἱ ἐξετάσεις νὰ γίνωνται ἄνευ προγράμματος καὶ νὰ διενεργοῦνται παρὰ τῶν Ἐπιμελητῶν καὶ τῶν βοηθῶν. Δὲν εἶναι ἀκαδημαϊκὴ ἐλευθερία τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων νὰ ἀνακοινοῦνται μετὰ τινος μῆνας καὶ νὰ κρατοῦνται οἱ σπουδασταὶ εἰς δεδικαιολογημένον ἐκνευρισμὸν. Πολλὰ γινόμενα δὲν εἶναι ἀκαδημαϊκὴ ἐλευθερία, διότι ἐπὶ παραδείγματι ἡ μὴ πλήρωσις ἐδρῶν ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα σημαίνει ἔλλειψιν συναισθήσεως καθήκοντος πρὸς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν. Πολλὰ γινόμενα δὲν ἀποτελοῦν ἀκαδημαϊκὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ Κράτος ἔχει ὄχι μόνον δικαίωμα ἀλλὰ καὶ χρέος νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Νόμων καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν Ἰδρυμάτων, νὰ καθοδηγῇ, νὰ ἐλέγῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ βραβεύῃ τὰ καλῶς γινόμενα καὶ νὰ τιμωρῇ αὐστηρῶς τὰ κακῶς διαπραττόμενα, διότι οἱ Καθηγηταὶ τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, κατέχοντες, δικαίως, τὴν πρώτην ἐν τῇ κοινωνικῇ καὶ κρατικῇ ἱεραρχίᾳ θέσιν, πρέπει νὰ ἔχουν ἡῤῥημένην τὴν ἀντίληψιν τοῦ καθήκοντος καὶ ἡῤῥημένην τὴν εὐθύνην.

Πρὸς τοὺς νέους ἀπευθυνόμεθα,
οἱ ὅποιοι ζητοῦν κατανόησιν, καὶ ὀφείλομεν νὰ
τὴν δώσωμεν.

Οἱ ὅποιοι πεινοῦν καὶ διψοῦν διὰ μόρφωσιν,
καὶ χρέος ἔχομεν νὰ τοὺς χορτάσωμεν.

Πρὸς τοὺς νέους,
τῶν ὁποίων ἡ νεανικὴ ψυχὴ ἀγωνιᾷ καὶ πρόπει
ὡς Διδάσκαλοι νὰ δώσωμεν ἀπάντησιν εἰς τὰς
ἀπορίας καὶ ἀνησυχίας των.

Πρὸς τοὺς νέους,
διὰ νὰ ἀναταθῇ ἡ ψυχὴ των μέχρι τῶν ἑλλη-
νικῶν καὶ τῶν παναιθρωπίνων Ἰδανικῶν τῆς
Εἰρήνης, τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης
ποῦ συνθέτον τὸν «Ἀνθρωπισμόν», ἀνώτατον
τῆς Παιδείας σκοπόν.

Πρὸς τοὺς νέους,
διὰ νὰ ἐμπνεύσωμεν πρὸς αὐτοὺς τὸν σεβασμὸν
πρὸς τὴν Ἐργασίαν, θεμέλιον τῆς ὑλικῆς προ-
όδου καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ψυχικῆς ἀνάδου.

Τὸ κλασσικὸν ἰδανικὸν ἔζησε καὶ ἀνεπτύχθη εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Τεχνικὴ, ἡ Οἰκονομία, τὰ ὄργανωτικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα, ἡ ἀνάπτυξις νέων πλουτοπαραγωγικῶν πόρων, ἡ διεθνὴς ἀγορὰ καὶ ἡ διεθνὴς ἐπικοινωνία, ζητήματα τὰ ὅποια ἀπέρρευσαν ἀπὸ τὴν τεχνικοποίησιν τῆς οἰκονομίας, ἦσαν θέματα ἀνύπαρκτα ἢ βασικῶς ἀσήμαντα.

Τὸ ἀστικὸν καθεστῶς, τὸ ὁποῖον ἀνέκυψε ἀπὸ τὴν βιομηχανικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 18ου αἰῶνος, ἤτο φυσικὸν νὰ δημιουργήσῃ ἕν νέον ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικόν. Τὰ σχολεῖα, τὰ μαθήματα, αἱ κατευθύνσεις, αἱ μέθοδοι καὶ τὰ ιδεώδη τῆς ἐκπαιδεύσεως ριζικῶς μετεβλήθησαν. Ἡ ἀστικὴ τάξις πρὸ τῆς τεραστίας βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, ἐνώπιον τῶν κολοσσιαίων ποσοτήτων τῶν παραγομένων ἀγαθῶν, πρὸ τῆς ἰλιγγιώδους ταχύτητος τῆς κυκλοφορίας, ἐνώπιον τῶν νέων μορφῶν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ, πρὸ τῶν νέων καταναλωτῶν, λευκῶν καὶ ἐγχρώμων, ζητεῖ καὶ μεταβάλλει τὴν ἄδολον ἐπιστήμην εἰς μέσον ὠφελιμιστικῶν σκοπῶν καὶ ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ παράγοντα εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς οἰκονομικῆς τῆς δραστηριότητος καὶ ἐπομένως καθίσταται συντελεστῆς κοινωνικῆς προόδου. Ἡ ἀστικὴ τάξις, μεβάσιν τοῦς νέους τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὄρους καταστάσασα κυρίαρχος τάξις, ἀντελήφθη τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπηρεάσῃ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀντιλήψεις καὶ νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν, τὰ συστήματα καὶ τὰς μεθόδους διδασκαλίας.

Ἡ ἀστικὴ τάξις ἀντελήφθη ἐπίσης ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις, διὰ νὰ εἶναι συγχρονισμένη, δεόν ἢ κατεύθυνσίς της νὰ καταστῇ καθαρῶς ὠφελιμιστικὴ. Εἰσήγαγε, ἐτόνωσε καὶ ἐνέπτυξε τὰ θετικὰ μαθήματα καὶ ἡ διδασκαλία τῶν φυσικῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν ἔπαυσε πλέον νὰ θεωρῆται ἀμάρτημα. Αἱ ἀστικαὶ ἐπαναστάσεις τοῦ 1848 καὶ ἡ ὀριστικὴ ἐπικράτησις τῆς ἀστικῆς τάξεως μετὰ τὸ 1870 εἰς τὴν Εὐρώπην, ἡ ἀνθησις μετὰ ταῦτα τοῦ καπιταλισμοῦ, ἡ μακρὰ εἰρήνη, ἡ ὕλικὴ εὐημερία, ἡ πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ἐλευθερία, ἀκόμη καὶ ἡ ἠθικὴ πρόοδος μετέβαλαν

κατά βάσιν τὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τῆς ὀργανώσεώς της μέχρι τῶν σχολικῶν ἰδανικῶν. Εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐκπαίδευσιν, παραλλήλως πρὸς τὰ Πανεπιστήμια, ἰδρύθησαν Πολυτεχνεῖα καὶ Ἀνώταται Σχολαὶ οἰκονομικῆς μορφώσεως, παρὰ τὴν θύελλαν τῶν διαμαρτυριῶν, παρὰ τὸ κύμα τῆς ἀγανακτήσεως τῶν καθυστερημένων πνευματικῶν καὶ πολιτικῶν στοιχείων. Ὅταν τὸ 1820 ὁ Anselme Ricard ὑπέβαλε τὸ περίφημον ὑπόμνημά του πρὸς τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον τῶν Παρισίων, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐζήτηε τὴν ἴδρυσιν μιᾶς Ἀνωτέρας Ἐμπορικῆς Σχολῆς, οἱ παιδαγωγοὶ ἐξηγέρθησαν καὶ ἐχαρκτήρισαν τὴν πρότασιν «ὡς πραξικόπημα, ὕβριν, ἀπρέπειαν κατὰ τῆς ἐννοίας τῆς Ἀνωτέρας Παιδείας». Μελετῶν τις τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἱστορίαν τῆς Γαλλίας πρὸ ἐνὸς καὶ πλέον αἰῶνος εὐρίσκει μεγάλην, πράγματι, συγγένειαν μεταξὺ προτάσεων καὶ σκέψεων μελῶν τινῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας μὲ τὰς ὀριστικῶς καταδικασμένας ἀπόψεις τῶν γάλλων παιδαγωγῶν ἀρχομένου ἢ μεσοῦντος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος (1).

Ἡ Γαλλία σήμερον εἶναι ὑπερήφανος διὰ τὰς Ἀνωτάτας Ἐπαγγελματικὰς τῆς Σχολάς, διὰ τὸ Conservatoire des Arts et Métiers, διὰ τὴν École des Hautes Etudes Commerciales, τὴν École Polytechnique, ἰδρύματα παγκοσμίου φήμης καὶ κύρους. Οὐδεὶς σήμερον δύναται νὰ σκεφθῆ ὅτι τὰ ἰδρύματα ταῦτα δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶναι ἐξωπανεπιστημιακὰ ἢ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶναι ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως.

1. Ὁ Μέγας τοῦ Γένους Διδάσκαλος Κωνσταντῖνος Κούμας (1777-1836) ἔγραψεν εἰς τὰ «Παιδαγωγικά» του: «Εἰς τὰ κοινὰ σχολεῖα πρέπει νὰ διδάσκωνται οἱ μαθηταὶ: α) τὴν Γεωπονίαν, β) τὴν Οἰκονομίαν καὶ γ) τὴν Μηχανικὴν. Οἱ μαθηταὶ πρέπει νὰ διδάσκωνται διὰ νὰ γίνουσι χρήσιμοι εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν. Δὲν πρέπει νὰ τοὺς διδάσκουν εἰ μὴ ὅτι μέλλει νὰ τοὺς χρησιμεύσῃ εἰς τὸ μέλλον ἐπάγγελμα των». Τὰ αὐτὰ χρυσᾶ ἔπη δύναται νὰ ἀνεύρη κανεὶς εἰς ὅλους τοὺς Πνευματικούς τοῦ Ἔθνους Ὀδηγούς, οἱ ὅποιοι τὸ παρεσκευάσαν, μὰζι μὲ τὴν Φιλικὴν Ἐταιρείαν, νὰ πραγματοποιήσουν τὸ ἔπος καὶ τὸν θρῦλον τοῦ 21. Ὁ Φωτιάδης, ὁ Φιλιππίδης, ὁ Κωνσταντᾶς, ὁ Βαρδάλλαχος, ὁ Πρωΐδας, ὁ Βενιαμίν, ὁ Ψαλλίδας, ὁ Κοραῆς, ὁ Δούκας καὶ ἐπάνω ἀπὸ ὅλους ὁ Βηλαρᾶς ἀντελήφθησαν, ἴσως περισσότερο ἀπὸ πολλοὺς Εὐρωπαϊοὺς παιδαγωγούς τῆς ἐποχῆς των, τὴν σημασίαν τῆς θετικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως διὰ τὸ Ἔθνος. Καὶ ὅμως, μεσοῦντος τοῦ 20οῦ αἰῶνος, ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ζητεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀναχρονιστικὴ καὶ ἐπιβλαβὴ κοινωνικῶς διαφορὰ μεταξὺ τῆς γενικῆς καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς Παιδείας

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας, ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ λαμπροῦς, κατὰ πλειοψηφίαν, ἐπιστήμονας, τιμῶντας τὴν χώραν μας, δυστυχῶς ἀγνοεῖ τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἱστορίαν τῆς συγκρούσεως τῶν ἰδεῶν καὶ δὲν γνωρίζει ὅτι ἡ ἐπικράτησις τῆς ἀστικῆς τάξεως ἐδημιούργησε τὸ νεώτερον ἐπιστημονικὸν πνεῦμα καὶ τὰς νεωτέρας κατευθύνσεις τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ὁ γοργῶς ἀναπτυσσόμενος καπιταλισμὸς ζητεῖ μορφωμένους καὶ εἰδικευμένους διοικητικοὺς καὶ τεχνικοὺς ὑπαλλήλους, ἐργοδηγούς, τεχνίτας καὶ ἐργάτας, διότι σκοπὸς τοῦ πλέον εἶναι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς, ἡ αὔξησις τῆς ἀποδόσεως τῶν κεφαλαίων. Ἡ κυρίαρχος ἀστικὴ τάξις προβάλλει πλέον ὡς κύριον μέλημα τῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ δημιουργηθοῦν ἄνθρωποι ἱκανοὶ ν' ἀσχῆσουν ἐν ἐπάγγελμα, ν' ἀναπτύξουν τὴν παραγωγὴν, νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ ὑλικά κεφάλαια, νὰ πραγματοποιήσουν κέρδη, ν' αὔξῃσιν τὸ ἀτομικὸν καὶ ἔθνικόν εἰσόδημα τῆς χώρας.

Ἡ Ἑλλὰς ζῆ δυστυχῶς μὲ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ παρελθόντος καὶ θέλει νὰ πιστεύῃ ὅτι δύναται νὰ ἐπαναπαύεται εἰς τὴν δόξαν τοῦ παρελθόντος, χωρὶς ἡ Παιδεία νὰ δημιουργῇ προπαντὸς τὴν συναίσθησιν καὶ τὴν συνείδησιν πόσον μεγάλα εἶναι αἱ ὑποχρεώσεις ἐκ τοῦ παρελθόντος διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον τοῦ τόπου. Χώρα χωρὶς νεωτέραν ἐπιστημονικὴν καὶ λογίαν παράδοσιν, προσπαθεῖ νὰ ἀντλήσῃ ὑπερηφάνειαν καὶ ἐπιβίωσιν ἀπὸ τὴν δόξαν ἑνὸς ἀπωτάτου παρελθόντος καὶ δὲν κατανοεῖ ὅτι προέχει ἡ ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἄλλως τε ἐστηρίχθη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἀνθισις. Εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι ἡ Χώρα δέον νὰ διέλθῃ ταχέως τὸ στάδιον τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ νὰ φθάσῃ, καθυστερημένη δυστυχῶς καὶ ἀσθμαίνουσα, εἰς τὰς νέας ἀντιλήψεις τῆς μεταπολεμικῆς περιόδου.

Αἱ νέαι τεχνικαὶ μέθοδοι τῆς μεγάλης παραγωγῆς καὶ ἡ διαμόρφωσις τοῦ θεσμοῦ τῶν ἀνωγύμων ἐταιριῶν καὶ τῶν παντὸς εἶδους μεγάλων οἰκονομικῶν συνασπισμῶν, ὡς καὶ ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, μετέβαλον βασικῶς τὰς συνθήκας τῆς διοικήσεως, διευθύνσεως, ὀργανώσεως, ἐλέγχου, ἐποπτείας καὶ καθοδηγήσεως τῶν μεγάλων οἰκονομικῶν μονά-

δων. Ὁ ρόλος τῶν κεφαλαιούχων ὁσημέραι μειώνεται, διὰ τὴν αὐξηθῆ ἀντιστοίχως ὁ ρόλος καὶ ἡ σημασία τῶν διοικητικῶν στελεχῶν, τῶν ὁποίων ἡ εἰδικὴ μόρφωσις πρέπει νὰ εἶναι ἐκτεταμένη, διότι οἱ ποικίλοι συνδυασμοὶ κατὰ τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ προϊόντος ἀπαιτοῦν γνώσεις ἀνταποκρινομένας πρὸς τὸ πολύπλοκον τοῦ ἐξοπλισμοῦ ἐνὸς συγχρόνου οἰκονομικοῦ ὄργανισμοῦ.

Οὕτω τὸ λειτούργημα τοῦ διοικητικοῦ στελέχους καθίσταται ὁσημέραι πλέον σύνθετον, πλέον διακεκριμένον καὶ πλέον εἰδικευμένον καὶ συνεπῶς πλέον ἀπαραίτητον εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶναι ἐπιτόπιον, ἀλλὰ διεθνές, ἐξ οὗ νέων τύπων καὶ κατευθύνσεων Ἐπαγγελματικαὶ Σχολαὶ συνεχῶς δημιουργοῦνται, ἡ δὲ εἰδίκευσις τῆς ἐργασίας, ἥτις εἶναι χαρακτηριστικὸν φαινόμενον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, συντελεῖ εἰς τὴν ἵδρυσιν ἀφαντάστου ποικιλίας τύπων Σχολῶν καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐκπαιδευτικῆς ἱεραρχίας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου, ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδων διδασκαλίας. Παγκόσμιος εἶναι ἡ διαπίστωσις, ἰσχύουσα τόσον εἰς τὴν καπιταλιστικὴν Ἀμερικὴν, ὅσον καὶ εἰς τὴν σοβιετικὴν Ρωσίαν καὶ εἰς τὰς δημοκρατικὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, τῆς δυσαναλόγου αὐξήσεως τῶν διοικητικῶν στελεχῶν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς ἐργαζομένους, ἰδίᾳ εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, στελεχῶν τὰ ὁποῖα τείνουν νὰ καταστοῦν καὶ αὐτὰ μία νέα ἄρχουσα κοινωνικὴ τάξις, ἐπηρεάζουσα τὴν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ζωὴν.

Πρέπει νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι, μαζὶ μὲ τὴν δίψαν τῆς μαθήσεως, μαζὶ μὲ τὰ τεράστια μέσα τῆς ἐρεῦνης, προβάλλει πλέον ἀποκαθαρμένη ἡ ἐργασία ὅχι ὡς κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀλλ' ὡς βασικὸν φαινόμενον τῆς ζωῆς, ὡς εὐλογία πράγματι τοῦ Θεοῦ, δημιουργὸς ὑλικῆς εὐημερίας, βάσεως ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνόδου τοῦ ἀνθρώπου, ἐξ οὗ καὶ ὁ σύνδεσμος πλέον τῆς γενικῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴν τοιαύτην εἰς ἓν ἐνιαῖον καὶ ἄρμονικόν σύνολον παιδείας.

Οὕτω πῶς διαμορφοῦται μία νέα ἀντίληψις περὶ τῶν σκοπῶν τῆς Παιδείας, πλήρης ρεαλιστικοῦ ἰδεαλισμοῦ καὶ ἐμπλεως γονίμου ἀνθρωπισμοῦ. Ἡ νεοανθρωπιστικὴ αὐτὴ ἀντίληψις ἐν-

τάσσει τὴν Παιδείαν μέσα εἰς τὸ αἶτημα τῆς ἐποχῆς μας τὸ ὁποῖον εἶναι: Νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγὴν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον, ὀργανοῦντες αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν καλύτερον, διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν ἄνθρωπον, διὰ νὰ ἀνυψώσωμεν τὸ σύνολον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἐλευθέρως νὰ κινῆται τὸ ἄτομον. Νὰ ἐργασθῶμεν ἀποδοτικώτερον, ὄχι διὰ νὰ μεταβληθῶμεν εἰς δούλους τῆς παραγωγικῆς προσπάθειάς καὶ εἰς ἐξαρτήματα τῆς μηχανῆς, ἀλλ' ἀντιθέτως διὰ νὰ ἀνυψώθωμεν εἰς κυρίους τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς, μὲ ὑπερηφάνειαν διὰ τὰ τεχνικά μας ἐπιτεύγματα. Νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγὴν καὶ νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὰ ἀγαθὰ διὰ νὰ τὰ καταστήσωμεν προσιτὰ εἰς ὅλους, διὰ νὰ αὐξήσωμεν ἐπομένως τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν. Νὰ ἐπιτύχωμεν μὲ τὴν ὀρθότεραν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας, μὲ τὴν καλύτεραν διεξαγωγὴν τῆς, μὲ τὴν καλύτεραν ἀπόδοσιν τῆς, μὲ τὴν ἀνύψωσιν τῆς ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐξαναγκασμοῦ εἰς τὸ ὑψηλὸν βᾶθρον τοῦ κοινωνικοῦ λειτουργήματος, νὰ πραγματοποιήσωμεν μίαν αὔριον, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ ζήσῃ μόνον «ἐπ' ἄρτων». Σήμερον, ὅτε τὰ ὕλικά ἀγαθὰ εἶναι ἀπείρως ἀφθονώτερα, ἀντιλαμβάνομεθα εἰς τὴν πληρότητά τῆς τὴν εὐαγγελικὴν αὐτὴν ρῆσιν, διότι ἡ ἀγωνία καὶ ἡ πείνα αἱ ὁποῖαι μαστίζουσι τὴν ἀνθρωπότητα δὲν εἶναι τόσον ὕλικά ὅσον εἶναι ἀγωνία τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς.

Εἰς τοῦτο καλεῖται ἡ νέα Παιδεία νὰ προσφέρῃ τὴν συμβολὴν τῆς, διότι μόνον δι' αὐτῆς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀναζήτησις τῆς ἀληθείας μέσα εἰς τὴν Ἐλευθερίαν καὶ τῆς Ἐλευθερίας μέσα εἰς τὴν Δικαιοσύνην. Αἱ δύο αὐταὶ ἔννοιαι συνθέτουσι τὸν νέον Ἀνθρωπισμὸν τῆς ἐποχῆς μας, στηριγμένον εἰς τὰς ἀσφαλεῖς βάσεις τῆς νέας οικονομίας, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἰδιωτικὴ ἀλλὰ κοινωνικὴ, τῆς νέας οικονομίας ἡ ὁποία σκοπὸν ἔχει νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ ἄτομον, νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ πρωτοβουλία καὶ ἡ δραστηριότης του, μέσα εἰς ἓνα εὐήμερον σύνολον, τῆς νέας οικονομίας ἀναζητούσης νὰ δημιουργήσῃ τὸ οικονομικὸν ὑπόβαθρον ἐνὸς ἀνωτέρου ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

Εἰς τί ἀποβλέπει, πράγματι, σήμερον ἡ Ἐκπαίδευσις; Ἀποσκοπεῖ α) νὰ ἐπωφεληθῇ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πείραν καὶ τὴν γνῶσιν τοῦ παρελθόντος, β) νὰ προωθήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀνώ-

τερον επίπεδον και να τον ύψωση πέραν του παρελθόντος, γ) να εμπνεύση εις τον άνθρωπον εν ιδεῶδες και να τον καταστήσῃ ἄξιον ἀγωνιστήν του, δηλονότι να του δώσῃ ἀνώτερον νόημα εις τὴν ζωὴν, δ) να τον καταστήσῃ ἄξιον πολίτην εις τὴν ὑπηρεσίαν του Ἐθνους και του Κράτους, ε) να τον μορφώσῃ ἐπαγγελματικῶς, ὥστε να τον καταστήσῃ χρήσιμον μέλος του παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς χώρας, και στ) να τον ύψωση μέχρι των πανανθρωπίνων ιδανικῶν.

Εἰδικώτερον οἱ νέοι σκοποὶ τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως εἶναι : α) να διαμορφώσῃ τον ἐργαζόμενον εις συνειδητὸν ὄργανον τῆς παραγωγῆς. Συνεπῶς πρέπει να ἐκμάθῃ εις αὐτὸν τὴν ἀντιθεμένην εἰδικὴν ἐργασίαν (προβλήματα τεχνικῆς ἐκπαίδευσως), β) να διαμορφώσῃ εις τον ἐργαζόμενον τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ εἰδικὴ παρ' αὐτοῦ ἐκτελουμένη ἐργασία ἀποτελεῖ τὸ ἀναγκαῖον τμῆμα μιᾶς γενικωτέρας προσπάθειας, ὥστε να συλλάβῃ οὕτως τὸ ὅλον θέμα τῆς παραγωγῆς, γ) να προσανατολίσῃ τον ἐργάτην εις τὴν κατάλληλον διὰ λόγους τεχνικοὺς και διὰ λόγους ψυχολογικοὺς ἐργασίαν, ὥστε ἡ ἀπόδοσίς του να εἶναι ποσοτικῶς μεγαλυτέρα και ποιοτικῶς καλυτέρα.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐπαγγελματικοὶ τεχνικοὶ σκοποὶ. Πέραν τούτων ἡ Ἐπαγγελματικὴ Ἐκπαίδευσις πρέπει να μορφώσῃ εις τοὺς ἐργαζομένους κοινωνικὴν ἀντίληψιν και ψυχολογίαν α) ὅτι ἡ ἐπιχειρήσις δὲν εἶναι ἰδιωτικὴ ὑπόθεσις, διότι ἡ εις ταύτην συντελουμένη παραγωγή σχετίζεται με τὸ σύνολον και β) ὅτι συμφέρον και τῶν ἀτόμων και του συνόλου εἶναι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγικότητος. Οὕτω ἐπιτυγχάνεται : ἡ διαμόρφωσις συνευθύνης μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων, ἡ ἀνάπτυξις πρωτοβουλίας του ἐργάτου και ὑπαλλήλου, ὁ αὐτοέλεγχος τῆς ἐργασίας και προπαντὸς ἡ δημιουργία ἀνθρωπίνων σχέσεων μέσα εις τον κοινὸν χωρὸν τῆς ἐργασίας και ἐπομένως νέα ἀντίληψις τῆς ἀγωγῆς. Οὕτως, ἄλλως τε, ἐπετεύχθη μία νέα ἀντίληψις, κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει ὁ ἐργαζόμενος ὄχι μόνον να συμμορφοῦται πρὸς τὰς ἐντολάς τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ και να ἀναπτύσῃ τὴν πρωτοβουλίαν του, να βελτιώσῃ τὴν παραγωγήν. Οὕτως ἐξηγεῖται διατί σήμερον ἡ παραγωγικότης προἶόν τῆς ἐπιστημονικῆς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας, κατέστη

παγκόσμιον κοινόν σύνθημα ἐργοδοτῶν, ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων.

Εἰς τὰ ἐλεύθερα Κράτη ὁ ἐξανθρωπισμὸς τῆς ἐργασίας, ἡ ἐπιστημονικὴ τῆς ὀργάνωσις, ἡ ἀνύψωσις τῆς ἐργασίας ὡς πρώτου καὶ θεμελιώδους παράγοντος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀπέδειξαν ὅτι δύναται νὰ αὐξηθῇ ἡ ἀπόδοσις, δύναται νὰ βελτιωθῇ ἡ παραγωγικότης χωρὶς νὰ συνθλιβῇ τὸ ἄτομον, καὶ ἀντιθέτως, μὲ ἐπιδιώξιν τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀνάδειξιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας τοῦ ἐργαζομένου. Σκοπὸς βεβαίως εἶναι νὰ μορφώσωμεν ἕνα εἰδικευμένον ἐπαγγελματίαν δυνάμενον νὰ ἀποδώσῃ περισσότερον ποσοτικῶς καὶ καλύτερον ποιοτικῶς εἰς τὸν κύκλον τῆς παραγωγικῆς του δραστηριότητος, ὅπως ἐπίσης σκοπὸς εἶναι νὰ τὸν καταστήσωμεν ἱκανὸν νὰ ὑψωθῇ ὑπεράνω τοῦ ἐπαγγέλματός του, ὑπεράνω τῶν μικροσυμφερόντων του, ὑπεράνω καὶ τῆς κοινωνικῆς του τάξεως, διὰ νὰ κρίνῃ ἐλευθέρως καὶ ἀνεπηρέαστως μὲ τὰ διδάγματα τοῦ παρελθόντος, μὲ τὴν κτηθεῖσαν πεῖραν καὶ μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ μέλλοντος, χωρὶς μονομέρειαν ἀλλὰ μὲ εὐρεῖαν προοπτικὴν, τὰ ζητήματα τῆς ἐποχῆς του, μὲ γνώμονα τὸ κοινωνικὸν συμφέρον.

Μὲ τὰς σκέψεις αὐτὰς καὶ τὰς πεποιθήσεις ὀργανώθη καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως ἡ Ἐνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, ὅχι ἀπλῶς ὡς ἓν ἀκόμη σχολεῖον καλύπτον ἐλλείψεις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, ἀλλ' ὡς ἓν Ἰδρυμα μὲ ὄνειρα καὶ ἰδανικά, μὲ ἐλπίδας καὶ ἀνησυχίας διὰ τοὺς νέους μας, μὲ ἀγωνίαν διὰ τὴν Πατρίδα μας, ἀποφασισμένον νὰ καταστῇ ἓν ἐλεύθερον, πρωτοπόρον καὶ ὑποδειγματικὸν Πνευματικὸν Κέντρον, ἀκτινοβολοῦν, καθοδηγοῦν, ἐμπνέον, διαφωτίζον, Ἰδρυμα συγκεντρώσεως ὅλων τῶν ἐθνικῶν προοδευτικῶν πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου.

Ἐντὸς μικροῦ σχετικοῦ διαστήματος κοινῇ τῶν τιμίων ἀνθρώπων κατέστη ἡ πίστις ὅτι ἡ Α.Σ.Β.Σ. ἐξετέλεσεν εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ καθήκον τῆς πρὸς τοὺς Νέους, πρὸς τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς Χώρας. Εἶναι εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος ὅτι δὲν διέψευσε τὰς ἐλπίδας τῶν Ἰδρυτῶν τῆς, τῶν Συνεργατῶν τῆς, ὅσων παρεστάθησαν εἰς τὴν ἐπίπονον, πράγματι λίαν ἐπίπονον, πορείαν τῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

ΕΔΟΞΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΗ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΑΙΝΟΝ ΑΠΟΝΕΙΜΑΙ

ΟΤΙ ΕΤΕΣΙ ΔΕΚΑ ΟΥΚ ΕΠΑΥΣΑΤΟ ΔΡΩΣΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ
ΤΩΝ ΦΟΙΤΩΝΤΩΝ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΑΣ ΤΕ ΕΜΠΟΡΙΚΑΣ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΡΟΑΓΟΥΣΑ

ΕΓΕΝΕΤΟ ΑΘΗΝΗΣΙ ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΟΓΔΟΗ ΕΠΙ ΕΙΚΑΔΙ
ΕΤΟΥΣ ΕΒΔΟΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΝΑΚΟΣΙΟΣΤΟΥ
ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΣΤΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΝ. ΠΟΥΛΙΤΣΑΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΑΝΑΣΤ. ΟΡΛΑΝΔΟΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ Παιδείας εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς «ἀνεγνώρισε πλήρως τὴν χρησιμότητα τῆς Σχολῆς», ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἀντελήφθη οὔτε τὴν ὀργάνωσιν τῆς, οὔτε τὴν λειτουργίαν τῆς, οὔτε τὰς μεθόδους τῆς, οὔτε τὸ πρόγραμμά τῆς, καὶ πρὸ παντὸς παρέμεινεν ἔξω τῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων τῆς.

1. Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν εἶναι αὐτοδιοίκητον Ἰδρυμα ἀνωτάτης παιδείας ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως λειτουργοῦν βάσει τοῦ εἰδικοῦ περὶ αὐτῆς Νόμου ὑπ' ἀριθ. 800]1948.

2. Ἀποσκοπεῖ τὴν οἰκονομικο-διοικητικὴν μόρφωσιν διοικητικῶν καὶ διαχειριστικῶν στελεχῶν τῆς Οἰκονομίας καὶ τοῦ Κράτους.

3. Εἰς τὴν Σχολὴν λειτουργοῦν ἐσωσχολικὰ Ἰδρύματα: τὸ Γραφεῖον Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐρευνῶν, τὸ Κέντρον Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσεως, τὸ Κέντρον Ὁργανώσεως καὶ Διοικήσεως, τὸ Κέντρον Κοινωνικῶν Σπουδῶν, τὸ Κέντρον Τουριστικῆς Ἐκπαίδευσεως καὶ τὸ Κέντρον Ναυτικῆς Ἐκπαίδευσεως.

4. Ἡ Σχολὴ διοικεῖται ὑπὸ 15μελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἀπὸ 5 ἀνωτάτους Δημοσίου Ὑπαλλήλους καὶ 10 ἐμπροσώπου τῶν παραγωγικῶν τάξεων.

5. Διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα ἀρμόδιος εἶναι ὁ Σύλλογος τῶν τακτικῶν καθηγητῶν.

6. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς καὶ τὰ μέλη τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ οἱ Διευθυνταὶ Σπουδῶν τῶν Κέντρων Ἐκπαίδευσεως ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου μετὰ γνώμην τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν.

7. Τὸ Διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐκλεκτοῦς ἐπιστήμονας ἐκλεγομένου κατὰ τὴν γνωστὴν Ἀκαδημαϊκὴν διαδικασίαν.

8. Ἡ Σχολὴ δέχεται εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τοὺς ἔχοντας ἀπολυτήριον Σχολείου Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

9. Ἡ φοίτησις εἶναι τριετής. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους ὁ σπουδαστὴς ὑπόκειται εἰς τμηματικὰς ἐξετάσεις ἐπὶ τῆς διδαχθείσης ὕλης.

10. Ὁ ὑποστὰς ἐπιτυχῶς τὴν τμηματικὴν ἐξέτασιν τοῦ Γ' ἔτους δύναται νὰ προσέλθῃ μετὰ ἐξάμηνον πρακτικὴν ἀσκήσιν εἰς τὴν εἰδικὴν ἐπιπτυχίῳ ἐξέτασιν.

11. Πρὸς ἀπονομὴν τοῦ πτυχίου ἀπαιτεῖται ἡ σύνταξις μιᾶς μελέτης ἐπὶ θέματος τῆς ἐκλογῆς τοῦ σπουδαστοῦ καὶ ἡ ἐκτέλεσις μιᾶς ἐρευνῆς ὑποδεικνυμένης ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς.

12. Τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς εἶναι ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν Δημοσίων Ὁργανισμῶν ὡς τυπικὸν προσὸν διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων Α' κατηγορίας συμφώνως πρὸς τὸν Κώδικα τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ὡς καὶ ἀπὸ τὰς Τραπεζῆς καὶ διαφόρους ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ι. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ Σχολή συνεστήθη τὸ 1938 ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων Βιομηχάνων καὶ τῆς Ἐνώσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀνωτάτων Ἐταιριῶν¹ μὲ σκοπὸν νὰ παράσχη μίαν συμπληρωματικὴν εἰδικὴν μόρφωσιν² ἰδίως εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαλλήλους τῶν Βιομηχανικῶν Ἐπιχειρήσεων, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἔστεροῦντο ἀκόμη καὶ ἀπολυτηρίου Σχολείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως³.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡ Σχολή καὶ κατὰ τύπους καὶ κατ' οὐσίαν προσέλαβε τὴν σημερινὴν μορφήν της ὡς Ἀνωτέρας εἰδικῆς ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς. Ὁ εἰδικὸς περὶ αὐτῆς ὑπ' ἀριθ. 800 νόμος τοῦ 1948 ἀνεγνώρισε ταύτην ὡς Ἴδρυμα ἀνωτάτης οἰκονομικο-διοικητικῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, τὸ δὲ Β.Δ. τῆς 15ης Ἀπριλίου 1958 ἐνέκρινε τὸν Ὅργανισμὸν αὐτῆς.

Πᾶν Ἴδρυμα — καὶ ἐπομένως καὶ πᾶν ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα — πρέπει νὰ πηγάζη ἀπὸ τὰς κοινωνικὰς συνθήκας καὶ πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ κοινωνικὰς ἀνάγκας. Ἡ Σχολή μας ἀποτελεῖ ὄχι μόνον νέον, ἀλλὰ καὶ ἰδιότυπον ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα, προωρισμένον νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐμφανεῖς κοινωνικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ νέα οἰκονομικὴ συγκρό-

1. Ὅπως καὶ ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολή τῶν Παρισίων, ἧτις συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Παρισίων, ἡ τὸ Ἀνώτερον Ἐμπορικὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Λειψίας ἢ ἡ Ἐμπορικὴ Ἀκαδημία τῆς Πράγας, ἱδρύματα συσταθέντα ὑπὸ τῆς Συντεχνίας τῶν Ἐμπόρων κλπ. Ὡς γνωστὸν, πλείστα ἀρχαῖα πανεπιστήμια ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ τὰς corporations ἢ ἀπὸ μοναχικά τάγματα, βραδύτερον δέ, ἐνίοτε μετὰ αἰῶνας, κατέστησαν κρατικά ἱδρύματα.

2. Τὸ Ἐθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνεῖον, Ἴδρυμα Ἀνωτάτης Τεχνικῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὅπερ τοσαύτας ὑπηρεσίας προσέφερεν, ἀπέρρευσε ἐκ τοῦ «Σχολείου Τεχνιτῶν», ἱδρυθέντος τὸ 1836 καὶ μετονομασθέντος τὸ 1887 εἰς «Σχολὴν Βιομηχάνων Τεχνιτῶν», ἀναγνωρισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Νόμου ὡς «Ἴδρυμα Ἀνωτέρας Ἐκπαιδεύσεως».

3. Ὁ ἱστορικὸς τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς μας ἱστορίας θὰ σταθῇ ἀναντιρρήτως μὲ προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον πρὸ τῆς μορφωτικῆς προσπάθειας τῶν δύο ὡς ἀνω Ὄργανώσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπέδειξαν ὅτι δὲν ἀσχολοῦνται μόνον μὲ τὰ στενῶς ἐπαγγελματικὰ αὐτῶν συμφέροντα (ἰδίως ἀγορανομικά καὶ φορολογικά), ἀλλὰ καὶ ἐνδιαφέρονται διὰ γενικώτερα θέματα τῆς οἰκονομίας.

τησις τῆς Χώρας, ἥτις ὀρθῶς ζητεῖ, καὶ διὰ λόγους δημογραφικοὺς καὶ διὰ λόγους πολιτικοὺς, νὰ στηριχθῆ κυρίως ἐπὶ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ Σχολὴ ἐπομένως συνεστήθη ἐκ τῶν κάτω ὡς ἐκπαιδευτικὸν Ἴδρυμα προωρισμένον νὰ ἐξυπηρετήσῃ κατὰ τοὺς ἰδρυτὰς του, κατ' ἐξοχὴν ἀρμοδίους, ἐμφανεῖς κοινωνικὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ νέα οἰκονομικὴ συγκρότησις καὶ βραδύτερον, μετὰ τὰς τόσας ἐπιτυχεῖς ἐξετάσεις τῆς, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Πολιτείας δυνάμει ἐιδικοῦ νόμου. Ἡ Σχολὴ ἐδημιουργήθη ἀπὸ τὰς δύο πλέον ἀρμοδίας Ὑργανώσεις ὡς κοινωνικὴ ἀπαίτησις καὶ ἐξειλίχθη, ἀνοίγουσα μόνη καὶ ἀβοήθητος ἢ καὶ παλαιούσα κατὰ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς ἀντιδράσεως τὸν δρόμον τῆς, καὶ ἐπεβλήθη ὡς αὐτοτελὴς κοινωφελὴς μορφωτικὸς Ὑργανισμὸς ἀποσκοπῶν τὴν προαγωγὴν τῆς οἰκονομίας καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν.

II. Η ΣΧΟΛΗ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Ἡ Σχολὴ λειτουργεῖ, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, δυνάμει ἐιδικοῦ περὶ αὐτῆς Νόμου ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ Ἀνώταται Σχολαὶ καὶ εἶναι κοινωφελὲς Ἴδρυμα ἀνωτάτης παιδείας. Ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον καὶ ὄχι δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ὅπως ἄλλως τε καὶ ἄλλαι Σχολαὶ ἐν Ἑλλάδι (Πανεπιστήμια, Πάντειος Σχολή). Ἀλλαχοῦ αἱ περισσότεραι ἐξωπανεπιστημιακαὶ Σχολαὶ δὲν εἶναι δημόσιαι ὑπηρεσίαι. Ἡ αὐτοτέλεια ἄλλως τε τῶν ἀνωτέρων πνευματικῶν ἰδρυμάτων, τὴν ὁποίαν καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα προστατεύει, τὴν πηγὴν τῆς ἔχει εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὰ πανεπιστήμια καὶ αἱ ἀνώταται σχολαὶ ἰδρύθησαν ὡς αὐτοτελεῖ ἰδιωτικά ἰδρύματα. Ἡ κρατικὴ ιδιότης μιᾶς σχολῆς δὲν ἀποτελεῖ πάντοτε τὴν καλυτέραν ἐξασφάλισιν διὰ τὴν πρόοδον καὶ ἐπιτυχίαν τῆς. Πολλάκις ἐμποδίζει τὴν δραστηριότητά τῆς. Ἡ Σχολὴ εὖρε, φρονουῦμεν, τὴν καλυτέραν λύσιν. Εἶναι κοινωφελὴς Ὑργανισμὸς αὐτοδιοίκητος, ὡς ἐμπρέπει εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, τελῶν ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν καὶ τὸν διαχειριστικὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους.

1. Ἐν Ἀμερικῇ, κατὰ κανόνα, τὰ ἀξίας πανεπιστήμια δὲν εἶναι δημόσιαι ὑπηρεσίαι. Τὰ μεγάλα, ὡς γνωστὸν, πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς (π.χ. τοῦ Χάρβαρτ, τῆς Πενσυλβανίας, τῆς Μασσαχουσέτης, τοῦ Στάνφορντ κλπ.) εἶναι ἰδιωτικοὶ ὀργανισμοί.

Αἱ Ἀνώτερα Ἐμπορικὰ Σχολαὶ τῆς Γαλλίας, τὰ Ἀνώτερα Ἐμπορικὰ Ἰνστιτοῦτα τοῦ Βελγίου εἶναι ἀνώτατα κοινωφελῆ ἰδρύματα, ἐξαρτώμενα πολλάκις ἀπὸ τὰ Ἐμπορικὰ Ἐπιμελητήρια, οἱ δὲ καθηγηταὶ τῶν δὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι. Ἐπίσης τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Βρυξελλῶν ἢ τὸ Καθολικὸν Πανεπιστήμιον τοῦ Λουβαίν (τοῦ Βελγίου).

2. Ἡ Σχολὴ ὑπάγεται ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας, ὅπως καὶ ἡ Ἀνωτάτη Γεωπονικὴ Σχολὴ ὑπάγεται ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας. Ἐν Εὐρώπῃ ὑπάρχει τάσις ἐνιαίας διευθύνσεως τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ ὑπαγωγῆς τῶν ὑπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Παρὰ τοῦτο πολλαὶ Σχολαὶ ὑπάγονται ἀκόμη καὶ ἐν Εὐρώπῃ ὑπὸ διάφορα Ὑπουργεῖα.

III. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ

Ἡ Σχολὴ διοικεῖται παρὰ Δ. Συμβουλίου¹ ἀποτελουμένου ἀπὸ πέντε ἀνωτάτους δημοσίους ὑπαλλήλους ὡς ἐκπροσώπους τοῦ Κράτους καὶ ἀπὸ δέκα ἀντιπροσώπους τῶν ἐνδιαφερομένων Ἑπαγγελματικῶν Ὁργανισμῶν. Οὕτω δὲν εἶναι μόνον τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτεῖαν καὶ τὴν καθοδήγησιν, ἀλλὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ αἱ συνενδιαφερόμεναι διὰ τὴν Σχολὴν κοινωνικαὶ τάξεις". Τὸ Δ. Συμβούλιον εἶναι σῶμα ἀντιπροσωπευτικὸν ἐκλεγόμενον κατὰ τετραετίαν. Διὰ τοῦ θεσμοῦ τούτου ὄχι μόνον ἀσκεῖται συστηματικὴ ἐποπτεῖα ἐπὶ τοῦ συντελουμένου ἐκπαιδευτικοῦ ἔργου ἀλλὰ καὶ κινεῖται περισσότερο τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κοινωνίας δι' αὐτό. Μόνον θεσμοὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἡ κοινωνία ἐπιδεικνύει τὸ προσήκον ἐνδιαφέρον εἶναι δυνατόν νὰ προκόψουν καὶ νὰ ἀποδώσουν τοὺς ἀναμενομένους καρπούς.

Ἡ διαχείρισις τῆς περιουσίας τῆς Σχολῆς καὶ τῶν ἐσόδων αὐτῆς γίνεται παρὰ τοῦ Δ. Συμβουλίου, τελούντος ὑπὸ συνεχῆ διαχειριστικὸν ἔλεγχον βάσει προϋπολογισμοῦ, συντασσομένου κατόπιν γνώμης τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς περὶ τοῦ Προγράμματος τῶν Ἐργασιῶν ἐκάστου Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Οὕτω οἱ Καθηγηταὶ εἶναι ἀπολύτως ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὰ διαχειριστικὰ προβλήματα τῆς Σχολῆς καὶ δύναται ἀπερίσπαστοι νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ μορφωτικὸν των ἔργον.

Διὰ τὰ καθαρῶς ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα ἀρμόδιος εἶναι ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν, ὅστις ἐκλέγει καὶ τὴν Σχολικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας εὐρίσκειται ὁ Διευθυντὴς τῆς Σχολῆς⁴, ἐκλεγόμε-

1. Αἱ πλείσται τῶν Ἀνωτάτων Ἑπαγγελματικῶν Σχολῶν τῆς Εὐρώπης, ὅπως καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὸν τρόπον τούτου διοικοῦνται.

2. Ὡς γνωστόν, ἡ Σχολὴ ἐπραγματοποίησε τὸ πρόγραμμά της μὲ ἐλάχιστα μέσα. Τὸ Κράτος διέθεσεν ὑπὲρ αὐτῆς ἀπὸ τοῦ 1945 ἕως τοῦ 1957 συμπεριλαμβανομένου ποσᾶ ὅτινα ἀναγόμενα εἰς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς ἀνέρχονται εἰς 1.020.000 δραχ. περίπου! Ὅλον τὸ μέγα μορφωτικὸν της ἔργον τὸ ἐπέτυχε μὲ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν, τὴν χρηστὴν διοίκησιν, τὴν συνετὴν διαχείρισιν, τὰς θυσίας τῶν Καθηγητῶν της, τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν διοικούντων καὶ διδασκόντων.

3. Εἰς τὸ Διοικ. Συμβούλιον συμμετέχουν ἀντιπρόσωποι καὶ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν. Ἡ Σχολὴ προσηγήθη καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Σήμερον εἰς τὴν Διοίκησιν ὅλων τῶν Κέντρων Παραγωγικότητος μετέχουν ἐνεργῶς ἀντιπρόσωποι τῶν ἐργαζομένων.

4. Ἡ Σχολὴ μας, σεβομένη τὰ ἀξιώματα καὶ τοὺς τίτλους τῶν ἄλλων, δὲν ἐπέζητησε τὸν τίτλον τοῦ Πρυτάνεως, διὰ νὰ δύναται νὰ ἔχη πᾶν δικαίωμα νὰ ἀξιοῖ νὰ τὴν σέβωνται καὶ οἱ ἄλλοι. Ἡ Σχολὴ κάμνει πάντοτε ὅ,τι εἶναι εὐπρεπές. Ἡ Σχολὴ εἶχε τὸ θάρρος, ἀντιμετωπίζουσα πολὺ εὐθηνὴν δημοκοπίαν, νὰ διακηρῦξη ὅτι ὁ τίτλος τοῦ Πρυτάνεως ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ σεβασμῖον Πανεπιστημίου. Ἡ ἐντιμος αὕτη καὶ θαρραλέα δῆλωσις της ἐπότισε τοὺς διοικοῦντας μὲ πολλὰς πικρίας, διότι ἐπέζητησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τοῦτο ἡ εὐθηνὴ δημοκοπία τῶν δῆθεν «προστατῶν»,

νος κατά διетίαν, ὡς ἐλέχθη ἤδη, ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου μετὰ πρότασιν τῶν Καθηγητῶν¹.

Κατ' ἔτος τὸ Δ. Συμβούλιον ἐγκρίνει τὸ Πρόγραμμα Ἐργασιῶν μετὰ σχετικὴν εἰσήγησιν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν. Εἰς μίαν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ προγραμματισμὸς γίνεται βάσις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἀποτελεῖ διὰ τὴν Σχολὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐργάζεται ὄχι μοιραίως καὶ τυχαίως, ἀλλὰ βάσει προγράμματος. Τοῦτο εἶναι βεβαίως ἀπολύτως εὐνόητον δι' ἓν Ἰδρυμα διδάσκον καὶ προπαγανδίζον τὸν προγραμματισμὸν καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας, διότι οὕτω ἐπιτυγχάνεται ἀκόπως ἢ μείζων ἀπόδοσις.

Ὁ σπουδαστὴς ἔχει εἰς χεῖρας του τὸ Ἡμερολόγιον τῆς ἐργασίας τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Ἡ Σχολὴ καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα τὸ Πρόγραμμα Ἐργασιῶν τηρηθῆ μέχρι σχολαστικότητος. Βάσει αὐτοῦ τοῦ «Προγράμματος Ἐργασίας» γίνεται κατ' ἔτος καὶ ὁ «Ἀπολογισμὸς δράσεως», ὁ ὁποῖος δημοσιεύεται εἰς ἰδιαίτερον τεύχος. Ἡ Σχολὴ θεωρεῖ χρέος τῆς νὰ λογοδοτῆ μὲ οὐσιαστικὴν δρᾶσιν καὶ ὄχι μὲ συλλογὴν φωτογραφιῶν καὶ τηλεφωνικῶν διευθύνσεων ἢ κενῶν περιεχομένου πανηγυρικῶν λόγων.

IV. ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ Σχολὴ σκοπὸν ἔχει νὰ μορφώσῃ στελέχη διοικητικὰ καὶ διαχειριστικὰ διὰ τὴν ἔθνικὴν οἰκονομίαν, τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας καὶ τοὺς κοινωφελεῖς ἐν γένει ὀργανισμούς. Ἡ Σχολὴ, φυσικὰ, ἰδιαίτερώς ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Βιομηχανίας, διότι πιστεύει ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς βιομηχανικῆς ἐντατικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας εἶναι δυνατόν νὰ στηριχθῆ ἡ εὐημερία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας ἔχει ἐπείγουσαν καὶ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην στελεχῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τῆς, διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς, διὰ τὴν δραστηριοποίησιν καὶ μείζονα ἀπόδοσιν τῆς. Τὰ στελέχη αὐτὰ εἶναι ἡ οἰκονομικῆς καὶ διοικητικῆς ἢ τεχνικῆς φύσεως (ἐργοδηγοί, μηχανικοί, μηχανολόγοι, χημικοὶ κλπ.). Ἐκάστη κατηγορία τῶν στελεχῶν τούτων εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τοῦ παραγωγικοῦ μηχανισμοῦ τῆς χώρας. Ἐπομένως ἀπαραίτητος εἶναι ἡ εἰδικὴ μόρφωσις δι' ἑκάστην κατηγορίαν στελεχῶν. Ὅπως ὑπάρχουν εἰδικαὶ Σχολαὶ μηχανολόγων,

πράγματι δὲ ἐχθρῶν τῆς Σχολῆς. Εὐτυχῶς σήμερον οἱ πάντες ἀναγνωρίζουν ὅτι ὀρθῶς ἔπραξεν ἡ Σχολὴ. Ἐν τῷ μεταξύ ὁμως ἡ Σχολὴ ὄχι ὀλίγον ἐζημιώθη καὶ ἔταλαιπωρήθη ἀπὸ τὴν εὐθνήν δημοκοπίαν, ὅπως εὐτυχῶς καὶ ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Πανεπιστημίου νὰ περιφρουρήσῃ καὶ νὰ κατοχυρώσῃ τὰ ἀξιώματά του ἀπὸ τὴν ἐναντίον των ἐπιδρομῆν ἄλλων.

1. Ἡ νομικὴ ἰδιομορφία τῆς Σχολῆς ἀναντιρρήτως ὑπῆρξε βασικὸς παράγων τῆς ἐπιτυχίας τῆς.

ηλεκτρολόγων, χημικών κλπ., ούτω δέον νά υπάρχουν ειδικαί Σχολαί διὰ τὰ οικονομικά καί διοικητικά στελέχη τῆς παραγωγικῆς ζωῆς.

Ἡ βιομηχανία εἶναι ἕν σύνθετον τεχνικοοικονομικόν φαινόμενον μέ ἰδιαίζοντα προβλήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίλυσις διὰ τῶν ἄρμοδιων διοικητικῶν ὀργάνων ἀπαιτεῖ εὐρείαν εἰδικήν οικονομικήν κατάρτισιν, ὡς καί τὴν πρέπουσαν τεχνικήν ἐνημέρωσιν. Ἡ Βιομηχανική Σχολή πιστεύει ὅτι ἔδωσε τὴν δέουσαν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα, ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς πλευρᾶς, ἀνακύπτουν εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου πηγάζει ἡ κατ' ἀνάγκην πολυμερῆς μὲν μορφωσις τῶν σπουδαστῶν μας μέ μαθήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ διδασκαλία σκοπὸν ἔχει ὀτὲ μὲν νά καταρτίσῃ (ὅπως εἶναι τὰ οικονομικά, ἐμπορικά καί κυρίως ἀνθρωπίνου παράγοντος μαθήματα), ὀτὲ δὲ ἀπλῶς νά ἐνημερώσῃ τὸν σπουδαστὴν (ὅπως εἶναι τὰ νομικά καί τὰ τεχνικά μαθήματα). Ἡ Σχολή ἔλαβεν ὡς βάσιν ἀφ' ἐνὸς ὅσα ἐδίδαξεν ὁ περίφημος Fayol διὰ τὴν ὀργάνωσιν καί διοίκησιν τῶν ἐπιχειρήσεων καί ἀναλόγως κατήρτισε τὸ πρόγραμμά της καί ἀφ' ἑτέρου τὰ πορίσματα τῆς μεγάλης ἐρεύνης τοῦ περιφήμου Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μασσαχουσέτης (M.I.T.), μεταξύ 2000 Διευθυντῶν ἐπιχειρήσεων, περὶ τῶν γνώσεων τὰς ὁποίας δέον νά ἔχουν οἱ διευθυνταί τῶν ἐπιχειρήσεων¹.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ κατάρτισις διοικητικῶν στελεχῶν. Ἡ Σχολή εἶναι Ἰδρυμα οἰκονομικοδιοικητικῆς μορφώσεως καί ὄχι τεχνική Σχολή², ὡς ὑπολαμβάνουν τινὲς ἐκ τοῦ τίτλου

1. Βάσει αὐτῶν καί βραδύτερον ἀπὸ τὴν Σχολὴν μας ἰδρῦθησαν αἱ πράγματι ὑποδειγματικαί Σχολαί τοῦ Ντάρμπατ καί τῆς Καλσρούης ἐν Γερμανίᾳ.

2. Ὁ ὅρος «βιομηχανία» εἶναι οἰκονομικός καί ὄχι στενῶς τεχνικός. Σημαίνει γενικῶς «ἐξέυρεσιν μέσων διὰ τὸν βιοπορισμόν», δηλαδὴ βιομηχανία εἶναι τὸ σύνολον τῶν παραγωγικῶν ἔργων, τῶν τρόπων δηλαδὴ τοὺς ὁποίους ἐπενόησεν ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸν βιοπορισμόν του. Αὕτη εἶναι ἡ πραγματικὴ ἔννοια τοῦ ὅρου «βιομηχανία» καί οὕτω πῶς χρησιμοποιεῖται καί εἰς τὴν ἀγγλικήν, γαλλικὴν καί γερμανικὴν γλώσσαν ὁ ὅρος Industrie. Ἐπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν π.χ. ὁ θεμελιωτὴς τῆς νεωτέρας κλασσικῆς Σχολῆς A. Marshall ὁμιλεῖ περὶ τῆς Industrial Organization. Παλαιότερον, παρ' ἡμῖν ὁ Σούτσος καί βραδύτερον ὁ Βουρνάζος ὑπ' αὐτὴν τὴν εὐρείαν ἔννοιαν ἐχρησιμοποίησαν τὸν ἐν λόγῳ ὄρον. Ἐπίσης παρ' ἡμῖν ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὸν τουρισμόν ὁ ὅρος «βιομηχανία τῶν ξένων».

Ἡ ἐπικράτησις τῶν μηχανῶν συνετέλεσεν ὥστε καί ὁ ὅρος νά προσλάβῃ στενωτέραν ἔννοιαν καί νά θεωρηθῇ ὅτι καθορίζει τὸ παραγωγικόν ἔργον τῆς «μεταποιήσεως τῶν πρώτων ὑλῶν εἰς νέα προϊόντα καί ὑπηρεσίας» διὰ τῶν μηχανῶν, ἐργαλείων καί τῶν ἀνθρωπίνων πνευματικῶν καί σωματικῶν δυνάμεων. Ἀλλὰ καί ὑπὸ τὴν στενωτέραν αὐτὴν ἔννοιαν ὁ ὅρος δὲν εἶναι τεχνικός ἀλλὰ οἰκονομικός. Ἐπ' αὐτὴν ἀποκλειστικῶς τὴν ἔννοιαν χρησιμοποιοῦνται καί σήμερον εἰς τὴν οἰκονομικὴν βιβλιογραφίαν, χαρακτηριστικὸν δὲ τοῦ οἰκονομικοῦ περιεχομένου τοῦ ὅρου «βιομηχανία», ὑπὸ τὴν ἑστένην του ἔννοιαν, εἶναι τὸ ὅτι ὡς διακριτικὸν γνώρισμα τοῦ νεωτέρου βιομηχανικοῦ ἐργοστασίου δὲν λαμβάνεται μόνον ἡ χρησιμοποίησις μηχανῶν ἀλλὰ καί ἡ ὀργάνωσις

τίτλου της. 'Η 'Ελληνική Οικονομία ἔχει ἀνάγκην ἀρτίως μορφωμένων νέων μέ τήν φιλοδοξίαν νά κινήσουν, νά κατευθύνουν καί νά διευθύνουν τόν παραγωγικόν μηχανισμόν τῆς χώρας, συμφώνως πρὸς τὰς νέας ἀντιλήψεις, τὰς νέας μεθόδους ὀργανώσεως, τὰς νέας μεθόδους διοικήσεως τῶν οικονομικῶν μονάδων. 'Υπὸ τὸ καθεστῶς τοῦ συγχρόνου ανταγωνισμοῦ δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀνανέωσις τοῦ ὑλικοῦ ἐξοπλισμοῦ μιᾶς χώρας' εἶναι ἀνάγκη νά γίνη ταυτοχρόνως πλήρης ἀνανέωσις μεθόδων καί τρόπων ἐργασίας, ἵνα μὴ εὐρεθῇ ἡ χώρα καθυστερημένη καί βραδυποροῦσα ἔναντι τῶν ἄλλων χωρῶν, αἱ ὁποῖαι καί ὑλικόν πλοῦτον διαθέτουν καί ἔχουν συγχρονισθῇ ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδων ἐργασίας'.

V. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τὸ πρόγραμμα δὲν εἶναι αὐθαίρετον κατασκευάσμα. 'Η διδακτέα ὕλη, αἱ κατευθύνσεις καί οἱ σκοποὶ ὡς καί τὰ ὄρια ἐκάστου μαθήματος εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συντονιστικῆς ἐργασίας τῶν πέντε Ἐπιτροπῶν Προγράμματος διὰ τοὺς πέντε κύκλους μαθημάτων (Οἰκονομικῶν, Ἐμπορικῶν, Νομικῶν, Ἀνθρωπίνου Παράγοντος καί Τεχνικῶν), ὡς καί τοῦ Γενικοῦ Συντονιστικοῦ Συμβουλίου ἐκ Καθηγητῶν καί μελῶν τοῦ Δ. Συμ-

νωσις τοῦ ἐργοστασίου, ὡς ἀποτέλεσμα συλλογικῆς ἀνθρωπίνης προσπάθειας καί ἐλέγχου.

'Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ὁ ὅρος «βιομηχανία» ποῦ ἔχει δύο πλευράς, μίαν τεχνικὴν καί μίαν οικονομικὴν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καί διὰ κάθε οικονομικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τὴν ὅποιαν ἡ Τεχνικὴ, ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν τοῦ ὄρου, ὑποδεικνύει τὰ μέσα ποῦ διαθέτει κατ' ἀρχὴν ὁ ἀνθρώπος πρὸς ἐπίτευξιν ταύτης. 'Η Τεχνικὴ εἶναι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτήν, ἡ γενικὴ τέχνη τῆς χρησιμοποιοῦσεως τῶν μέσων. 'Η οἰκονομία διαγράφει τοὺς σκοποὺς καί συγκρίνει τὰ μέσα πρὸς τοὺς σκοπούς, κατὰ τὴν ὠφελιμότητα καί τὰς δαπάνας τούτων. Οὕτω, ἐνῶ ἡ Τεχνικὴ ἐνεργεῖ σύμφωνα μέ τὴν ἀρχὴν τῆς δυνατότητος, ἡ Οἰκονομία ἐνεργεῖ σύμφωνα μέ τὴν ἀρχὴν τῆς ὠφελιμότητος. 'Η τοιαύτη τοποθέτησις τῶν σχέσεων μεταξὺ Τεχνικῆς καί Οἰκονομίας ἀποκλείει κάθε ἀντίθεσιν μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἐνοιῶν.

'Ο ὅρος «βιομηχανία» χρησιμοποιεῖται καί εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιστήμην. Οὕτω, τὸ Ἐργατικὸν Δίκαιον ἐν Γαλλίᾳ καί ἀλλαχοῦ καλεῖται «Βιομηχανικὸν Δίκαιον». Ἀντιθέτως δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ ὁ ὅρος «βιομηχανία» ὡς ὀνομασία καθαρῶς τεχνικοῦ μαθήματος.

1. 'Ο τίτλος Βιομηχανικῶν Σπουδῶν δὲν εἶναι καινοφανής. Εἰς τὴν Γενεῦν ὑπάρχει ἀντίστοιχος Σχολὴ ὑπὸ τὸν τίτλον Centre d' Études Industrielles. Ἐπίσης εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπάρχουν αἱ Écoles Supérieures de Commerce et d' Industrie, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπὸ τοῦ 1947 ἱδρύματα Ἀνωτάτης Παιδείας, ὅπως ὑπάρχουν καί Μέσαι Ἐμπορικαὶ καί Βιομηχανικαὶ Σχολαὶ μέ ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὰ μαθήματα τῆς Χημείας, Ἐμπορευματολογίας καί Μηχανογνωσίας. 'Η Σχολὴ χρησιμοποιεῖ τὸν ὄρον «Βιομηχανικαὶ Σπουδαί» καί ἐν τῇ εὐρείᾳ καί ἐν τῇ στενῇ του σημασίᾳ, διότι ἀποβλέπει νά καταρτίσῃ στελέχη διὰ τὰς ἐν γένει οικονομικὰς μονάδας, ἀλλ' εἰδικώτερον διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἀποσκοπούσας τὴν μεταποίησιν τῶν πρώτων ὑλῶν.

τῶν ἔαρινῶν ἑξαμήνων ἄρχονται τὴν 1ην Φεβρουαρίου καὶ λήγουν τὸ τελευταῖον Σάββατον τοῦ Μαΐου. Ὁ σπουδαστὴς δικαιούται νὰ προσέλθῃ εἰς τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν σπουδῶν τοῦ Γ' ἔτους.

Α'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ. Ἡ οἰκονομικὴ μόρφωσις τῶν σπουδαστῶν ἀποτελεῖ τὸ κύριον μέλημα τῆς Σχολῆς. Ἡ διδασκαλία ἀποβλέπει εἰς τὴν πλήρη κατανόησιν τῆς θεωρίας τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης, ἣτις διερευνᾶται κατὰ βάθος καὶ πλάτος, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἐνημέρωσιν τῶν σπουδαστῶν εἰς τὰ ποικίλα προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς. Ἡ ἀρτία θεωρητικὴ οἰκονομικὴ κατάρτισις ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ πρακτικὴ ἐξέτασις τῶν οἰκονομικῶν ζητημάτων τῆς Χώρας, καὶ ἰδιαιτέρως τῶν προβλημάτων τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς συναφεῖς πρὸς αὐτὴν ἐπιχειρήσεις. Τοιοῦτοτρόπως ἐπιζητεῖται ὥστε ὁ ἐξερχόμενος τῆς Σχολῆς, εἴτε ὡς βιομήχανος καὶ βιοτέχνης, εἴτε ὡς ἀνώτερος ὑπάλληλος, νὰ εἶναι ἐφωδιασμένος μὲ ὅλας τὰς ἀπαραιτήτους θεωρητικὰς καὶ πρακτικὰς γνώσεις ἵνα ἀντιλαμβάνεται τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ συγχρόνου οἰκονομικοῦ βίου.

Β'. ΕΜΠΟΡΙΚΑ. Παραλλήλως πρὸς τὴν θεωρητικὴν μόρφωσιν τὴν ὁποίαν παρέχουν τὰ Οἰκονομικὰ Μαθήματα, ἐπιδιώκεται ὑπὸ τῆς Σχολῆς ἡ κατάρτισις καὶ ἡ ἐνημέρωσις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων τοῦ οἰκονομικοῦ βίου. Τοιοῦτοτρόπως, ἡ Τεχνικὴ — ἢ ἀκριβέστερον ἡ Πρακτικὴ — τοῦ Οἰκονομικοῦ Βίου, ἡ Λογιστικὴ καὶ τὰ Οἰκονομικὰ Μαθηματικὰ συμπληρῶνουν καὶ σταθεροποιοῦν τὴν μόρφωσιν τῶν σπουδαστῶν, διὰ τῶν ποικίλων ἐφαρμογῶν τῶν θεωρητικῶν γνώσεων. Μελετᾶται, δηλονότι, ἐνταῦθα τὸ «τί» καὶ «πῶς γίνεται» καὶ ἐξοικειοῦται ὁ σπουδαστὴς μὲ τὴν πραγματικότητα, ὥστε ἡ προσαρμογὴ του, ἐκ τοῦ σχολείου εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, νὰ γίνεταί ταχύτερα καὶ εὐχερεστέρα.

Γ'. ΝΟΜΙΚΑ. Τὰ ἐν τῇ Σχολῇ διδασκόμενα μαθήματα δὲν ἀποβλέπουν νὰ καταρτίσουν νομικούς, οὐδὲ νὰ προπαρασκευάσουν τοὺς ἀποφοίτους διὰ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Νομικὴν Σχολήν. Σαφῶς ἡ διδασκαλία ἀποβλέπει νὰ δώσῃ εἰς γενικὰς γραμμὰς τὴν εἰκόνα τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, νὰ παράσῃ τὰς βασικὰς γνώσεις περὶ τοῦ ἰσχύοντος ἐν Ἑλλάδι Δικαίου εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀποφοίτους ἱκανοὺς νὰ γνωρίζουν τὰ νομικὰ πλαίσια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐπιτρέπεται νὰ κινήται ἡ οἰκονομικὴ δραστηριότης. Ἰδιαιτέρα, ὡς εὐνόητον, προσοχὴ δίδεται εἰς τὸ Ἐμπορικόν, Βιομηχανικόν, Ἀγορανομικόν καὶ Μεταλλευτικόν Δίκαιον. Ἐπιζητεῖται, δηλονότι, οἱ ἀπόφοιτοι, ὡς πολῖται καὶ ὡς στελέχη τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, νὰ ἀντιλαμβάνωνται πότε πρέπει νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τοὺς ἀρμοδίους νομικούς καὶ πρὸς κατοχύ-

ρωσιν τῶν ἐνεργειῶν των καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων των, ὡς ἐπίσης νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποφεύγουν τὰς συνεπείας, καὶ τὰς ἀνιστοίχους εὐθύναι, ἐκ τῶν κανόνων οἵτινες διέπουν τὴν οἰκονομικὴν συναλλαγὴν.

Δ'. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΟΣ. Τὰ μαθήματα ταῦτα, ἰδιάζοντα εἰς τὴν Σχολὴν μας, σκοπὸν ἔχουν νὰ ἐξετάσουν τὸν ἄνθρωπον ὡς βασικὸν συντελεστὴν τῆς παραγωγῆς καὶ νὰ δώσουν τὴν ὀρθὴν λύσιν τοῦ θεμελιώδους προβλήματος τὸ ὁποῖον ἀνακύπτει ἐν τῇ οἰκονομικῇ ζωῇ, τῆς βελτιώσεως τῶν ὄρων διαβιώσεως τῶν ἐργαζομένων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν αὐξησιν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας. Ζητεῖται, δηλονότι, νὰ βελτιωθοῦν οἱ ὅροι τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας καὶ ἀποδόσεως καὶ νὰ ἐξετασθοῦν τὰ σχετικὰ προβλήματα, ὄχι μόνον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Ψυχολογίας (ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς), τῆς Ὑγιεινῆς, τῆς Παιδαγωγικῆς καὶ τῆς Διοικητικῆς. Ἐπιζητεῖται πῶς νὰ ἀποφευχθῇ ὁ περιττὸς κόπος καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ χρόνου, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ὑπὸ τοὺς καλύτερους ὄρους τεχνικῆς, ὑγιεινῆς, ψυχικῆς ἱκανοποιήσεως ἢ μείζων ἀπόδοσις τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ὁποῖου, ἐπ' ὠφελείᾳ του καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ συνόλου, δέον νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν τὰς σωματικὰς, ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς ἱκανότητας. Ἐρευνᾶται ὁ ἄνθρωπος ὄχι ὡς μέσον, ἀλλ' ὡς σκοπός. Ἡ σημασία τῶν μαθημάτων τούτων, μὲ τὸν διεθνή ἀνταγωνισμόν, καθίσταται ὁσημέραι μεγαλυτέρα, ἰδίᾳ διὰ τὴν καθυστερημένην καὶ τεχνικῶς καὶ ὀργανωτικῶς, Χώραν μας.

Ἡ Σχολὴ ἰδιαιτέρως ἔχει στρέψει τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος, διότι ἀπὸ τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ἀνεκαλύφθη ὁ ἄνθρωπος ὄχι μόνον ὡς συντελεστὴς τῆς παραγωγῆς, παραπλευρῶς πρὸς τὰ ὑλικά κεφάλαια, ἀλλὰ καὶ ὡς σκοπὸς τῆς παραγωγῆς, ὡς τὸ κύριον ἀντικείμενον τοῦ κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος. Δὲν ἀποτελεῖ, βεβαίως, πρωτοτυπίαν τῆς Σχολῆς, δεδομένου ὅτι ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην αἱ Σχολαί—γενικαὶ καὶ εἰδικαί—ἔχουν περιλάβει, ὡς κύρια πλέον μαθήματα, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα προβλήματα. Ἀποτελεῖ ὅμως δικαίαν ὑπερηφάνειαν τῆς Σχολῆς ὅτι πρώτη αὐτὴ—καί, δυστυχῶς, ἀκόμη μόνη—ἐξήρτησε καὶ ἐδίδαξεν ὠλοκληρωμένα προβλήματα: τὰ ὀργανωτικά, τὰ κοινωνικὰ, τὰ διοικητικά, τὰ ὑγιεινολογικά, τὰ ψυχοτεχνικά, τὰ σχετιζόμενα μὲ τὸν ἄνθρωπον ὡς συντελεστὴν τῆς μείζονος ἀποδόσεως εἰς τὴν παραγωγὴν. Δὲν δύναται τις σήμερον νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς οἰκονομίας—πολύ περισσότερο νὰ τὴν διευθύνῃ—ἐὰν δὲν εἶναι ὄχι ἀπλῶς ἐνημερωμένος ἀλλὰ πλήρως κατατοπισμένος εἰς τὰ προβλήματα ταῦτα.

Ἡ Σχολὴ εἶναι ὑπερήφανος διότι προηγήθη εἰς τὴν ἔρευναν καὶ διδασκαλίαν τῶν προβλημάτων τούτων, διότι αὐτὴ πρώτη ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ τοῦ 1945 ἐδίδαξε τὴν «παραγωγικότητα», ἢ ὁποῖα κατέστη πλέον

διεθνές κοινωνικόν σύνθημα, διότι εΐδε από τοῦ 1945 μὲ σύγχρονον ὄμμα τὰς ἀνθρωπίνους σχέσεις ἐντὸς τῆς ἐργασίας καὶ διότι εὔρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ καθορίσῃ νέον ἐκπαιδευτικὸν ἰδανικόν, τὸν «παραγωγὸν-ἄνθρωπον».

Ε'. ΤΕΧΝΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ. Ἡ διδασκαλία τῶν τεχνικῶν μαθημάτων δὲν ἀποβλέπει νὰ καταρτίσῃ τεχνικούς. Τοῦτο εἶναι ἔργον τῶν Πολυτεχνείων, ἰδρυμάτων ἀνωτάτης ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, εἰς ἐλάσσονας δὲ κύκλους τῶν μέσων καὶ κατωτέρων Τεχνικῶν Σχολείων. Σκοπὸς τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ Σχολῇ εἶναι ὄχι ἡ εἰδικεῖσις, ἀλλ' ἡ ἐνημέρωσις καὶ ὁ προσανατολισμὸς τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν τεχνικὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βιομηχανικῶν ἰπιχειρήσεων, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ καὶ εὐχερὴς ἡ ἀμοιβαία κατανόησις τῶν διοικητικῶν καὶ τεχνικῶν στελεχῶν. Ἡ Σχολή, κατανοοῦσα τὴν σημασίαν τῆς ὁλονὲν ἐξελισσομένης Τεχνικῆς εἰς τὸν καθόλου κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν βίον, φιλοδοξεῖ ὅπως οἱ ἀποφοιτῶντες ἐξ αὐτῆς εἶναι ἀρτίως ἐξωπλισμένοι, ὥστε νὰ ἀποβοῦν ἱκανοὶ συνεργάται εἰς τὸ ἔργον τῆς βιομηχανικῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ προωθήσεως τοῦ τόπου καὶ συνάμα νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιλαμβάνονται τὰς τεχνικὰς προόδους καὶ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς καθόλου λειτουργίας τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς.

ΣΤ'. ΛΟΙΠΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ. Εἰς τὴν Σχολὴν διδάσκονται ἐπίσης αἱ ξένοι γλῶσσαι (Γαλλικὰ, Γερμανικὰ, Ἰταλικὰ καὶ Ἀγγλικὰ) καὶ ἡ στενογραφία. Ἡ Σχολή, ἀποδίδουσα ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν, στενογραφίας, ἐμπορικῆς ἀλληλογραφίας εἰς ξένην γλῶσσαν κλπ., ὑποχρεοῖ τοὺς σπουδαστὰς νὰ ἐξετασθοῦν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Γ' ἔτους σπουδῶν εἰς μίαν τῶν διδασκομένων γλωσσῶν, συνάμα δὲ βελτιώνει, κατὰ τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις, τὴν βαθμολογίαν τοῦ σπουδαστοῦ τοῦ ἐπιτυχόντος καὶ εἰς τὴν ἑτέραν ξένην γλῶσσαν. Ὡσαύτως βελτιοῦται ἡ βαθμολογία τοῦ δίδοντος ἐξετάσεις ἐπὶ πτυχίῳ, ἐὰν οὗτος ἐπιτύχῃ εἰς μίαν ἢ περισσοτέρας ξένας γλώσσας ἢ ἐὰν ἐπίδειξῃ ἐπαρκῆ ἐπίδοσιν εἰς τὴν Στενογραφίαν καὶ Δακτυλογραφίαν.

Ζ'. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ. Ἡ Σχολή, χάριν τῶν σπουδαστῶν αὐτῆς, ὀργανώνει ἐκτὸς προγράμματος σειρὰν ἐλευθέρων μαθημάτων ἐκ μέρους εἰδικῶν ἐπιστημόνων. Παραλλήλως, ἐπιθυμοῦσα νὰ συνδύσῃ τὴν κατ' ἀνάγκην θεωρητικὴν μόρφωσιν μετὰ τῆς πράξεως, ὀργανώνει κατ' ἔτος σειρὰν πρακτικῶν μαθημάτων ἐκ μέρους διαφόρων οἰκονομικῶν παραγόντων. Μετὰ τὸ πέρασ ἐκάστου μαθήματος καλοῦνται κατὰ κανόνα, οἱ παρακολουθοῦντες σπουδασταὶ νὰ διατυπώσουν τὰς τυχὸν ἀπορίας των ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ πεδίου καὶ παρέχονται αὐτοῖς αἱ δέουσαι ἐξηγήσεις. Ἐκ τῆς τοιαύτης ὀργανωμένης καὶ συστηματικῆς ἐπαφῆς μεταξὺ Σχολῆς καὶ δρῶντος ἐν τῇ πράξει οἰκονομικοῦ κόσμου προσδοκῶνται λίαν ἐπιτυχῆ ἀποτελέσματα πρὸς ὄφελος τῶν σπουδαστῶν.

Η. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Συμφώνως πρὸς τὸν Κα-
νονισμόν καὶ λόγῳ τῆς φύσεως τῆς Σχολῆς, καθ' ἕκαστον Ἀκαδημαϊκὸν
ἔτος ὀργανοῦνται, μερίμη τοῦ Γραφείου Βιομηχανικῶν καὶ Ἐμπορικῶν
Ἐρευνῶν, ἐπιτόπια μαθήματα τῶν σπουδαστῶν τοῦ τρίτου ἔτους εἰς 25-30
περίπου κατ' ἔτος τόπους ἐργασίας διαφόρων ἐν λειτουργίᾳ Δημοσίων
Γραφείων, Ὄργανισμῶν καὶ Ἐπιχειρήσεων, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν ἀρ-
μοδίων Καθηγητῶν, μετὰ συμμετοχῆς ἑτέρων Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς
καὶ συνεργασίας τῶν εἰδικῶν τῆς πράξεως καὶ τῶν διευθυνόντων τὰς ὡς
ἄνω οἰκονομικὰς μονάδας.

Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας ἐπιδεικνύεται εἰς τοὺς σπουδαστὰς ἡ
τεχνικὴ, διοικητικὴ καὶ οἰκονομικὴ ὀργάνωσις καὶ ἡ λειτουργία τῶν
οἰκονομικῶν μονάδων καὶ ἀκολουθῶς διεξάγεται συζήτησις, γίνεται ἀν-
ταλλαγὴ ἐντυπώσεων καὶ παρατηρήσεων καὶ ἐπακολουθεῖ τελικῶς κρι-
τικὴ. Τὰ μαθήματα αὐτὰ γίνονται τὴν πρωίαν καὶ ἔχουν κύριον σκο-
πὸν νὰ φέρουν εἰς ἐπαφὴν τοὺς σπουδαστὰς μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν,
τὴν ἀκαδημαϊκὴν διδασκαλίαν μὲ τὴν πρᾶξιν.

Ἡ παρακολούθησις τῶν ἐπιτοπίων τούτων μαθημάτων εἶναι ὑπο-
χρεωτικὴ. Ἡ Σχολὴ ἀποδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὰ μαθήματα
ταῦτα, διότι δι' αὐτῶν οἱ σπουδασταὶ ἀντιλαμβάνονται ὅτι ὅλα τὰ δι-
δασκόμενα εἰς τὴν Σχολὴν δὲν εἶναι κενὰ θεωρίαι, ἀλλ' ἔχουν πρακτι-
κὴν ἀξίαν διὰ τὴν ζωὴν, συνάμα δὲ ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἀνθρώ-
πους τῆς πράξεως καὶ μαθαίνουν νὰ τοὺς ἀγαποῦν καὶ νὰ ἐκτιμοῦν τὸ
ἔργον τῶν.

Ἡ Σχολὴ πάντως παρέχει τὴν ἐπιστημονικὴν θεμελίωσιν διὰ τὴν
ἐπαγγελματικὴν σταδιοδρομίαν, τὴν ἐξήγησιν τῶν φαινομένων, τὴν
βάσιν διὰ μίαν μεγαλυτέραν ἐξόρμησιν, ἀλλὰ δὲν ἀγνοεῖ τὴν ζωὴν καὶ
δὲν κυριαρχεῖται ἀπὸ ἐπίδειξιν κενολόγων θεωριῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων
μόνον τὸ μειδιάμα κινοῦν.

Θ'. ΘΕΡΙΝΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ. Ἡ Σχολὴ ὀργανώνει δωρεὰν κατὰ τὰς
θερινὰς διακοπὰς:

Φροντιστηριακὰς καὶ πρακτικὰς ἀσκήσεις τῶν σπουδαστῶν καὶ πτυ-
χιούχων, ἰδίως ἐπὶ θεμάτων τῆς Ὄργανώσεως Ἐπιχειρήσεων καὶ Ἐργο-
στασιῶν, Ψυχοτεχνικῆς, Λογιστικῆς, Ἐμπορικῆς Ἀλληλογραφίας, Φορο-
λογικῆς Νομοθεσίας, Ξένων Γλωσσῶν καὶ Στενογραφίας.

Τὰ μαθήματα γίνονται ἀπὸ τῆς 6 μ.μ. μέχρι τῆς 8ης μ.μ. καὶ ἔχουν
ὡς σκοπὸν τὴν ἐπανάληψιν καὶ τὴν ἐμπέδωσιν τῶν γνώσεων.

Παραλλήλως ἡ Σχολὴ καθοδηγεῖ τοὺς σπουδαστὰς πρὸς διαφόρους
μελέτας καὶ ἐρεῦνας, διὰ νὰ κινήσῃ τὸ ἐπιστημονικὸν αὐτῶν ἐνδιαφέρον.

VII. ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Κατανεμόμενα εις 22 ἔδρας	Α'		Β'		Γ'		Τὸ ὅλον
	Ι	ΙΙ	Ι	ΙΙ	Ι	ΙΙ	
Πολιτική Οικονομία	2	2	2	2	2	2	6
Βιομηχανική καὶ Ἐνεργειακή Πολιτική	—	—	—	—	2	2	
Γεωργική Οικονομία καὶ Πολιτική	—	—	—	—	—	2	
Μεταλλευτική Οικονομία, Νομοθεσία καὶ Πολιτική	—	—	—	—	2	2	7
Ἐμπορική καὶ Νομισματική Πολιτική	—	—	—	—	2	2	
Δημοσία Οικονομία καὶ Δημοσιονομική Νομοθεσία	—	—	2	2	—	—	5
Ἰδιωτική Οικονομική	—	—	2	2	—	—	2
Γεωγραφική Οικονομία	2	2	—	—	—	—	2
Τεχνική τοῦ Οικονομικοῦ βίου :							
Ἐμπόριον	2	2	—	—	—	—	
Τράπεζαι	—	—	3	—	—	—	6 1/2
Ἀσφάλειαι	—	—	2	—	—	—	
Μεταφοραὶ (Χερσαῖαι καὶ Θαλάσσιαι)	—	—	2	2	—	—	
Οικονομικά Μαθηματικά καὶ Στατιστική	4	4	—	—	—	—	7
Λογιστική καὶ Ἐλεγκτική	4	4	6	4	2	—	11
Βιομηχανική Λογιστική καὶ ἡ Οικονομική τῶν Βιομηχανικῶν Ἐκμεταλλεύσεων	—	—	—	—	4	4	4
Δίκαιον : Δημόσιον καὶ Ἰδιωτικόν	2	2	—	—	—	—	6
Ἐμπορικόν	2	2	2	2	—	—	
Βιομηχανικόν καὶ Οικονομικόν Δίκαιον	—	—	2	2	2	2	5 1/2
Κοινωνική Πολιτική καὶ Ἐργατικόν Δίκαιον	—	—	—	—	3	—	3
Ὀργάνωσις Ἐπιχειρήσεων	—	—	—	—	—	3	
Ἐργοστασίων	2	2	2	2	2	2	
Ὀργανωτικά καὶ Διοικητικά θέματα	—	—	—	—	3	3	11
Ἐπαγγελματική Ἑγχεινή	—	—	—	—	2	2	2
Ψυχοτεχνική	—	—	—	—	2	2	2
Χημεῖα καὶ Ἐμπορευματολογία	2	2	—	—	—	—	6
Βιομηχανική Τεχνολογία :							
Φυσική	2	2	—	—	—	—	
Μηχανογνωσία	—	—	4	—	—	—	6
Ἡλεκτροτεχνία	—	—	—	4	—	—	
Τὸ ὅλον	24	24	34	34	34	34	92

VIII. ΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ¹

Ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου 800, διὰ τοῦ ὁποίου ὀργανώθη ἡ Σχολὴ ὡς Ἰδρυμα ἀνωτέρας Παιδείας, παρῆλθον δέκα πλήρη ἀκαδημαϊκὰ ἔτη καὶ εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, παρὰ τὰς ἐναντίον τῆς ποικίλης καὶ ἀνεκδιηγῆτους ἀντιδράσεις, ὄχι μόνον ἐνεφάνισεν ἀρτιώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἔργον, ἀλλὰ καὶ προσεπάθησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν κοινωφελῆ μορφωτικὴν τῆς δρᾶσιν καὶ ἔξω τῶν σπουδαστῶν, διὰ διαλέξεων, μετὰ τὰς ὁποίας ἐπακολουθοῦν συνήθως διαφωτιστικαὶ συζητήσεις, καὶ μελετῶν ἐπὶ ἐνδιαφερόντων τὴν χώραν προβλημάτων, ὡς καὶ διὰ δημοσιευμάτων, τινὰ τῶν ὁποίων ἐνεφάνισαν καὶ ἐξήτασαν, διὰ πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι, θέματα ἐξαιρετικῆς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ τόπου σημασίας.

Οὕτω ἡ Σχολὴ δὲν περιορίζεται εἰς τὴν στενὴν ἀπὸ τῆς ἕδρας διδασκαλίαν. Δὲν εἶναι κλειστὸν πνευματικὸν Ἰδρυμα, ἀλλὰ Ἰδρυμα παντοιοτρόπως ἐπιθυμοῦν νὰ ἀκτινοβολήσῃ τὴν Γυνῶσιν καὶ τὴν Ἀλήθειαν. Δι' αὐτὸ εἶναι, πράγματι, κατ' ἐξοχὴν Ἐθνικὸν Ἰδρυμα. Ἡ Σχολὴ δὲν εἶναι Ὀργανισμὸς ἀνήκων εἰς ἄτομα ἢ ἐξυπηρετικὸς ὠρισμένων ἐπιστημονικῶν ἢ πολιτικῶν ἀπόψεων. Ἐχει τὰς θύρας ἀνοικτάς εἰς πάντας, διότι τὴν Γυνῶσιν καλλιεργεῖ, τὴν Ἀλήθειαν ἀναζητεῖ καὶ τὴν Πρόδον ἐξυπηρετεῖ. Παραμένει ἀναντίρρητον δι' αὐτὴν τὸ ἀξίωμα ὅτι «ἔθνικόν εἶναι ὅ,τι ἀληθινὸν καὶ ὅ,τι προοδευτικόν».

Ἡ Σχολὴ ὡσαύτως προσκαλεῖ συστηματικῶς διακεκριμένους εἰδικούς ἐπιστημονας, οἱ ὅποιοι δίδουν σειρὰν μαθημάτων διὰ τοὺς σπουδαστάς καὶ διαλέξεων διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους. Τοιουτοτρόπως δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ γνωρίσουν τὴν ξένην σκέψιν καὶ νὰ ἀνταλλάξουν τὴν πείραν τῶν ἐπὶ ζητημάτων ἐμπιπτόντων, φυσικά, εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐνδιαφερόντων τῆς Σχολῆς. Ταυτοχρόνως ἡ Σχολὴ ἀσκεῖ τὴν ἐπιβεβλημένην συστηματικὴν τῶν ξένων διαφώτισιν ἐπὶ τῶν ἔθνικῶν μαθημάτων καὶ ἐπὶ τῶν συντελεσθειῶν ἐν Ἑλλάδι προόδων.

IX. ΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Παρουσιάζει ἡ Σχολὴ ἰδιορρυθμίαν, διότι ἡ διδασκαλία δὲν γίνεταί μόνον ἀπὸ ἕδρας, ἀλλ' ἐπεκτείνεται εἰς τοὺς τόπους τῆς ἐργασίας, εἰς τὰ ἐργοστάσια, τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ γραφεῖα, εἰς τὰ καταστήματα, μετὰ τὴν γόνιμον συνεργασίαν ὄλων τῶν εἰδικῶν τῆς πράξεως, ὥστε ὁ συνδυασμὸς τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως νὰ εἶναι πλήρης καὶ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον καρποφόρος.

1. Ἐντὸς δεκαετίας ἡ Σχολὴ ὀργάνωσεν ὑπὲρ τὰς διακοσίας διαλέξεις καὶ ἀνακοινώσεις καὶ ἐξεχούσης σημασίας «Δεκαήμερα».

Παρουσιάζει ἡ Σχολὴ ἰδιορρυθμίαν διότι παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκαδημαϊκὴν διδασκαλίαν ἐφαρμόζονται — ὅπου εἶναι δυνατόν — ἡ περιπτωσιακὴ μέθοδος (case system) καὶ τὰ μαθήματα — συζητήσεις, κατὰ τὰ ὅποια τὸν μείζονα χρόνον καταναλίσκει ἡ ἀνταλλαγή ἀπόψεων μεταξὺ Καθηγητῶν, παραγόντων τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ σπουδαστῶν.

Πιστεύομεν ὅτι θεωρία καὶ πράξις εἶναι ἔννοια ἀλληλοσυμπληρούμεναι. Ἡ διδασκαλία δὲν εἶναι ἐμπειρική, ὅπως καὶ δὲν διδάσκονται ἀφηρημένοι ἔννοια, δυνάμεναι νὰ ἀποτελέσουν μόνον θέμα ἐρευνῶν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἐργαστηρίου. Ὄταν λέγωμεν ὅτι ἡ Σχολὴ μας κάμνει πρακτικὴν διδασκαλίαν, ἐννοοῦμεν ὅτι ὡς βάσιν λαμβάνει περισσότερον τὰ πραγματικὰ γεγονότα τοῦ καθημερινοῦ βίου καὶ ὄχι ὅτι ὑποβιβάζει τὸ ἐπίπεδον τῆς διδασκαλίας. Πάντοτε ἔχει ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ καθαρὸς πρακτικὸς δὲν δύναται νὰ ἀνυψωθῆ ὑπεράνω τῆς θέσεώς του, ὅτι αἱ ἰδέαι του στηρίζονται εἰς τὴν ἀπλὴν ἐμπειρίαν του καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ἔχη τὴν γενικὴν ἐπισκόπησιν τῶν πραγμάτων. Ἡ πράξις ὁμως πρέπει νὰ ἀποτελῆ τὴν ἐπίστεψιν τῆς θεωρίας καὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς χρησιμότητός της. Οὕτω, ἡ θεωρία ἀποκτᾷ ἐνδιαφέρον καὶ χρησιμότητα μόνον ὅταν ἐνσαρκώνεται, ὅταν δηλονότι ἐφαρμόζεται εἰς τὰς συγκεκριμένας περιπτώσεις τοῦ οἰκονομικοῦ βίου. Δι' αὐτὸ λέγομεν ὅτι ἡ Σχολὴ μας εἶναι ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως¹.

Χ. ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς τακτικοὺς Καθηγητὰς² ἐκλεγομένους, βάσει τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων, κατὰ τὴν ἀκαδημαϊκὴν διαδικασίαν, ὅπως καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολὰς, καὶ ἀπὸ τοὺς ἐντε-

1. Τὰς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένας ἀπόψεις υιοθέτησεν ἀπὸ τοῦ 1957 καὶ τὸ Τμήμα Διοικήσεως τῶν Ἐπιχειρήσεων τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, ὅπως καὶ ἡ Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολὴ τῶν Παρισίων (Ἰδὲ ἀνακοίνωσιν περὶ τῆς νέας ὀργανώσεως τῆς 1957).

2. Ἴδου τί λέγει τὸ ἀρθρον 14 τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Σχολῆς μας :

«1. Τακτικοὶ Καθηγηταὶ δύναται νὰ ἐκλεγῶσιν ἐφ' ὅσον διὰ συγγραφῶν ἢ διὰ προηγούμενων διδασκαλιῶν ἔχουσιν ἀνεγνωρισμένην ἐιδικότητα διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ οἰκείου μαθήματος: α) οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Καθηγηταὶ καὶ Ὑφηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, τοῦ Πολυτεχνείου καὶ τῶν ἄλλων Ἀνωτάτων ἢ Ἀνωτέρων Σχολῶν τῆς ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς, ἢ οἱ διατελέσαντες τοιοῦτοι καὶ β) ἐιδικοὶ ἐπιστήμονες, ἐφ' ὅσον κέκτηνται ἀνάλογον διδακτορικὸν δίπλωμα.

«2. Κενωθείσης ὅπωςδῆποτε ἡ Ἰδρυθείσης ἑδρας τακτικοῦ Καθηγητοῦ τὸ Δ. Συμβούλιον, κατόπιν ἀποφάσεώς του, προσκαλεῖ τοὺς ὑποψηφίους διὰ δύο τουλάχιστον ἐφημερίδων, κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν ἔχουσῶν μείζονα κυκλοφορίαν, ὅπως ὑποβάλλωσιν αὐτῶ αἰτήσεις διορισμοῦ μετὰ τῶν τίτλων σπουδῶν καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν εἰς τρία ἀντίτυπα, ὡς καὶ ὑπόμνημα περὶ τῶν σπουδῶν καὶ τῆς δράσεως αὐτῶν.

«3. Ἡ προθεσμία εἶναι μηνιαία ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς προσκλήσεως. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας δύναται νὰ ὑποβάλλωσιν ἐγγράφως τὴν ὑποψηφιότητα προσώ-

Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Σχολῆς, στρατολογηθέν ἐξ ἐπιλέκτων ἐπιστημόνων ἐμφανιζόντων οὐ μόνον ἐξαίρετον θεωρητικὴν κατάρτισιν, ἀποδεικνυομένην δι' ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν τυχουσῶν εὐρυτάτης-εὐμενοῦς κριτικῆς, ἀλλὰ καὶ πρακτικὴν δρᾶσιν εἰς τοὺς συναφεῖς ἐπιστημονικοὺς κλάδους, ἀφωσιώθη εἰς τὸ διδακτικὸν τοῦ ἔργου μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως, διότι οἱ διδάσκοντες δὲν ἀσκοῦν βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα ἀλλ' ἔχουν πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ ὑψηλοῦ των λειτουργήματος.

Ἡ Σχολὴ δὲν εἶναι κλειστὸν Ἴδρυμα. Ἐχει τὰς θύρας ἀνοικτάς πρὸς πάντα ἱκανὸν δυνάμενον νὰ προσφέρῃ μὲ πίστιν καὶ ἐνθουσιασμόν τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τοὺς Νέους, πρὸς πάντα ἐπιθυμοῦντα νὰ προαγάγῃ τὴν Ἐπιστήμην. Δὲν φοβεῖται τοὺς νέους ἐπιστήμονας· ἀντιθέτως τοὺς ἀναζητεῖ καὶ μὲ στοργὴν τοὺς ὑποστηρίζει καὶ τοὺς καθοδηγεῖ διὰ νὰ γίνουσι καλύτεροι διάδοχοι τῶν παλαιωτέρων.

Ἄπαντες οἱ Καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς ἔχουν ποικίλας ἀπασχολήσεις καὶ ἐπαγγελματικὴν ὑπευθυνότητα. Δὲν εἶναι ἀπλῶς θεωρητικοὶ ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι ζῶντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν τὴν πρᾶξιν, ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι ἐθεμελίωσαν τὴν ἐπιστήμην των καὶ διετύπωσαν τὰς ἀπόψεις των ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν θεωρητικὴν των κατάρτισιν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν μακρὰν πείραν τῆς καθημερινῆς των ζωῆς. Ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους, Διευθυνταὶ καὶ Σύμβουλοι ἐπιχειρήσεων μεγάλων Ὄργανισμῶν, πραγματικαὶ προσωπικότητες τοῦ τόπου τιμῶσαι τὴν Ἐπιστήμην καὶ ἀναδεικνυόμεναι εἰς τὴν πρᾶξιν ἀποτελοῦσιν ἓν Σῶμα Διδασκόντων διὰ τὸ ὅποιον δικαίως ὑπερηφανεύεται ἡ Σχολή.

Παραλλήλως δέον νὰ τονισθῇ ὁ ὑποδειγματικὸς ζῆλος καὶ ἡ συγκινητικὴ ἀφοσίωσις εἰς τὴν τεραστίαν προσπάθειαν τῆς Σχολῆς, τὸ ἀνώτερον Ἀκαδημαϊκὸν ἦθος, ἡ ἀρετὴ των καὶ ἐντὸς τῆς Σχολῆς καὶ ἔξω αὐτῆς, ὥστε νὰ εἶναι λαμπρὰ παραδείγματα διὰ τοὺς νέους.

Ἡ Σχολὴ δὲν ἀνακηρύσσει Διδάκτορας καὶ Ὑφηγητάς, διότι θεωρεῖ ὅτι οἱ τίτλοι οὗτοι μόνον ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου δέον νὰ παρέχωνται. Ἡ Σχολὴ ἐννοεῖ νὰ εἶναι εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσίν της εὐπρεπής. Δὲν ἐννοεῖ νὰ ἀναδειχθῇ μὲ ξένους τίτλους ἀλλὰ μὲ τὴν ἐργασίαν της.

ΧΙ. ΠΟΙΟΙ ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΧΟΛΗΝ

Εἰς τὴν Σχολὴν ἐγγράφονται κατόπιν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰς τὴν Ἐκθεσίαν Ἰδεῶν, τὴν Θεωρητικὴν καὶ Πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν, τὴν Ἀλγεβραν, τὴν Πολιτικὴν καὶ Οἰκονομικὴν Γεωγραφίαν οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Σχολείου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἀπαλλάσσονται τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων οἱ ἔχοντες βαθμὸν εἰς τὸ ἀπολυτήριον ἄνω τοῦ 18 καὶ διαγωγὴν τουλάχιστον κοσμίαν.

Αἱ ἐξετάσεις διενεργοῦνται βάσει τοῦ σχετικοῦ Κανονισμοῦ ἐγκεκριμέ-

νου διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Πολλοὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ ἐφηρμόσθησαν βραδύτερον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἰς τὰς ἄλλας ἀνωτάτας Σχολάς. Ἄξια μνείας εἶναι αἱ τόσον ἐπαινετικῶς κριθεῖσαι Ὅδηγίαι πρὸς τοὺς ὑποψηφίους¹.

Ἡ Σχολή, ἀποδίδουσα ἰδιάζουσας σημασίαν εἰς τὴν ἐνημέρωσιν της ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν σπουδαστῶν της καὶ τὴν στατιστικὴν ἔρευναν παντὸς στοιχείου ἀφορῶντος αὐτοῦς, ἀπευθύνει, τόσον εἰς τοὺς πρῶτον τοετείς ὅσον καὶ εἰς τοὺς δευτεροτείς σπουδαστάς, κατάλληλον ἐρωτηματολόγιον, ἀξιοῦσα κατὰ τὴν ἐγγραφὴν των τὴν παρ' αὐτῶν συμπλήρωσιν εἰδικοῦ ἐντύπου: τοῦ «Δελτίου πληροφοριῶν»².

1. «Φροντίσατε νὰ εἰσθε εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξετάσεως τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν καὶ ὥραν. Ἐὰν βραδύνετε, πρὸς μεγάλην μας λύπην θὰ ἀποκλεισθῆτε ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις. Σκεφθῆτε πόσον αὐτὸ δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ζωὴν σας...».

«Ἀπαγορεύεται πᾶν ὄ,τι γενεῶ τὴν ὑπόνοιαν κακῆς χρησιμοποίησός του: θέλομεν νὰ πιστεῦσωμεν ὅτι ἔρχεσθε νὰ ἐξετασθῆτε καὶ ὄχι νὰ ἐξαπατήσετε...».

«Συμμορφωθῆτε πρὸς τὰς ὁδηγίας τῶν Ἐξεταστῶν καὶ τῶν Ἐποπτῶν διὰ νὰ τηρηθῇ ἀτμόσφαιρα ἡρεμίας, ἡ ὁποία σᾶς εἶναι ἀπαραίτητος. Ἀποδείξατε ὅτι εἰσθε πολιτισμένοι ἄνθρωποι, ἀξιοὶ μιᾶς ἀνωτέρας μορφώσεως...».

«Ἀποβάλατε τὸν φόβον καὶ ἐργασθῆτε μὲ ἡρεμίαν. Τοῦτο πολὺ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν σας. Μὴ ἐνοχλήτε τὸν διπλανόν σας καὶ μὴ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἐνοχλοῦν. Μὴ ἀποπειραθῆτε νὰ ἀντιγράψετε. Θὰ ἀποβληθῆτε καὶ θὰ λάβετε βαθμὸν μηδέν. Σεβασθῆτε τὸν ἑαυτὸν σας, τοὺς συνεξεταζομένους σας καὶ τὴν Σχολήν, ἡ ὁποία σᾶς θέλει συνεργάτας καί, ἐπομένως, εὐπρεπεῖς καὶ ἐντίμους...».

«Γράψατε ἐλευθέρως τὰς σκέψεις σας. Δύνασθε νὰ χρησιμοποιήσετε καθαρεύουσαν ἢ δημοτικὴν γλῶσσαν, ἀρκεῖ αὕτη συντακτικῶς καὶ γραμματικῶς νὰ εἶναι ὀρθή. Σεβόμεθα πᾶσαν γνώμην, διὰ νὰ σᾶς δώσωμεν τὸ παράδειγμα νὰ μάθετε νὰ σέβεσθε καὶ εἰς τὴν γνώμην τῶν ἄλλων. Σᾶς βλέπομεν ὡς ἐλευθέρους ἄνθρώπους καὶ ἐπομένως ζητοῦμεν νὰ μᾶς ἐκθέσετε τὴν γνώμην σας καὶ ὄχι νὰ μᾶς πληροφορήσετε ποία εἶναι ἡ ἰδική μας».

«Βοηθήσατε τὸν ἐξεταστὴν νὰ σᾶς κρίνῃ εὐχερῶς καὶ χωρὶς ἐκνευρισμόν, διότι μὴ λησμονῆτε ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος. Οἱ Ἐξετασταὶ ἐνθυμοῦνται ὅτι καὶ αὐτοὶ ὑπῆρξαν ἐξεταζόμενοι. Βεβαιωθῆτε ὅτι θὰ σᾶς κρίνουν μὲ δικαιοσύνην καὶ ἀγάπην. Εἶναι φίλοι ὄλων σας».

«Μὴ ἐπιχειρήσετε νὰ μεταχειρισθῆτε πλάγια μέσα. Θὰ ἀποκλεισθῆτε ἀπὸ τὰς ἐξετάσεις ἢ θὰ βαθμολογηθῆτε μὲ μηδέν. Ὁ χρησιμοποιοῦν πλάγια μέσα ὑποβιβάζει τὸν ἑαυτὸν του, προσπαθεῖ νὰ ἀδικήσῃ τοὺς συνυποψηφίους του, ἀποδεικνύει ἑλλειψὶν ἤθους καὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Σχολήν, παρακωλύει τὸ ἔργον της καὶ βλέπει γενικώτερον τὴν Κοινωνίαν καὶ τὴν Πολιτείαν. Ἡ ἐπιτυχία ἐξαρτᾶται ἀπὸ μόνον τὸν ἐξεταζόμενον».

«Μάθετε νὰ εἰσθε ἀξιοπρεπεῖς καὶ ὄχι ἀναρριχώμενοι μὲ εὐτελεῖς μεθόδους. Μὴ λησμονῆτε ὅτι ἀπὸ τοὺς Νέους ἀναμένει τὸ ἔθνος μίαν νέαν δημιουργικὴν ἐξόρμησιν, δυναμένην νὰ στηριχθῇ μόνον εἰς τὸ χρηστὸν ἦθος καὶ εἰς τὴν πραγματικὴν μόρφωσιν».

2. Τὸ Δελτίον, κατ' ἀρχὴν, περιέχει τὰ συνήθη στοιχεῖα, ἅτινα εἶναι τὰ κάτωθι: Ἀριθμὸς Μητρώου Σχολῆς, ἐπώνυμον, ὄνομα, πατρώνυμον, τόπος γεννήσεως, νομός, ἔτος γεννήσεως, ἀριθμὸς μητρώου δήμου ἢ κοινότητος, ἀριθμὸς καὶ χρονολογία

Τὸ Δελτίον τελειώνει μὲ τὰς ἀκολούθους συστάσεις τῆς Σχολῆς.

«Δώσατε ἀκριβεῖς πληροφορίες. Τὸ Δελτίον εἶναι ἀπολύτως ἐμπιστευτικόν. Σκοπὸς του εἶναι νὰ διευκολύνῃ τὴν Σχολὴν, α) νὰ γνωρίσῃ καλύτερον τοὺς σπουδαστὰς τῆς καὶ β) νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τὸν ἀποτελεσματικώτερον δυνατὸν τρόπον τὸ παιδαγωγικόν της ἔργον. Διατυπώσατε ἀπολύτως ἐλευθέρως τὰς σκέψεις σας. Πρέπει νὰ κατανοήσετε ὅτι ἡ Σχολὴ συζητεῖ καὶ δέχεται πᾶσαν ὀρθὴν ἀποψιν. Ὁ Διδάσκαλος δὲν παρέχει ἀπλῶς γνώσεις· εἶναι ἐπίσης φίλος, σύμβουλος, καθοδηγητὴς καὶ συνεργάτης τοῦ σπουδαστοῦ. Ἀποβλέψατε μὲ ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν Σχολὴν καὶ βοηθήσατέ την εἰς τὸ ἔργον της. Ἡ συνεργ-

πιστοποιητικὸν τοῦ δήμου. Ἐπίσης, ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ χρονολογία τοῦ πτυχίου μέσης ἐκπαίδευσως, ὁ τίτλος τοῦ σχολείου ἐξ οὗ προέρχεται ὁ σπουδαστής, ὁ βαθμὸς του εἰς τὸ πτυχίον τοῦτο καὶ ἡ διαγωγή.

Διὰ τοῦ Δελτίου καλεῖται ἐπίσης ὁ σπουδαστής νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ κάτωθι εἰδικὰ ἐρωτήματα :

1) Ἐχετε ἄλλην σχολικὴν μόρφωσιν καὶ ποίαν ; 2) Εἰσθε ἐγγεγραμμένοι εἰς ἄλλην Σχολὴν καὶ ποίαν ; 3) Ποίαις ξένας γλώσσας γνωρίζετε μετρίως ; Καὶ ποίας λίαν καλῶς ; 4) Γνωρίζετε γραφομηχανήν, στενογραφίαν ; 5) Πρὸ τῆς ἐγγραφῆς σας εἰς τὴν Σχολὴν ἔχετε ἐργασθῆ ; Ποῦ ; Ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ποίαν ἐργασίαν ἐξετελεῖτε ; 6) Ἐργάζεσθε σήμερον καὶ ποῦ ; Ποίαν ἐργασίαν ἐκτελεῖτε ; Πόσας καὶ ποίας ὥρας ἀπασχολεῖσθε ; 7) Ἀνήκετε εἰς ἐπαγγελματικὸν Σωματεῖον καὶ ποῖον ; 8) Ποία ἡ διεύθυνσις σας, παρὰ συγγενικῆ ὀκία . . . μόνος . . . 9) Ποῖος ὁ κηδεμών σας ἐνταῦθα ; (ὄνοματεπώνυμον . . . ἐπάγγελμα . . . διεύθυνσις . . .). 10) Ποία τὰ ἐπαγγελματικὰ σας ἐνδιαφέροντα ; 11) Ἐχετε ἐπαγγελματικὴν δεξιότην καὶ ποίαν ; 12) Γενικῶς, ποία εἶναι ἡ κλίσις σας καὶ διατὶ τυχόν δὲν τὴν ἠκολούθησατε ; 13) Σὰς ἐνδιαφέρουσι Καλαὶ Τέχναι καὶ ποῖαι ; 14) Ἀρέσκεσθε εἰς τὴν μουσικὴν ; Παίζετε ὄργανον καὶ ποῖον ; Ἄδετε ; Ἀπαγγέλλετε ; Σχεδιάζετε ; 15) Σὰς ἐνδιαφέρει ὁ ἀθλητισμὸς ; ὁ ἐκδρομισμὸς ; 16) Εἰσθε μέλος σχετικοῦ σωματείου καὶ ποῖου ; 17) Ποία βιβλία καὶ περιοδικὰ προτιμᾶτε καὶ διατὶ ; 18) Τί σὰς ἐπέισε νὰ ἐγγραφῆτε εἰς τὴν Σχολὴν ; 19) Ποία μαθήματα τοῦ Προγράμματος ἰδιαιτέρως σὰς ἐνδιαφέρουσι καὶ διατὶ ; 20) Ὑπάρχουσι μαθήματα ἐκτὸς τοῦ Προγράμματος τὰ ὅποια σὰς ἐνδιαφέρουσι, καὶ διατὶ ; 21) Γνωρίζετε ὅτι ἡ παρακολούθησις τῶν ἐργασιῶν τῆς Σχολῆς εἶναι ὑποχρεωτικὴ ; Ποίας καὶ πόσας ὥρας ὑπολογίζετε διὰ τὴν μελέτην σας ; 22) Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν σας ποῦ σκοπεύετε νὰ ἐγκατασταθῆτε ; Τί ἐπάγγελμα θὰ ἐξασκήσετε, Διὰ τὴν θὰ ἐγκατασταθῆτε εἰς τὴν ἐπαρχίαν σας ; Διατηρεῖτε δεσμούς μὲ τὴν γενέτειραν ; 23) Ποίας κλάσεως εἰσθε ; Ὑπηρετήσατε εἰς τὸν στρατόν ; μὲ ποῖον βαθμόν ; εἰς ποῖον ὄπλον ; 24) Ἐταξιδεύσατε εἰς τὸ ἐξωτερικόν ; Πότε ; Ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τί σὰς ἔκαμε μεγαλύτεραν ἐντύπωσιν ; 25) Ὁ πατὴρ σας ζῆ ; Ἡ μήτηρ σας ; Ποῖον ἐπάγγελμα ἐξασκεῖ ἢ ἐξήσκει ὁ πατὴρ σας ; Ποῖον ἢ μήτηρ σας ; 26) Ποῦ μένει ἡ οἰκογένειά σας ; 27) Δώσατε τὰς διεύθυνσεις δύο προσώπων τὰ ὅποια σὰς γνωρίζουσι (ὄνοματεπώνυμον, ἐπάγγελμα, διεύθυνσις). 28) Κατενοήσατε ὅτι σκοπὸς τῆς Σχολῆς εἶναι νὰ δεσχεσθε νὰ συνεργασθῆτε εἰς αὐτό ; 29) Ἐχετε τι νὰ προσθέσατε σχετιζόμενον μὲ τὴν ζωὴν σας, τὰς πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς σας ἀνησυχίας, τὰς φιλοδοξίας ; Ἐμπιστευθῆτε το μὲ θάρρος καὶ εἰλικρίνειαν εἰς ἡμᾶς. Εἴμεθα φίλοι σας.

γασία και ἡ ἀμοιβαία κατανόησις διδασκάλου καὶ σπουδαστοῦ εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς μορφωτικῆς προσπάθειάς μας. Μὴ παρασύρεσθε ἀπὸ δημοκοπίας αἱ ὅποιοι σὰς ὑποβιβάζουν.

Τὸ «Ἐρωτηματολόγιον» ἐπομένως εἶναι ἐκπαιδευτικὸν μέσον ἀναντιρρήτου χρησιμότητος, ὄργανον φωτισμοῦ καὶ καθοδηγήσεως τῆς Σχολῆς εἰς τὸ παιδαγωγικὸν της ἔργον, διότι ἡ Βιομηχανικὴ Σχολὴ πιστεύει ὅτι καὶ τὰ ἀνώτατα σχολεῖα εἶναι παιδαγωγοῦντα ἰδρύματα καὶ ὄχι μόνον πηγαὶ «ἐπιστημονικῶν γνώσεων».

Δὲν γνωρίζομεν πόσον ἀποκρυσταλλωμένοι εἶναι αἱ ἀπόψεις τῶν σπουδαστῶν ὅταν εἰσέρχονται εἰς τὴν Σχολὴν, ἐν ὅμως καλῶς γνωρίζομεν ὅτι ὅταν ἐξέρχονται εἶναι ἔμπλεοι ἀπὸ τὰ ἑλληνικὰ καὶ ἀνθρωπιστικὰ ἰδανικὰ τῆς Σχολῆς. Πιστεύουν μαζί μας εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὡς κυριάρχου καὶ ἀνεξαρτήτου μονάδος μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος, διότι πιστεύομεν ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ ἐπιζήσῃ μόνον ἔαν κυριαρχηθῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ πραγματικὸν ἔθνικὸν πνεῦμα, ὅταν πιστεύσῃ ὅτι Πατρίς εἶναι μόνον ἡ Ἑλλάς καὶ πρωτεύουσα της μόνον αἱ Ἀθῆναι καὶ καμμία ἄλλη πόλις, ἐντεῦθεν ἢ ἐκείθεν τοῦ παραπετάσματος.

Μέσα εἰς τὴν Σχολὴν μας καλλιιεργεῖται τὸ τρίπτυχον τῆς Ἀληθείας, ἧτις ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν ταπεινότεραν γυνῶσιν, τῆς Ὁμορφίᾳς, ἧτις ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ εὐτελέστερον προῖόν τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου, καὶ τῆς Ἀρετῆς, ἧτις εἶναι καθῆκον καὶ συμφέρον κάθε ἀνθρώπου.

XII. Η ΦΟΙΤΗΣΙΣ

Ἡ ἐν τῇ Σχολῇ φοίτησις εἶναι τριετής. Ἡ φοίτησις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, ἀλλ' ἀναντιρρήτως εἶναι ἀναγκαῖα. Εἰς τὴν Σχολὴν δὲν διδάσκονται θεωρητικῶς μόνον τὰ ζητήματα ἀλλ' ἐξετάζονται ὅπως ἐμφανίζονται ταῦτα εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν. Εἶναι διδασκαλία ζωντανή, διδασκαλία πραγματικῶν προβλημάτων. Δι' αὐτὸ οἱ σπουδασταὶ ἔχουν ἀνάγκην καὶ συμφέρον νὰ παρακολουθοῦν τὰ διδασκόμενα καὶ ἰδίᾳ τὰς φροντιστηριακὰς ἀσκήσεις. Πολλάκις ζητοῦνται «Δελτία παρουσίας», τὰ ὅποια ὑποβοηθοῦν τὸν Καθηγητὴν εἰς τὴν ἐπιεικεστέραν κρίσιν. Ὁ μὴ παρακολουθῶν τὰ μαθήματα σπουδαστὴς πρέπει νὰ μελήτησι περισσότερο, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὰς ἐξετάσεις.

Ἐθεωρήθη σκόπιμον ἡ διδασκαλία νὰ γίνεται κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας¹, διότι συμφέρει εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Σχολῆς ἡ προσέλευσις καὶ νέων ἐργαζομένων, καθόσον οὕτω συνδυάζεται, κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον, ἡ σχολικὴ μόρφωσις μὲ τὴν πείραν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς.

1. Εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὰς ἄλλας Ἀνωτάτας Σχολὰς καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν γίνεται ὡσαύτως ἀπογευματινὴ ἢ καὶ νυκτερινὴ ἐργασία. Εἰς τὴν Πάντειον ἅπαντα ἡ διδασκαλία εἶναι ἀπογευματινὴ.

Ἡ ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως Σχολή ἀποτελεῖ προέκτασιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως, καί ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀπασχολήσις εἶναι συμπλήρωμα τῆς ἐπαγγελματικῆς σχολικῆς μορφώσεως. Δι' αὐτὸ καί ἡ Σχολή μας, ἡ ὁποία ἠδύνατο κάλλιστα νὰ εἶναι πρωινή, ἐπιμένει ἐπὶ τῆς ἀπογευματινῆς ἐργασίας, διὰ νὰ συνδυάσῃ τὴν θεωρίαν μὲ τὴν πρᾶξιν.

Ἡ Σχολή εἶναι ὑπερήφανος διότι παρέχει τὴν δυνατότητα εἰς τοὺς ἐργαζομένους νὰ σπουδάσουν, νὰ μορφωθοῦν καὶ νὰ βελτιώσουν τὴν θέσιν των. Τοὺς περιβάλλει μὲ ἰδιαιτέραν στοργὴν καὶ ἐκτίμησιν, διότι ἀντὶ τοῦ καφενεῖου καὶ τῆς ραστώνης προτιμοῦν τὸ θρανίον καὶ τὴν μάθησιν, διότι, ἀντὶ μετὰ τὸν μόχθον τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν ἀπασχολήσεως νὰ παραδίδονται εἰς τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν διασκέδασιν, προσέρχονται μετὰ χαρακτηριστικῆς προθυμίας καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὰ μαθήματά των.

Τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν φοιτοῦν καὶ ἐργαζόμενοι δὲν δύναται τὸ παράπαν νὰ μεταβάλῃ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Σχολῆς. Ἄλλωστε, εἰς πᾶσαν Σχολὴν καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον σπουδάζουν νέοι ἐργαζόμενοι συγχρόνως καὶ ἄξιοι πάσης προστασίας ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας. Ἄλλ' οὐδεμία Σχολή καὶ οὐδὲν λογικεῦόμενον Κράτος διανοήθη ποτὲ νὰ μεταβάλῃ τὸ πρόγραμμά του καὶ τὴν διδασκτέαν ὕλην χάριν τῶν ὀλίγων ἐργαζομένων καὶ εἰς βάρος τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως. Αἱ Σχολαὶ εἶναι πνευματικὰ καὶ ὄχι φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα.

XIII. Αἱ Ἐργασίαι τῶν Σπουδαστῶν

Οἱ σπουδασταὶ ὀφείλουν νὰ ἐκτελέσουν ἐργασίας καὶ μελέτας, πέραν τῶν τρεχουσῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων. Σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ἡ ἀσκήσις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν σοβαρὰν καὶ συστηματικὴν μελέτην ἑνὸς θέματος, εἰς τὴν ἐπιτυχῆ κριτικὴν ξένης ἐργασίας, εἰς τὴν δόκιμον διεξαγωγὴν μιᾶς οἰκονομικῆς ἐρεύνης κλπ. Ἐπομένως διὰ τῶν μελετῶν αὐτῶν ἐπιζητεῖται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν σπουδαστῶν καί, πέραν τῶν ἀναγκαστικῶς περιορισμένων πλαισίων τῆς σχολικῆς διδασκαλίας, ἡ συστηματικὴ τακτοποίησις τῶν σκέψεων των ἐπὶ ἑνὸς ζητήματος, ἡ ἀσκήσις εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν των καὶ ἡ ἐπαφή μὲ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ τὰ δρῶντα ἐν αὐτῇ πρόσωπα.

Ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν κατ' ἐκλογὴν τοῦ σπουδαστοῦ, ὅστις δέον νὰ παραδώσῃ μίαν τουλάχιστον τοιαύτην ἐργασίαν μέχρι τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων τοῦ τελευταίου ἔτους τῶν σπουδῶν του. Αἱ κατ' ἐκλογὴν ἐργασίαι ἐπηρεάζουν τὴν βαθμολογίαν τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων.

1. Ἰδὲ εἰδικὸν τεύχος περιέχον «Διαγράμματα Μελετῶν» πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν σπουδαστῶν.

Αί εργασίαι κατ' άτομον ἢ αἰ ὁμαδικαί τοιαῦται ἀποτελοῦν ἐπεξεργασίαν θεμάτων διδομένων εἰς τὸν σπουδαστὴν παρὰ τοῦ «Γραφείου Ἑρευνῶν» κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ του βίου, ἐκτὸς τῶν ἐκθέσεων ἐπισκέψεως ἐργοστασίων. Τὰ θέματα λαμβάνονται ἐκ τοῦ κύκλου τῆς ἐν τῇ Σχολῇ διδασκαλίας καὶ προσδιορίζονται διὰ συνεργασίας τοῦ Γραφείου Ἑρευνῶν μετὰ τῶν Καθηγητῶν τῶν διαφόρων μαθημάτων. Ὁ βαθμὸς τῶν ἐργασιῶν τούτων συνυπολογίζεται εἰς τὴν βαθμολογίαν τοῦ πτυχίου.

Ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν αἰ ὁποῖαι εἶναι ὑποχρεωτικαί, ἐπεξεργασίας λογιστικῶν θεμάτων, συνθετικῶν ἀπὸ τὰς συνήθεις φρηντιστηριακὰς ἀσκήσεις Λογιστικῆς. Ἐκτείνονται ἐπὶ ἀντικειμένων τόσον τῆς Γενικῆς ὅσον καὶ τῆς Βιομηχανικῆς Λογιστικῆς. Ὁ βαθμὸς τῶν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν βαθμολογίαν τοῦ πτυχίου.

Τέλος ὁ σπουδαστὴς, προκειμένου νὰ τύχη τοῦ πτυχίου τῆς Σχολῆς, ὑποχρεοῦται νὰ συντάξῃ μελέτην ἐπὶ θέματος τῆς ἐκλογῆς του. Ἡ μελέτη αὕτη δύναται νὰ συνίσταται εἰς κατὰ βάθος ἐξέτασιν καὶ κριτικὴν τῆς διαρθρώσεως καὶ λειτουργίας μιᾶς συγκεκριμένης ἐπιχειρήσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ μελετῶντος, εἰς διερεύνησιν γενικωτέρου οἰκονομικοῦ ζητήματος ἐνδιαφέροντος μίαν περιοχὴν τῆς Ἑλλάδος, ἕνα κλάδον τῆς οἰκονομίας ἢ τὴν χώραν ὁλόκληρον, εἰς ἐξέτασιν καὶ ἀνάλυσιν οἰκονομικοῦ προβλήματος διεθνοῦς σημασίας, εἰς περίληψιν καὶ εὐστοχον κριτικὴν ἀλλοτρίας τινὸς ἐργασίας ἐπὶ θεμάτων ἐν γένει τῆς οἰκονομίας κλπ. Ἡ μελέτη αὕτη βαθμολογεῖται, ὁ δὲ βαθμὸς τῆς συνυπολογίζεται εἰς τὸν γενικὸν βαθμὸν τῆς πτυχιακῆς ἐξετάσεως.

XIV. Αἱ Τμηματικαὶ Ἐξετάσεις

Κατὰ τὸν Ὄργανισμὸν τῆς Σχολῆς, αἱ Τμηματικαὶ Ἐξετάσεις διενεργοῦνται ἀπὸ 11-30 Ἰουνίου καὶ ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου μέχρι 5 Ὀκτωβρίου. Οἱ ἀποτυχάνοντες εἰς δύο μαθήματα δύναται νὰ ἐπανεξετασθῶν ἀπὸ 10-22 Δεκεμβρίου. Ὁ ἐγγραφόμενος πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τοῦ ὅτι δύο εἶναι εἰς τὴν Σχολὴν μας αἱ ἐξεταστικαὶ περίοδοι. Ἡ τρίτη εἶναι συμπληρωματικὴ καὶ γίνεται δεκτὸς εἰς αὐτὴν μόνον ἐὰν ἀποτύχη εἰς δύο μόνον μαθήματα.

Ἡ Σχολὴ ἔταμε τὴν ὀρθὴν δὸν (1). Ἐπέτρεψε τὸν συμψηφισμὸν ἐνὸς

1. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπεδέχθη τὸ σύστημα τῆς Βιομηχανικῆς Σχολῆς καὶ τὸ ἐπέξετεινε καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τὴν Πάντειον. Τὸ προηγούμενον καθεστὸς τῆς διαρκοῦς ἐξετάσεως, τῶν πολλῶν ἐξεταστικῶν περιόδων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς, εἶχε ἐξευτελίσει τὸν θεσμὸν τῶν ἐξετάσεων καὶ εἶχε μεταβάλει τοὺς Καθηγητὰς εἰς ἐξεταστὰς καὶ εἰσπράκτορας ἐξετάστρων, ἐνῶ συγχρόνως εἶχε συντελέσει εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν σπουδαστῶν. Ὁ σπουδαστὴς διαρκῶς ἀνέβαλλε τὴν μελέτην του, μὲ

μάθηματος, μόνον ἐφ' ὅσον ὁ σπουδαστής ἐπέδειξε καλήν γενικὴν ἐπίδοσιν, δηλαδὴ ἐὰν οἱ βαθμοὶ του δίδουν μέσον ὄρον 6, μὲ βάσιν βαθμολογίαν 5. Ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἐπέισθημεν ὅτι ὀρθὴ καὶ σκόπιμος εἶναι ἡ δοθεῖσα λύσις, πάντως δὲ ἀποφεύγονται τὰ κακὰ τῆς αὐθαιρέτου ἢ κακῆς ἐκτιμήσεως ἐνὸς Καθηγητοῦ, ἡ ὁποία εἶναι σπάνιον φαινόμενον, ἢ συνηθέτερον τῆς ἀτυχίας ἐνὸς σπουδαστοῦ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐνὸς μαθήματος ἢ καὶ τῆς ἀδυναμίας του νὰ ἀντιληφθῇ ἐν μάθημα. Ἡ Σχολὴ ἀναζητεῖ πάντοτε τί δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ μίαν δικαίαν κρίσιν, διότι ὀρθῶς ὁ σπουδαστής δέχεται τὴν αὐστηρότητα, ἀλλὰ δὲν ἀνέχεται τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν μεροληψίαν.

XV. ΑΙ ΠΤΥΧΙΑΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Οἱ ὑποψήφιοι δι' ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις ὑποχρεοῦνται :

α) Νὰ προσκομίσωσι πιστοποιητικὸν ἐξαμήνου εὐδοκίμου ὑπηρεσίας εἰς ἰδιωτικὴν ἢ δημοσίαν θέσιν.

β) Νὰ ὑποβάλωσι μίαν μελέτην ἐπὶ θέματος ἐκ τῆς διδασκομένης ἐν τῇ Σχολῇ ὕλης.

γ) Νὰ συντάξωσι μίαν ἔρευναν καθοριζομένην ὑπὸ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν τῆς Σχολῆς, καὶ

δ) Νὰ ὑποστῶσι γραπτὴν καὶ προφορικὴν ἐξέτασιν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων θεμάτων τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Φορολογικῆς Νομοθεσίας, Ὑποστηρικτικῆς, Βιομηχανικῆς Οἰκονομίας καὶ Λογιστικῆς, Βιομηχανικῆς Τεχνολογίας καὶ Ἐμπορευματολογίας.

Θεωροῦνται ἐπιτυχοῦντες ὅσοι τύχουν βαθμοῦ τουλάχιστον πέντε εἰς ἕκαστον μάθημα ἢ μέσου ὄρου ἐξ. Αἱ ἐξετάσεις ἐπὶ πτυχίῳ διενεργοῦνται κατὰ Ὀκτώβριον, Φεβρουάριον καὶ Μάϊον.

Ὁ σπουδαστής κρίνεται πλέον ἐν τῷ συνόλῳ του ἐὰν εἶναι ἄξιός νὰ καταστή πτυχιούχος τῆς Σχολῆς. Ἡ ἐξέτασις ἀναφέρεται εἰς γενικὰ ζητήματα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καί, ὡς ὀρθῶς τονίζει ὁ «Ὁδηγὸς Σπουδῶν», ὁ ὑποψήφιος δὲν ἐξετάζεται εἰς λεπτομερείας ἢ τὰς ὑποσημειώσεις τῶν βιβλίων τῶν Καθηγητῶν ἀλλ' εἰς γενικὰ προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, ὥστε νὰ κριθῇ ἡ ἀντίληψις του κυρίως καὶ ἡ πνευματικὴ του ὠριμότης, ἐν συνδυασμῷ, φυσικά, πρὸς τὰς ἀπαραιτήτους νομικὰς, οἰκονομικὰς καὶ τεχνικὰς γνώσεις. Ὁ σπουδαστής πρέπει νὰ ἀποδείξῃ κατανόησιν τοῦ θέματος καὶ ὄχι νὰ ἀναμνησκάζῃ τοὺς ὀρισμοὺς καὶ νὰ ἐπιδεικνύῃ ὅτι ἐμελέτησε τὰς ὑποσημειώσεις τῶν βιβλίων.

τὴν σκέψιν ὅτι εἶχε πολλὰς ἐξεταστικὰς περιόδους ἢ μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἐπὶ τέλους κάποτε θὰ τὸν λυπηθῇ ὁ Καθηγητής. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι οἱ σπουδασταὶ ἐσχημάτιζον τὴν τερατώδη ἐντύπωσιν ὅτι «πρέπει νὰ περάσουν» (!) ἀφοῦ ἐξητάσθησαν 3 καὶ 4 φορές, ὡς ἐὰν ἡ ἐπιβεβαιωμένη ἀποτυχία νὰ ἀπετέλει... προσὸν προαγωγῆς.

Ἡ κοινωνία καὶ ἡ πολιτεία ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα, καὶ δικαίως. Δι' αὐτὸ καὶ αἱ Σχολαὶ πρέπει νὰ ἔχουν ἀξιώσεις ἀπὸ τοὺς σπουδαστάς. Πρέπει νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ὠραίαν φράσιν τοῦ J. Wright «ἡ θέσις πρέπει νὰ ζητῆ τὸν ἄνθρωπον καὶ ὄχι ὁ ἄνθρωπος τὴν θέσιν, διότι δυστυχῶς πάρα πολλοὶ εἶναι οἱ θεσιθῆραι, ὀλίγοι ὁμῶς ἔχουν τὰ πραγματικά προσόντα δι' ἑκάστην θέσιν». Τὸ καθῆκον μας εἶναι νὰ δημιουργοῦμεν αὐτὰ τὰ πραγματικά προσόντα εἰς νους νέους. Τὸ ἀντίθετον εἶναι κοινὴ δημαγωγία καί, ὅπως λέλει ὁ λόρδος Brochlain, «ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἔχη ὡς σκοπὸν νὰ μορφώσῃ νέους, ὥστε νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀδηγηθοῦν ἀπὸ τὸν χεῖριστον, νέους ἱκανοὺς νὰ κυβερνηθοῦν, ἀλλὰ δυσκόλους νὰ ὑποδουλωθοῦν».

Ὅλαι αἱ ἐπιτεύξεις στηρίζονται εἰς τὸ σύνθημα τῆς Σχολῆς «Δουλειά, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερη δουλειά». Ἡ Σχολὴ ζητεῖ σπουδαστὰς ἀποφασισμένους νὰ ἐργασθοῦν καὶ ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ χορηγῇ προσόντα μόνον εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀπέδειξαν ὅτι μὲ κόπον—μὲ πολλὸν κόπον—ἀπέκτησαν τὸ πτυχίον της. Ἡ Σχολὴ μας δὲν φιλοδοξεῖ νὰ χορηγῇ διπλώματα εἰς ἀμαθεῖς. Ἀντιθέτως, φιλοδοξεῖ νὰ παρασκευάζῃ ἀρίστους πνευματικῶς ἄνθρώπους. Ἡ Σχολὴ καταδικάζει τὰ «ὑπὲρ τῆς ὀκνηρίας καὶ καλοπεράσεως συνθήματα». Πιστεύει ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς συστηματικῆς ἐργασίας τῶν σπουδαστῶν της, ἐπὶ τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ πτυχίου της δύναται νὰ στηρίζεται πᾶσα ἀπαίτησις διὰ τὴν τυπικὴν ἀναγνώρισίν του ἀπὸ τὴν Πολιτείαν. Ἡ τυπικὴ ἀναγνώρισις δέον νὰ εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα τῆς οὐσιαστικῆς ἀξίας τοῦ παρεχομένου ὑπὸ τῆς Σχολῆς τίτλου «Ἀνωτέρων Βιομηχανικῶν Σπουδῶν».

Παραλλήλως τὸ Κράτος, ὡς διοικητικὸς μηχανισμὸς ἢ ὡς οικονομικὸς ὄργανισμὸς, ἔχει ἐπίσης ἀνάγκην ἀνανεώσεως τῶν στελεχῶν του, μὲ νέους προσηρμοσμένους πρὸς τὰ νεώτερα διδάγματα καὶ τὰς ἐφαρμογὰς τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τεχνικῆς, πρὸς τὰς νέας συνθήκας καὶ τὰς νέας ἀνάγκας τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς, πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας. Ἡ ἐπιστημονικὴ ὀργάνωσις καὶ ἡ παραγωγικότης εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη διὰ τὸ σύγχρονον Κράτος.

Μὲ τὴν βᾶσιν αὐτὴν, ἡ Σχολὴ φιλοδοξεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ Κράτος, διὰ τῆς ἀρίτιας θεωρητικῆς καὶ ἐφηρμοσμένης κατάρτισεως τῶν σπουδαστῶν της, διὰ τῆς πλήρους μορφώσεώς των εἰς τὰ νέα καὶ ζέοντα προβλήματα τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντος, διὰ τῆς ἐπαρκοῦς ἐνημερώσεώς των εἰς τὰ νομικὰ ζητήματα τῆς οικονομικῆς ζωῆς καὶ εἰς τὰ τεχνικὰ προβλήματα τῆς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων, ἰδίᾳ τῶν βιομηχανικῶν. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἡ Σχολὴ φρονεῖ ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος ἔχει συμφέρον καὶ καθῆκον νὰ χρησιμοποίησῃ τοὺς

πτυχιούχους της εις τὰς καταλλήλους θέσεις. Πράγματι τὸ Κράτος, ἐφόσον αὐξάνει ἡ δραστηριότης καὶ τὸ κῦρος τῆς Σχολῆς, διὰ διαφόρων νόμων καὶ ἀποφάσεων του χρησιμοποιεῖ, ὀρθῶς καὶ πρὸς τὸ συμφέρον του, τοὺς πτυχιούχους τῆς Σχολῆς μας ἐν ἰσοτιμίᾳ πρὸς τοὺς πτυχιούχους τῶν ἄλλων Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Ἡ Σχολὴ δὲν εἶναι «Γραφεῖον ἐξευρέσεως ἐργασίας», ἀλλὰ μορφωτικὸν Ἴδρυμα, φιλοδοξοῦν νὰ ἐφοδιάσῃ τὸν παραγωγικὸν μηχανισμόν τῆς χώρας μὲ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένα διοικητικὰ στελέχη. Θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς Σχολῆς εἶναι ἡ ἀμείλικτος καταδίκη τῆς θεσιθρίας καὶ τοῦ παρασιτισμοῦ¹. Φιλοδοξία της εἶναι ἡ αὐξησις τῆς παραγωγῆς, διότι οὕτω μόνον θὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ μέλλον τῶν νέων. Ἡ προσκόλλησις εἰς τὸν Δημόσιον Προϋπολογισμόν δὲν λύει τὰ προβλήματα τῶν νέων. Ἀπλῶς διευκολύνει μερικοὺς νὰ ἐξευρίσκουν ἐργασίαν. Τοῦτο ὁμως δὲν ἀρκεῖ.

Ἡ Κοινωνία ἔχει ἀναγνωρίσει τὴν δρᾶσιν τῆς Σχολῆς καὶ ἐκδηλώνει ποικιλοτρόπως τὴν ἐκτίμησίν της καὶ τὸν θαυμασμόν της. Ἀλλὰ καὶ ἡ Πολιτεία δὲν ὑστερεῖ. Ἡ Σχολή, ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος, ἐντὸς δεκαετίας δηλαδή, ἐπέβαλε τὸ πτυχίον της εἰς διαφόρους Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ Ὁργανισμοὺς. Τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς συντελουμένης ἐν τῇ Σχολῇ μορφωτικῆς προσπάθειας. Ἡ Σχολὴ ἐπεβλήθη καὶ ἐνίκησε, ἀλλὰ καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐπάλασε σκληρῶς κατὰ ποικίλων ἀντιδράσεων, προερχομένων εἴτε ἐξ ἀγνοίας εἴτε ἐκ κακότητος.

Τὸ θέμα ἐρρυθμίσθη τελικῶς διὰ τοῦ Κώδικος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ὁ ὁποῖος καθώρισεν εἰς τὸ ἄρθρον 85 ὅτι διορίζονται δημόσιοι ὑπάλληλοι πρώτης κατηγορίας οἱ ἔχοντες πτυχίον ἀνωτάτης ἢ ἀνωτέρας Σχολῆς. Βάσει τῆς γενικῆς διατάξεως οἱ Ὁργανισμοὶ τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καὶ Ὁργανισμῶν καθορίζουν ποίων Σχολῶν τὰ πτυχία δι-

1. Εἰς τὸν «Ὁδηγὸν Σπουδῶν» ἡ Σχολὴ (σελ. 28) διακηρύσσει μὲ «τόλμην καὶ ἀρετὴν» τὰ κάτωθι :

Ἡ ΣΧΟΛΗ ΔΕΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΖΕΙ ΘΕΣΙΘΗΡΑΣ ΑΛΛΑ ΝΕΟΥΣ ΜΕ ΤΗΝ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑΝ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΟΥΝ ΗΓΕΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ. ΔΙ' ΑΥΤΟ Η ΣΧΟΛΗ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΟΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΚΟΠΟΣ ΠΟΛΥΣ ΚΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΙΝ ΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΗΣ. Η ΣΧΟΛΗ ΕΙΝΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΙ ΟΧΙ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΞΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. ΔΕΝ ΥΠΟΣΧΕΤΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΑΛΛΑ ΜΟΡΦΩΣΙΝ. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΘΑ ΛΥΘΗ ΟΧΙ ΜΕ ΨΕΥΔΟΔΙΠΛΩΜΑΤΑ ΑΛΛΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΙΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ. Η ΣΧΟΛΗ ΚΑΥΧΑΤΑΙ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΥΨΩΣΙΝ ΤΟΥ ΒΙΟΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

Α'. ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ (Γ.Ε.Β.Ε.) ΣΚΟΠΩΝ ἔχει :

α) Τὴν ἐν τῇ πράξει ἐξάσκησιν τῶν σπουδαστῶν, ὑπὸ ὄρους ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον πλησιάζοντας τὴν πραγματικότητα, εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ποικίλων ὀργανωτικῶν προβλημάτων (οἰκονομικῶν, τεχνικῶν, λογιστικῶν, ἐμπορικῶν, ἀνθρωπίνου παράγοντος κλπ.) τῶν ἐπιχειρήσεων, β) τὴν συλλογὴν καὶ ἐπεξεργασίαν ζωντανοῦ ὕλικου, καταλλήλου διὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς ὀργανώσεως καὶ τῶν συγγενῶν μαθημάτων κατὰ τὰς νεωτέρας παιδαγωγικὰς ἀντιλήψεις (ἰδίᾳ κατὰ τὴν περιπτωσιακὴν μέθοδον), γ) τὴν μελέτην καὶ ἔρευναν, εἴτε πρωτοβουλίᾳ τοῦ Γραφείου, εἴτε τῇ αἰτήσῃ ἐπιχειρήσεων ἢ ὀργανισμῶν, εἰδικῶν ἢ γενικῶν προβλημάτων σχετικῶν μὲ αὐτούς, δ) εἰδικώτερον, τὴν παροχὴν ἐπιστημονικῆς βοήθειας εἰς τοὺς σπουδαστὰς καὶ τοὺς πτυχιούχους τῆς Σχολῆς διὰ τὴν ἐπίλυσιν ἢ ὑπόδειξιν μέσων πρὸς λύσιν τῶν ἀπασχολούντων αὐτοὺς προβλημάτων ὀργανώσεως καὶ λογιστικῆς.

Αἱ κατευθύνσεις τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν εἶναι, α) νὰ συνεχίσῃ καὶ νὰ συμπληρώσῃ τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν, διὸ καὶ ἐπιδιώκει κατὰ πρόγραμμα τὴν σύνδεσιν τῶν πρακτικῶν λύσεων πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς κανόνας, β) νὰ ἀποβῇ ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον λειτουργοῦν συμφώνως πρὸς τὴν αὐστηρὰν ἐπιστημονικὴν νοοτροπίαν καὶ μέθοδον, γ) νὰ καταστή κέντρον ἀνταλλαγῆς πείρας μεταξὺ τῆς Σχολῆς καὶ τῶν βιομηχανικῶν καὶ ἐμπορικῶν ὀργανισμῶν.

Ἦρχισεν ἤδη νὰ γίνεταί χρῆσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Γραφείου ἐκ μέρους καὶ τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ κόσμου. Ἄρκεται μέχρι τοῦδε ἐπιχειρήσεις ἀνέθεσαν εἰς αὐτό, δωρεάν, τὴν μελέτην γενικῶν καὶ εἰδικῶν ὀργανωτικῶν αὐτῶν θεμάτων καὶ τὴν ὑπόδειξιν βελτιώσεως τῆς ὑφισταμένης ἐν αὐταῖς καταστάσεως.

Ἡ δρᾶσις τοῦ Γραφείου ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν ὕλικου καταλλήλου ὄχι μόνον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ὀργανωτικῶν μαθημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν διάδοσιν τῶν ὀργανωτικῶν ἀρχῶν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἡ δρᾶσις αὕτη ἐκδηλοῦται ποικιλοτρόπως. Ἀπὸ πενταετίας πραγματοποιεῖ τὸ Γραφεῖον ἐπιστημονικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν σπουδαστῶν, ὑπὸ μορφήν σεμιναρίου, ἐπὶ ὀργανωτικῶν καὶ οἰκονομικῶν θεμάτων. Διὰ τῶν συζητήσεων αὐτῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν παρακολουθούντων πρὸς ἐπίλυσιν σχετικῶν προβλημάτων ἀφορώντων ἰδίᾳ τὴν αὔξησιν τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς¹.

1. Εἶναι ἀξιοθρήνητον, πράγματι, φαινόμενον ὅτι οὔτε τὸ Κράτος οὔτε ἐνδιαφερόμενοι δημόσιοι ἢ ἰδιωτικοὶ Ὄργανισμοὶ ἠθέλησαν νὰ ἐνισχύσουν τὸ Γ.Ε.Β.Ε. τῆς Σχολῆς, ἐνῶ ἀλλαχοῦ τὰ Ἰδρύματα αὐτὰ χρησιμοποιοῦνται εὐρύτατα καὶ ἐπιχορηγοῦνται μὲ μεγάλα ποσὰ ὥστε νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐν γένει παραγωγῆς καὶ τοῦ Κράτους.

Β'. ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Ἡ Σχολή ἐθεώρησεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1947 τὴν Στατιστικὴν ἀπαραίτητον μέρος τοῦ κύκλου τῆς διδασκαλίας τῆς. Ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1952-53 ἐπετεύχθη ἡ ἴδρυσις τοῦ «Κέντρου Στατιστικῆς Ἐκπαίδευσέως», μὲ διετὴ φοίτησιν. Ἡ διδασκαλία εἰς τὸ Κ.Σ.Ε. ἔχει ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν μὀρφωσιν στελεχῶν δυναμένων, ἅμα τῶ πέρατι τῆς ἐκπαίδευσέως των, νὰ ἀσκήσουν ὑπευθύνως τὰ καθήκοντα τοῦ στατιστικοῦ παρὰ ταῖς στατιστικαῖς ὑπηρεσίας εἴτε τοῦ Κράτους εἴτε οἰουδήποτε ὀργανισμοῦ ἢ ἐπιχειρήσεως. Ἡ φοίτησις εἶναι διετής.

Τὸ Κ.Σ.Ε., μὲ τὴν πρόθυμον συμπαράστασιν τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, ἐπέτυχε νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀξίαν τῆς Στατιστικῆς ὡς πολυτίμου συμβούλου τῆς Διοικήσεως καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἀξιόλογον ἐπιστημονικὴν περὶ αὐτὰ κίνησιν, ἀνῦπαρκτον παντελῶς προηγουμένως. Αἱ περὶ τοῦ Κ.Σ.Ε. πανηγυρικαὶ ἐκθέσεις τοῦ Ο.Η.Ε., καὶ τῆς Οὔνέσκο ἀποτελοῦν τὴν καλύτεραν ἀναγνώρισιν τοῦ συντελεσθέντος ἔργου¹.

Γ'. ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τὸ Κέντρον Κοινωνικῶν Σπουδῶν εἶναι κέντρον μελέτης, ἐρεῦνης καὶ διδασκαλίας τῶν κοινωνικοπολιτικῶν προβλημάτων τῆς χώρας. Ἀτυχῶς εἰς τὴν χώραν μας αἱ κοινωνικοπολιτικαὶ σπουδαὶ εὔρισκονται ἀκόμη εἰς ἐμβρυώδη κατάστασιν παρ' ὄλην τὴν ὁσημέραι αὐξανομένην σπουδαιότητα τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ὀρθὴ καὶ προσήκουσα ἀντιμετώπισις ἐπιβάλλει μίαν πολὺπλευρον ἐξέτασιν. Δὲν ἀρκεῖ πλέον μόνῃ ἡ πλήρης γνῶσις τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν πλευρᾶς, ἐκείνης δηλ. ἣτις συνδέεται μὲ τὰς ἐγγυτέρας ἢ ἀπωτέρας οἰκονομικὰς συνεπείας αὐτῶν, ἀλλὰ πέραν ταύτης ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἀπὸ κοινωνιολογικῆς, ψυχολογικῆς, ὑγιεινῆς καὶ παιδαγωγικῆς ἀπόψεως ἐξέτασις αὐτῶν.

Σήμερον εὔρισκόμεθα πρό μιᾶς ἀποφασιστικῆς καμπῆς τοῦ τρόπου ἀντιμετώπισεως τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων. Εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ἡ κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα ἰδιαιτέρα τόνωσις τῆς σημασίας τοῦ «ἀνθρώπου» καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτοῦ. Ἐπὶ πλέον ἡ ἐποχὴ τὴν ὁποίαν ζῶμεν εἶναι ἐποχὴ μεγάλων τεχνικῶν ἐπαναστάσεων, ἀπείρως μεγαλυτέρων ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀντεμετώπισεν ὁ κόσμος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Πράγματι εἶναι ἀκόμη ἀσύλληπτοι αἱ συνέπειαι αἱ ὁποιαὶ θὰ προέλθουν ἐκ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας καὶ τῶν καθ' ἐκάστην ἀναγελλομένων νέων ἐπιτευγμάτων χρησιμοποίησεως τῆς θερμοπυρηνικῆς ἐνεργείας. Ἀκόμη νέα φαινόμενα, ὅπως ἡ παραγωγικότης ἢ ἡ μελετωμένη

1. Ἰδὲ περιοδικὸν «Σπουδαί» τόμος Η' τεῦχος 7.

Ευρωπαϊκή Οικονομική Ένωση θα δημιουργήσουν μίαν νέαν τελείως διάφορον κατάστασιν, ἢ ὅποια θὰ μεταβάλῃ ριζικῶς τὸν τρόπον ἀντιμετωπίσεως τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων. Νέοι θεσμοὶ θὰ ἐκπηδήσουν καὶ νέα θέματα θὰ προβάλλουν πρὸς ρύθμισιν. Ἡ ἀνωτάτη μας ἐκπαίδευσις δυστυχῶς δὲν ἔχει ἀκόμη συλλάβει ἐν τῇ ὁλότητί του τὸ πρόβλημα τῆς μεθόδου ἐρευνῆς καὶ διδασκαλίας τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων.

Ἡδη εἰς τὴν χώραν μας ἐδημιουργήθη εἰς πολυπληθέστατος κλάδος κοινωνικῶν λειτουργῶν, οἱ ὅποιοι ἀπασχολοῦνται μὲ τὰ κοινωνικά προβλήματα τόσον εἰς τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας, ὅσον καὶ εἰς τὰς διαρκῶς πληθουνομένας ὑπηρεσίας ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου. Πάντες οὗτοι οὐδεμίαν σχεδὸν διαθέτουν προπαίδευσιν διὰ τὸ ὑψηλὸν λειτούργημα τῶν κοινωνικῶν ὑπαλλήλων, ὅπερ ἀσκοῦν. Ἡ κατάστασις αὕτη, ὡς εἶναι φυσικόν, ὑποβιβάζει σημαντικὰ τὴν στάθμην τῆς ἀποδόσεως τῶν κοινωνικῶν μας ὑπηρεσιῶν.

Πρὸς πλήρωσιν τοῦ κοινοῦ τούτου τὸ Κέντρον Κοινωνικῶν Σπουδῶν ἀπετελέσθη ἐκ δύο τμημάτων: τοῦ διδακτικοῦ καὶ τοῦ ἐρευνητικοῦ.

Τὸ πρῶτον σκοπεῖ νὰ δώσῃ στερεάν κοινωνικὴν μόρφωσιν. Αὕτη ὅμως διὰ νὰ εἶναι πλήρης καὶ ν' ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν σύγχρονον ἀντίληψιν περιλαμβάνει οὐχὶ μόνον τὴν κανονιστικὴν πλευράν, ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς γνωσεολογικῆς, τὴν διαγνωστικὴν τοιαύτην. Ἡ δευτέρα, ἥτις εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν κατανόησιν καὶ θεμελίωσιν τῆς πρώτης, περιλαμβάνει τὴν ἐρευναν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνον παραγωγικὸν στοιχείον. Εἶναι μία μονὰς κοινωνικὴ καὶ ἐκ τῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως προκύπτουν ἰδιάζουσαι συνέπειαι. Αὕτη γίνεται μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν πορισμάτων σειρᾶς ἐπιστημονικῶν κλάδων, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἀπὸ ἰδιαιτέραν σκοπιᾶν ἐρευνᾷ τὸ ἀντικείμενον, ὡς εἶναι ἡ κοινωνικὴ ψυχολογία, ἡ κοινωνικὴ ἀνθρωπολογία, ἡ κοινωνικὴ βιολογία, ἡ κοινωνικὴ ἱστορία κλπ. Ὅλων δὲ ἐπιστέγασμα ἡ κοινωνικὴ φιλοσοφία. Μὲ στερεὸν ὑπόβαθρον τοὺς γνωσιολογικοὺς κλάδους γίνεται ἡ μελέτη τῶν ρυθμιστικῶν ἢ κανονιστικῶν τοιούτων μὲ τὴν κοινωνικὴν ἠθικὴν, τὴν κοινωνικὴν πολιτικὴν καὶ πρόνοιαν, τὴν κοινωνικὴν οἰκονομίαν, τὴν κοινωνικὴν ἰατρικὴν, τὴν κοινωνικὴν παιδαγωγικὴν, μαζὶ μὲ τὴν ἐνημέρωσιν ἐπὶ τῶν συγχρόνων διοικητικῶν προβλημάτων καὶ ἰδίως τῶν γεννωμένων ἐκ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ κράτους εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν διοίκησιν, ὀργάνωσιν καὶ λογιστικὴν τῶν δημιουργηθειῶν μονάδων κοινωνικῆς αὐτοδιοικήσεως.

Πέραν τοῦ διδακτικοῦ σκοποῦ, τὸ Κέντρον θὰ προχωρήσῃ καὶ εἰς τὴν ἐρευναν κοινωνικῶν προβλημάτων, ἀπολύτως ἀντικειμενικῶς, μακρὰν οἰουδήποτε ἐπηρεασμοῦ ἐκ πολιτικῶν ἢ ταξικῶν λόγων, μὲ τὴν βοήθειαν βεβαίως τῶν ἀρμοδίων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων. Ὑπάρχει πλῆθος θεμάτων, τὰ

ὅποια ἀναμένουν τὴν μελέτην των ὑπὸ τὸ φῶς τῆς συγχρόνου ἐπιστημονικῆς μεθοδολογίας καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῆς νεωτέρας τεχνικῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου. Μὲ τοιαύτην προοπτικὴν καὶ φιλοδοξίαν ἤρχισε τὴν λειτουργίαν του τὸ Κέντρον Κοινωνικῶν Σπουδῶν¹.

Δ'. ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ἡ Σχολὴ ἀντελήφθη ἐπίσης τὴν σημασίαν διὰ τὸν τόπον μας τῆς «Τουριστικῆς Βιομηχανίας» καὶ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους συνέστησε «Κέντρον» μελέτης τῶν τουριστικῶν προβλημάτων τῆς Χώρας. Εἶναι καὶ αὐτὸ μία πράγματι νέα προσπάθεια τῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ εἶναι πλούσιοι οἱ καρποί, ἴδια τώρα ὅτε ἡ Χώρα τόσα πολλά—οἰκονομικὰ καὶ γενικώτερα πολιτιστικὰ—ἀγαθὰ ἀναμένει ἀπὸ τὸν Τουρισμόν. Εἰς τὸ «Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν» συνεργάζονται διακεκριμένοι εἰδικοί ἐπιστήμονες καὶ παράγοντες σημαίνοντες τῆς τουριστικῆς μας ζωῆς.

Ἡ Σχολή, μὲ τὴν πρόθυμον συμπαράστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ, τῶν Τουριστικῶν Ὄργανώσεων καὶ τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας, ἐπέτῃχε νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν μελέτην τῶν τουριστικῶν θεμάτων. Ἡ Σχολὴ διὰ τοῦ «Κέντρον Τουριστικῆς Ἐκπαιδεύσεως» διδάσκει καὶ ἀπὸ ἔδρας ὅλα τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν τουριστικὴν ἱστορίαν, οἰκονομίαν, πολιτικὴν, νομοθεσίαν, ψυχολογίαν, ἀρχαιολογίαν κλπ. πρὸς μὲν ὁμορφωσιν στελεχῶν τῶν τουριστικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὀργανισμῶν.

Ὁ Τουρισμός, πράγματι, παρουσιάζει πλέον πολυσχιδῆ προβλήματα, διὰ τὴν λύσιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἐνδελεχὴς ἔρευνα, τὰ συμπεράσματα τῆς ὁποίας ἀποτελοῦν ἀσφαλὲς ἔρεισμα διὰ τὸν καταρτισμόν τοῦ «τουριστικοῦ προγράμματος» τῆς Χώρας καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν προσφορωτέρων λύσεων τῶν παρουσιαζομένων τουριστικῶν προβλημάτων¹.

Ε'. ΤΟ ΚΕΝΤΡΟΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Αἱ σύγχρονοι ραγδαῖαι ἐξελίξεις τῆς τεχνικῆς προόδου, συνοδευόμεναι ἀπὸ μίαν διαγραφομένην πνευματικὴν ἐπανάστασιν ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἀντιμετωπίσεως τῶν τεχνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας, ἐπιβάλλουν ριζικὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεθόδων.

Ἀναγνωρίζεται σήμερον καὶ ἐν Ἀμερικῇ ἀκόμη ὅτι τὸ ὄριον ἀναπτύξεως τῆς εὐημερίας μιᾶς χώρας δὲν συνδέεται οὔτε μὲ τὴν σπάνιν τῶν πρώτων ὑλῶν, οὔτε μὲ τὴν ἔλλειψιν ἐργατικῶν χειρῶν ἢ μὲ τὸν

1. Ἴδὲ λεπτομερῆ Κανονισμόν.

κορεσμόν τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως, ἀλλὰ θὰ ἐξαρτηθῆ πρὸ παντός ἀπὸ τὰς ἀνθρωπίνους ἰκανότητος διοικήσεως.

Ἡ «διοικήσις» καθίσταται ὡς ἡμέραι ἐπάγγελμα τὸ ὁποῖον μανθάνεται ὡς μία ἐπιστήμη. Τὸ 1958 δὲν δυνάμεθα νὰ διοικήσωμεν μὲ μεθόδους τοῦ παρελθόντος. Πρέπει ὅθεν καὶ οἱ ὑπεύθυνοι τῶν τυχῶν τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι φιλοδοξοῦν ὅπως ἡγηθοῦν αὐτῶν (εἰς οἰανδήποτε βαθμίδα τῆς ἱεραρχίας καὶ ἂν εὑρίσκωνται) νὰ εἶναι ἐνήμεροι καὶ τῶν σημερινῶν πραγματοποιήσεων καὶ τῶν αὐριανῶν τάσεων.

Ἐν συμπεράσματι, δὲν εἶναι μόνον τὰ ὑλικά μέσα τὰ ὁποῖα θὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐπιβίωσιν ἀτόμων καὶ ἔθνων εἰς τὴν εἰρηνικὴν διεθνή πάλιν ἀλλὰ καὶ αἱ ἰδέαι, ἐξ οὗ καὶ ἡ πρωτεύουσα ἀνάγκη διαδόσεως τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπιστημονικῆς ὁργανώσεως καὶ ἐν αὐτῇ τὸ προβάδισμα ὅπερ δίδεται εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα. Ἡ Α.Σ.Β.Σ., ὡς ἐλέχθη, ἀπὸ τῆς ὁργανώσεώς της κατὰ τὸ 1945 συνέλαβε τὸ νέον μήνυμα καὶ ἔθεσεν ὡς ἐπίκεντρον τῶν ἐκπαιδευτικῶν προσπαθειῶν τῆς τὴν διάδοσιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπιστημονικῆς ὁργανώσεως τῆς ἐργασίας διὰ τῆς καταρτίσεως παραγωγικῶν διοικητικῶν στελεχῶν.

Ἡ Α.Σ.Β.Σ. προσεπάθησε νὰ κάμῃ τὸ χρέος της προετοιμάζουσα ἱκανά, συγχρονισμένα καὶ παραγωγικά διοικητικὰ στελέχη, ὡς συμπλήρωμα δὲ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱδρυσε τὸ Κέντρον Ὁργανώσεως καὶ Διοικήσεως τῶν τε ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, διότι οἱ δύο οὗτοι τομεῖς εἶναι ἀλληλένδετοι.

Τὸ Κέντρον ἀπευθύνεται καὶ πρὸς τοὺς σημερινούς ἡγέτας τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ πρὸς τοὺς φιλοδοξοῦντας ὅπως ἡγηθοῦν αὐτῶν, ἰδίως τοὺς ἐν τῇ πράξει τοιοῦτους. Ἡ καλὴ ἡγεσία εἶναι πλέον κοινωνικὴ ὑποχρέωσις, ὑψίστης σημασίας κοινωνικὸν λειτουργημα¹.

ΣΤ' ΚΕΝΤΡΟΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρόσφατα στοιχεῖα δεικνύουν ὅτι 1.350 περίπου πλοῖα ὀλικῆς χωρητικότητος 10.000.000 κόνων, ἐκ τῶν ὁποίων πλεῖστα νεότευκτα, ἐκπρασποῦντα τὰ τελευταῖα ἐπιτεύγματα τῆς ναυπηγικῆς, ἀποτελοῦν τὸν Ἑλληνικῆς πλοιοκτησίας ἐμπορικὸν στόλον.

Κατὰ τὸ 1957 περισσότεροι τῶν 40.000 Ἑλληνες ναυτικοὶ εἰργάσθησαν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῆς πλοιοκτησίας πλοίων. Ἐξ ἄλλου τὰ ναυτιλιακὰ ἐμβάσματα κατὰ τὸ 1957 ἀνῆλθον εἰς δολλ. 65.322.000, καλύψαντα ποσοστὸν 27,5 % τοῦ ἀνοίγματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν τῆς χώρας, καὶ φαίνεται ὅτι ἡ δραστηριότης τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας δὲν εἶναι ξένη πρὸς τὸν ἐντὸς ἐξαετίας ὑπερτετραπλασιασμόν (1951 δολλ. 16.983.000—1957 δολλ. 74.950.000) τοῦ μεταναστευτικοῦ συναλλάγματος.

1. Ἰδὲ λεπτομερῆ Κανονισμόν.

Τὸ τεράστιον τοῦτο ναυτιλιακὸν οἰκοδόμημα, διὰ νὰ στερεωθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ περαιτέρω, χρειάζεται ὀργανώσιν διοικητικὴν καὶ διαχειριστικὴν καὶ ἔχει πρὸς τοῦτο ἀνάγκην πολλῶν, μὲ ἐξειδικευμένην μόρφωσιν καὶ πείραν, διοικητικῶν στελεχῶν. Ἐν ὄψει τῆς μεγίστης οἰκονομικῆς ἀλλὰ καὶ πολιτικῆς σημασίας τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ Ἐμπορικὴ Ναυτιλία, ἡ δημιουργία τῶν ἐπιστημονικῶς καὶ τεχνικῶς καταλλήλων στελεχῶν, τῶν ὁποίων αὕτη ἔχει ἀνάγκην, προβάλλεται ὡς θέμα Ἐθνικῆς σημασίας. Ἡ Ἀνωτέρα Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, αἰσθανομένη ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ πρωτοποροῦσα, ὡς πάντοτε, ἀπεφάσισε νὰ καλύψῃ τὸ ὑφιστάμενον κενὸν καὶ νὰ ἀναλάβῃ αὕτη τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν διοικητικῶν στελεχῶν τῶν ὁποίων ἡ Ναυτιλία ἔχει ἀνάγκην, ἰδρύουσα «Κέντρον Ναυτιλιακῶν Σπουδῶν».

XVIII. ΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ³

Ἐτερος τομεὺς δραστηριότητος τῆς Σχολῆς εἶναι ὁ ἐκδοτικός. Ἡ ἐκδοτικὴ δραστηριότης στρέφεται πρὸς δύο κατευθύνσεις: Πρὸς τὸ χρησίμουν ἐπαγγελματικὸν βιβλίον ἐξονυχιστικῆς διερευνήσεως ἐπὶ μέρους θεμάτων, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἐν τῇ Σχολῇ διδασκαλίας εὑρισκομένων, καὶ πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικὰς μελέτας παραγωγικῶν προβλημάτων ἐνδιαφερόντων ἰδιαίτερος τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν.

Ἡ ἐκδοσίς των γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσιευμάτων ἢ τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν ἢ τῶν ἐιδικῶν Κέντρων Ἐκπαιδεύσεως, τῶν ὁποίων τὸ πλοῦσιον ἐπιστημονικὸν ἐπιτελεῖον συνιστᾷ καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν ἐκλογῆς καὶ ὑποδείξεως τῶν ἐκδοτέων ἔργων.

Εἰς τὴν σειρὰν αὕτην ὑπάγονται καὶ αἱ ὑπηρεσιακαὶ ἐκδόσεις ὅπως: ὀδηγοὶ σπουδῶν, προγράμματα ἔργασιων, ἐκθέσεις πεπραγμένων κλπ. Αἱ ἐκδόσεις αὗται παρέχονται εἰς τοὺς σπουδαστὰς ἔναντι τῆς παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένης ἀξίας ἐντύπων κλπ. ἄνευ ἄλλης τινὸς ἐπιβαρύνσεως.

Τὸ περιοδικὸν «ΣΠΟΥΔΑΙ» ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἀπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1950-1951 καὶ εἶναι τὸ ἐπίσημον μηνιαῖον ὄργανον τῆς Σχολῆς. Τὸ ἄλλο περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ ΝΕΑ τῆς Α. Σ. Β. Σ.» ἀποτελεῖ μέσον πληροφοριῶν καὶ ὄργανον διαφωτισμοῦ. Τὰ «ΝΕΑ» εἰσέρχονται ἀπὸ τοῦ 1958-59 εἰς τὸ ΣΤ' ἔτος. Ἐπίσης τὸ «Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν» ἐκδίδει μηνιαῖον «ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ», καθοδηγητικοῦ καὶ πληροφοριακοῦ τύπου.

Ἡ Σχολὴ φρονεῖ ὅτι μὲ τὰ δημοσιεύματά της συμβάλλει ἐνεργῶς εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν τοῦ τόπου καὶ ἀκτινοβολεῖ οὕτω καὶ πέραν τῶν σπουδαστῶν της.

3. Ἴδὲ εἰδικὸν τεῦχος περιέχον ὅλας τὰς ἐκδόσεις τῆς Σχολῆς.

Πᾶς ὀργανισμὸς πρέπει νὰ ἔχη φιλοδοξίας, καὶ πολὺ περισσότερον ἔν ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα. Ἡ Σχολή, πράγματι, φιλοδοξεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα διοικητικὰ (ὄχι τεχνικὰ) στελέχη, τὰ ὅποια νὰ ἐμπνέουν, νὰ καθοδηγοῦν καὶ νὰ διευθύνουν τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας, νὰ ἀνοίξουν νέους δρόμους, νὰ ἐφαρμόσουν νέας μεθόδους, νέα συστήματα εἰς τὴν ἐργασίαν, νὰ συντελέσουν εἰς τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς χώρας, εἰς τὴν αὐξησιν τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος.

Τὸ ἔμβλημα τῆς Σχολῆς εἶναι : ἱκανοὶ ἐπαγγελματίαι, καλοὶ Ἕλληνες, χρήσιμοι ἄνθρωποι. Εἰς τὸ τρίπτυχον αὐτὸ κλείονται ὅλαι αἱ φιλοδοξίαι τῆς Σχολῆς. Ζητεῖ νὰ δημιουργήσῃ νέους ὄχι μόνον μὲ γνώσεις, ἀλλὰ μὲ δημιουργικὴν πρωτοβουλίαν, μὲ ἔρωτα διὰ τὸν τόπον, μὲ ἀνθρωπιάν, μὲ ἦθος.

Οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὴν Σχολὴν πιστεύουν ὅτι δὲν ἀσκοῦν ἀπλῶς ἐν ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὅτι ὑπηρετοῦν ἐν ἀνθρωπιστικὸν καὶ ἔθνικόν Ἰδεῶδες. Φιλοδοχοῦν νὰ ὑψώσουν τὸ ψυχικὸν καὶ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῶν νέων χάριν τοῦ Λαοῦ μας, διὰ νὰ ἔχουν οἱ πτυχιούχοι τῆς Σχολῆς τὴν τιμὴν, τὴν χαρὰν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν νὰ γίνουν αὐριον ὄδηγοὶ καὶ ὑπηρετὰι τοῦ Λαοῦ, παράγοντες τῆς εὐημερίας του. Μέσα εἰς τὸ σύνθημα αὐτό, τὸ πλήρες ἀπὸ ἀνώτερον ἦθος καὶ ἀνθρωπισμόν, κλείονται ὅλα τὰ ὄνειρα τῆς Σχολῆς, ὅλαι αἱ φιλοδοξίαι της.

Ἡ ποικίλη δρᾶσις τῆς Σχολῆς ἐτάραξε τὰ νερὰ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τέλματος καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι ἐδημιούργησεν ἀντιδράσεις. Ὑπάρχουν μερικοὶ οἱ ὅποιοι θέλουν νὰ ἐξασφαλίσουν ἐκπαιδευτικὸν μονοπώλιον. Ὁ «σχολικὸς σωβινισμὸς» των θέλει νὰ ἀποκλείσῃ πᾶσαν ἄλλην ἐκπαιδευτικὴν προσπάθειαν, ὥστε, πρὸ παντός, νὰ μὴν ὑπάρχη σύγκρισις. Ὁ φθόνος καὶ ὁ φόβος, μαζὶ μὲ τὴν κακότητα καὶ τὴν ὑστεροβουλίαν— φαινόμενα ὄχι ἀσυνήθη εἰς τὸν τόπον μας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων— ἀποτελοῦν τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἀντικοινωνικοῦ αὐτοῦ φαινομένου. Πάντως πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι οὐδέποτε ἀπετολήθη δημοσία ἐπίκρισις τῆς συντελουμένης ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασίας.

Ὁ Victor Hugo ἔλεγεν ὅτι «ὅταν ἀνοίγῃς ἐν σχολεῖον κλείνεις μίαν φυλακὴν». Ὁρθῶς, ἀλλ' ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι πιστεύουν τὸ ἀντίθετον, δηλαδὴ ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ ἀνοίξῃς μίαν φυλακὴν παρὰ ἐν σχολεῖον. Κάθε ἀντίληψις εἶναι σεβαστή. Ἡμεῖς προετιμήσαμεν νὰ ἀνοίξωμεν μίαν Σχολὴν. Προετιμήσαμεν νὰ ιδρύσωμεν ἐν ἐλεύθερον πνευματικὸν κέντρον, εἰς τὸ ὅποιον ἀναζητεῖται ἐλευθέρως ἡ ἀλήθεια καὶ προσφέρεται πραγματικὴ ἐπιστημονικὴ μόρφωσις.

Φιλοδοχοῦμεν αἱ μέθοδοι ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως, τὰς ὁποίας δι-

δάσκομεν νὰ συντελέσουν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως, εἰς τὴν αὐξησιν τῆς ἀποδόσεως.

Γνωρίζομεν τὰς δυσκολίας, ὅπως δὲν ἀγνοοῦμεν τὰς συνθήκας τῆς ἐλληνικῆς ζωῆς καὶ νοοτροπίας. Ἄλλὰ ζητοῦμεν ἀπὸ τοὺς σπουδαστάς μας νὰ δημιουργήσουν πνεῦμα καὶ διάθεσιν νὰ θεωρήσουν τὰ προβλήματα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς διανομῆς ὑπὸ νέαν γωνίαν. Δὲν ζητοῦμεν νὰ προσφέρωμεν εἰς τοὺς σπουδαστάς μας μωσαϊκὸν ὀρισμῶν καὶ παραγγελμάτων, ἀνεδαφικὰ πολλάκις συνταγολόγια καὶ προκαθωρισμένας λύσεις, ἀλλὰ προσπαθοῦμεν νὰ τοὺς πείσωμεν ὅτι πᾶσα δραστηριότης, ἀποβλέπουσα ἰδίως εἰς τὴν παραγωγὴν, συνεπάγεται προβλήματα καὶ ἀπαιτεῖ λύσεις ὀργανώσεως καλυτέρας ἀπὸ χθὲς καὶ μεθόδους διοικήσεως ἐξυπηρετούσας τὸ ἀτομικὸν συμφέρον καὶ προαγούσας τὸ κοινωνικὸν τοιοῦτον. Ἡ Σχολὴ φιλοδοξεῖ νὰ γεννήσῃ εἰς τοὺς σπουδαστάς της μίαν διαρκῆ σκέψιν καὶ φροντίδα ἀναζητήσεως τρόπων ἐπιτυχῶν διὰ τὴν αὐξησιν τῆς ἀποδόσεως. Ἡ Σχολὴ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς σπουδαστάς νὰ ἐκδιώξουν τὸ πνεῦμα τῆς ρουτίνας, τῆς ὑποταγῆς εἰς τὰ κακῶς κείμενα καὶ νὰ φιλοδοξήσουν νὰ φέρουν νέαν πνοήν, νέον πνεῦμα, ὥστε ἀντλοῦντες διδάγματα ἀπὸ τὸ παρελθὸν νὰ ἐφαρμόσουν σκέψεις καὶ διδάγματα κατάλληλα διὰ τὸ παρὸν καὶ χρήσιμα διὰ τὸ μέλλον. Νὰ κρατήσωμεν τὸν καρπὸν καὶ νὰ πετάξωμεν τὸ ἄχρηστον κέλυφος τοῦ παρελθόντος. Δὲν δυνάμεθα νὰ βαδίσωμεν ἔμπρὸς ἀτενίζοντες πρὸς τὰ ὀπίσω.

Καλλιεργοῦμεν πνεῦμα περιεργείας, πνεῦμα παρατηρητικότητος καὶ ἀναλύσεως, ὑποκινοῦμεν ἀνησυχίας καὶ δημιουργοῦμεν μέριμναν συνεχῆ διὰ τὴν ταξινομήσιν τῶν γεγονότων καὶ τῶν ἰδεῶν, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σύνθεσιν ἐκ τῆς ἀναλύσεως. Ζητοῦμεν νὰ δημιουργήσωμεν, πράγματι, περιέργους εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπιστημονικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐργασίας καὶ προσπαθοῦμεν νὰ τροφοδοτήσωμεν τὴν περιεργειάν των μὲ παραδείγματα ἐξηγμένα ἐκ τῆς ζωῆς, ὥστε νὰ καταπολεμήσωμεν αὐτὸν τὸν εὐδαιμονισμόν, ὃ ὁποῖος εἰς τὸ βάθος συνίσταται ἀπὸ πολλὴν δόσιν ναρκιστισμοῦ καὶ ἀνικανότητος, ὀκνηρίας καὶ ἀγνοίας, καὶ ὃ ὁποῖος ἀποτελεῖ λαμπρὰν πρόφασιν διὰ νὰ μὴ θιγῶσι τὰ κακῶς κείμενα, διὰ νὰ μὴ ἐρευνηθῶσιν αἱ νέαι συνήθαι καὶ διὰ νὰ μὴ γίνουν ἀντιληπτὰ τὰ μειονεκτήματα τοῦ παρόντος καὶ συνεπῶς ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς.

Γενῶμεν περιεργείας καὶ ἀνησυχίας καὶ ὠθοῦμεν πρὸς παρατήρησιν διὰ νὰ καταστήσωμεν δυνατὴν τὴν ἀνάλυσιν, τὴν μέτρησιν, τὴν ἀνασύνθεσιν, τὸν συσχετισμόν, ὅπως ζητοῦμεν ἀπὸ τὴν σχέσιν τοῦ αἰτίου καὶ τοῦ αἰτιατοῦ νὰ κατανοήσουν οἱ σπουδασταὶ τοὺς μερικοὺς κανόνας καὶ νὰ ἐξαγάγουν τοὺς γενικοὺς, ὥστε εὐχαρίστως νὰ δύνανται νὰ κατανοήσουν τὰ ἀποτελέσματα καὶ νὰ προσδιορίσουν τὰς ἐπιδιωκτέας λύσεις.

Ἡ Σχολὴ δὲν περιορίζεται νὰ διδάσκῃ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς μεθόδους, νὰ

δεικνύη τὰ μέσα καί τὰ ὄργανα. Ἀπασχολεῖται νά φροντίζη διὰ τὰς πρακτικὰς ἐφαρμογὰς. Δι' αὐτὸ εἶναι Σχολή ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως. Τοῦτο εἶναι τὸ δυσχερέστερον, πολὺ δυσχερέστερον, ἐνῶ εἶναι πολλὰκις τόσον εὐκόλος καί τόσον ἀπλή ἐνίοτε ἢ κενολόγος θεωρητικὴ ἐξέτασις μὲ ὑποκριτικὴν ἐπιστημονικοφάνειαν καί περισσὴν ρητορικότητα. Ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοῦς Καθηγητὰς συνεχῆ προσαρμογὴν τῶν παραδόσεών των. Ἡ θεωρία ἀναπτύσσεται ταχέως ἀλλὰ ἡ Τεχνικὴ δρᾷ ταχύτερον καί αἱ ἐφαρμογαὶ ἀλλάζουσι συνεχῶς μορφάς, τὰς ὁποίας ὁ διδάσκων πρέπει νά γνωρίζη καί νά παρακολουθῆ ἐκ τοῦ σύγγυς. Πράγματι, ἐνῶ αἱ ἀρχαὶ ἐξελίσσονται ὁμαλῶς, αἱ ἐφαρμογαὶ ὑπόκεινται εἰς τὰ ἄλλατα τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως, ἡ ὁποία σήμερον προσλαμβάνει ἐπαναστατικὴν μορφήν.

XX. ΩΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἡ Σχολή, ὡς ἐλέχθη ἤδη, εἶναι Ἴδρυμα ἀπολύτως συγχρονισμένον, πρωτοποριακόν καί ὑποδειγματικόν.

α) Συνέλαβε καί ἐφήρμοσε τὸ νέον ἐκπαιδευτικόν ἰδανικόν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἠκολούθησε τὰς νέας τάσεις τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἀμερικῇ καί ἐν Εὐρώπῃ.

β) Κατέστη ὑποδειγματικὴ Σχολὴ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως καί λειτουργίας της.

γ) Τὸ πρόγραμμά της ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, ἰδίᾳ ἀπὸ ἀπόψεως συγχρονισμοῦ της εἰς ἔμφυχον ὕλικόν.

δ) Πρῶτη αὐτὴ ἐν Ἑλλάδι ἐδίδαξε νέα μαθήματα ἐξόχου σήμερον σημασίας (Ὁργάνωσις, Στατιστικὴ, Κοινωνικὴ Πολιτικὴ, Ψυχοτεχνικὴ, Ὑγιεινὴ τῆς Ἔργασίας κλπ.), τοῦθ' ὅπερ ὄχι ὀλίγας ἀντιδράσεις ἐγέννησε. Σήμερον οἱ πάντες ἀναγνωρίζουν ὅτι ὀρθῶς ἔπραξε.

ε) Ἀπέδωσε τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα, δι' ὃ καί τὰ σχετικὰ μαθήματα, τὸ πρῶτον διδασκθέντα ἐν Ἑλλάδι, ἀποτελοῦν τὴν πρωτοτυπίαν της, τὴν ἰδιομορφίαν της καί τὴν εἰσφορὰν της εἰς τὴν πνευματικὴν πρόοδον τοῦ τόπου.

στ) Κατέδειξεν ὅτι καί αἱ ἀνώταται Σχολαὶ δὲν εἶναι ἀπλῶς πηγαὶ γνώσεων, ἀλλὰ συγχρόνως παιδαγωγοῦντα Ἴδρύματα.

ζ) Ἰδρυσεν ἐξόχου σημασίας Κέντρα Εἰδικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

η) Κατέστη σημαντικώτατον πνευματικόν κέντρον, ἀκτινοβολοῦν καί πέραν τῶν σπουδαστῶν μὲ διαλέξεις, μὲ δεκαήμερα σπουδῶν, μὲ δημοσίας συζητήσεις ἐπὶ σπουδαίων θεμάτων τοῦ τόπου, μὲ τὰ περιοδικὰ της καί τὰς λοιπὰς ἐκδόσεις της.

Ἡ ΑΣΒΣ εἶναι ὑπερήφανος διότι παρὰ πάντων ἀναγνωρίζεται καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ τῆς δραστηριότητος καὶ ἡ γενικωτέρα τῆς συμβολὴ εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν τοῦ τόπου. Ἡ Α.Σ.Β.Σ. καυχᾶται δικαίως ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν, ἐὰν δὲν κατέχη τὴν πρώτην θέσιν, ἀποτελοῦσα ἐν πρότυπον ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως καὶ πρωτοπορικὸν ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιδιώξεων ἀνώτατον πνευματικὸν Ἰδρυμα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἔθνους.

Ἡ Σχολὴ δὲν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ τίτλου τῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐργασίας τῆς ζητεῖ νὰ ἐπιβληθῆ. Γνωρίζει ὅτι καθημερινῶς δίδει ἐξετάσεις ἤθους καὶ πνευματικῆς ἀποδόσεως καὶ δικαίως καυχᾶται ὅτι ἀριστεύει. Δι' αὐτὸ καλεῖ νὰ προσέλθουν εἰς αὐτὴν μόνον νέοι μὲ ἦθος, μὲ εὐγενεῖς φιλοδοξίας, μὲ πίστιν εἰς τὴν ἐργασίαν, μὲ κατανόησιν τῶν σκοπῶν, τῶν ἰδανικῶν καὶ τῶν μεθόδων τῆς Σχολῆς.

ΠΙΝΑΞ ΕΓΓΡΑΦΕΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΘΕΝΤΩΝ ΠΤΥΧΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΕΤΗ 1938/46 - 1957/58

Ἐκπαιδευτικὰ ἔτη	Σύνολον ἐγγραφέντων	Χορηγηθέντα Πτυχία
1938/46	256	—
1946/47	496	—
1947/48	529	14
1948/49	446	5
1949/50	472	6
1950/51	581	12
1951/52	751	23
1952/53	867	53
1953/54	855	87
1954/55	973	88
1955/56	991	87
1956/57	1.083	70
1957/58	1.228	52

*Ἦτοι τὸ ὅλον χορηγηθέντα πτυχία 497

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α΄.

ΑΙ ΥΠΟΛΕΙΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

	Σελίς
Ἔως πρόλογος	7
1. Ἡ θητεία τοῦ Πρυτάνεως	13
2. Ὁ Σύλλογος ἐκάστης Σχολῆς	13
3. Γραφεῖον Διεθνῶν Σχέσεων	14
4. Γραφεῖον ἐπικοινωνίας μετὰ γονέων	14
5. Χρόνος φοιτήσεως	15
6. Ἀκαδημαϊκὰ ἐξάμηνα	15
7. Χρόνος ἐνάρξεως μαθημάτων	16
8. Χρόνος λήξεως μαθημάτων	16
9. Ἡ παράτασις προθεσμίας ἐγγραφῶν	17
10. Διακοπαὶ Χριστουγέννων καὶ Πάσχα	17
11. Τὸ Ὁρολόγιον Πρόγραμμα	17
12. Συνεχῆς διδασκαλία	18
13. Προορισμὸς Α.Ε. ἡ ἐπιστημ. μόρφωσις	18
14. Ἡ εἰς βάθος μόρφωσις	20
15. Βασικὰ μαθήματα	20
16. Ἡ διδασκαλία ξένων γλωσσῶν	21
17. Ἡ ἐκμάθησις λεπτομερειῶν	21
18. Αἱ εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις	21
19. Αἱ Τμηματικαὶ ἐξετάσεις	24
20. Αἱ Πτυχιακαὶ ἐξετάσεις	25
21. Ἡ αὐστηρότης κατὰ τὰς ἐξετάσεις	25
22. Τρόπος ἐξετάσεως καὶ βαθμολογίας	26
23. Προϋποθέσεις τῶν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεων	27
24. Κύκλος μεταπτυχιακῶν σπουδῶν	28
25. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν	29
26. Εἰδικοὶ Καθηγηταὶ	30
27. Ἀμοιβὴ εἰδικῶν Καθηγητῶν	31
28. Οἱ Ἐπιμεληταὶ	31
29. Ἡ ἔγκαιρος πλήρωσις ἐδρῶν	31
30. Τὰ συγγράμματα τῶν Καθηγητῶν	32
31. Αἱ δωρεὰν ἐγγραφαὶ σπουδαστῶν	34
32. Ἡ ὑπὲρ τῆς Α.Ε. μέριμνα τοῦ Κράτους	34
33. Ἡ γενικευσις τῆς παροχῆς τῆς Παιδείας	34
34. Αἱ βιβλιοθηκαὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν	35

ΤΜΗΜΑ Β'

ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΝΤΑ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

	Σελίς
Ώς πρόλογος	39
I. Πρόγραμμα εργασιών	40
II. Ἐτήσιος Ἀπολογισμός	40
III. Ἐπιστημονικαὶ ἐκδηλώσεις	44
IV. Μέθοδοι διδασκαλίας	45
V. Συντονισμός διδασκαλίας	45
VI. Τὸ Δελτίον Παιδαγωγικῶν πληροφοριῶν	46
VII. Γενικαὶ ὁδηγίαι περὶ τῶν ἐξετάσεων	48
VIII. Προγραμματισμός τῶν ἐξετάσεων	48
IX. Θέματα εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων	49
X. Βαθμολογία γραπτῶν	50
XI. Ἀνακοίνωσις ἀποτελεσμάτων	50
XII. Βαθμὸς τοῦ πτυχίου	51
XIII. Πανεπιστημιακοὶ τίτλοι	52
XIV. Αὐτοδιοικήσις τῶν ἰδρυμάτων	52

ΤΜΗΜΑ Γ'

Η ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ώς πρόλογος	53
I. Τὸ ἱστορικὸν τῆς Σχολῆς	63
II. Ἡ Σχολὴ εἶναι κοινωφελὴς ὀργανισμὸς	64
III. Διοικήσις καὶ διαχειρίσις	65
IV. Σκοποὶ τῆς Σχολῆς	66
V. Τὸ Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων	68
VI. Τὰ διδασκόμενα μαθήματα	69
VII. Τὸ Ὁρολόγιον Πρόγραμμα	74
VIII. Αἱ διαλέξεις	75
IX. Αἱ μέθοδοι διδασκαλίας	75
X. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν	76
XI. Ποιοὶ ἐγγράφονται εἰς τὴν Σχολὴν	78
XII. Ἡ φοίτησις	81
XIII. Αἱ ἐργασίαι τῶν σπουδαστῶν	82
XIV. Αἱ τμηματικαὶ ἐξετάσεις	83
XV. Αἱ πτυχιακαὶ ἐξετάσεις	84
XVI. Ἡ ἀξία τοῦ πτυχίου	85
XVII. Ἰδρύματα τῆς Σχολῆς	87
XVIII. Αἱ ἐκδόσεις τῆς Σχολῆς	93
XIX. Αἱ φιλοδοξίαι τῆς Σχολῆς	94
Ώς ἐπίλογος	96